

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE ZARAGOZA

SIGNATURA: I – 99

*Cagrinus, Robertus. Opuscula varia.
Parisiis. 1498.*

199

ff.

In hoc volumine h̄ec continentur.
nō. 4

1. Roberti gaguini iuris canonici interpretis epistole. 25. 0317x23. māte p. 8
2. Eiusdem quedam orationes. 27. ff. 161
3. Eiusdem de Conceptione virginis defensio. metrice. 28. ff. 72
4. Eiusdem de eadē conceptione ad fratres sui ordinis ofō. 29. ff.
5. Eiusdem de arte metrificandi precepta.
6. Eiusdem epigrammata.
7. Eiusdem de christi morte lat̄ resurrectione. Item de misericordia humanae vite. Et contra poesis detractores breues tractatuli metrō scripti. 30. ff.

Epistolarum Roberti gaguini
ad Jodocū badium prefatio.

Riug̃me Jodoce badiadmoneres collige= re varias que a me diuerso tempore epistole prodierunt id facere fueram diu veritus; sc̃i ens h̃oq̃ temere credendum esse noticie pluri morum quod amicis ex tempore et tumultua rō interdum affectu vel serio vel ioco famili ariter scripseram. Nam quod huiusmodi est id faciliter amicorum examine preterit. Emissum vero tot iudices ha= bet quot lectores: simo quot auditores. Luius rei ex nego ciante matrona michi factum erat periculum. Que cum ministrat domi: si negligentius curat. nec familie congres sum timet. foras progressura: que circa eā sunt prouident. crines pectit: et se comit diligenter. Nam quod in propa= tulo est vix calunnia caret: scrutinibus examissim pluri mis quod reprehendant. Sed quoniam in hominū studijs tale aliquid est quale in nūdinijs: vbi pro suis quisq; facul= titibus merces (quas comparet deligit) ego cum alijs scri= ptoribus meas quecunq; sunto operationes scholasticorū auditorijs te sualordextrudo. Itaq; nōnullos spectādi sal= tem gratia accessuros spero: qui post aliorum recensitas meliores lucubrationes: hanc forte sibi comparatam non fastidibūt. Vale Apud maturinos Parisiōrum. ij. nonas octobris. AB. LLL. xcviij.

Confratribus correctoribus capiti ginalis ordinis
sancte trinitatis Robertus gaguinus. S. Ep. i.

Egnem me forte aut ingratum appellabit: et pro vestris in me singularibus meritis gratias nondū reddere curau. Nam vt ignauie datur / id differre quod debes: ita ingratitudinis est debitū oīno nō reddere. Sed id age re cū statuīsem: vestrorū in me pfecto sp̄lissimorū magnitudo meritorū deteruit / qbus nullis officijs digne satisfacere possum Illa enī tanta sunt que in me liberaliter cōtulisti: q̄ta abs quois mortaliū haud expectare licuisset. Nam cū essem a puero sacre religionis institutis pdeditus: meq; ad egregias artes et disciplinas aptuz p vestra sapientia iudicaretis: nō sustinuistis molle adhuc et tenellum ingenij rusticā simplicitate durescere. nō passi estis me litteras queritā longissime puagari. Sz rebus oībus (preter hoc / qui vester est aio) nudū ita humanissime et suscepistis et fouistis: vt quicqd tū fortunē / tū virtutis ex schola diuinarū litterarū posthac consequi spero id omne vestrū esse asseuerare poteritis. Nec vñqz / licet fortuna dignitate me efferet: vt splēdor līrarum illustrabit id meū esse vindicabo. Itaqz qñquidē ingratissimi est animi bñficiorum eē immemore: feracissimos q multiplicatā redidunt agros imitabor. neq; sinā vestris me munieribus abūde cumulatū / ignauū aut ingratū noisi. qui compertū hæbo q̄stum i qui hoc vicio lordescunt / nichili habeant. Sed q̄ vestra michi benignitas atq; munificētia impariuit: ea oīa quoad vita defungar memoria ptinebo. Tlos aut quibus sp̄ fuit in bonos dilectio atq; amor / in primis obserubo. michiqz p̄suasum faciā tantū yobis me debere quē in lucē litteraz demisisti: q̄stuz p̄yssimus q̄sq; obnoxius parētibus esse dī. Sed vos demū (qm̄ michi in parentū loco succeditis) oro atq; obsecro p̄ deū immortalez / si michi nō deero doctrinā cupiēti: si intelligetis vestrā in me operā nō frustra impendi: haud desistite subuenire. vt me forte aliqui nō insipietē neq; seruditū / ad res vī ordī adsciscere possitis adiutorē. Valete benignissimi p̄es Ex silua nepe. u. Idus April. A.D. LXXXI. lxiiij.

Robertus gaguinus Durando gerlerio
Parisiano biblyopole Salutem.

Docetus badius imprimendorum librorū diligenterissimus admodū castigator cum me crebriscriptionibus et litteris admoneret: vt si earum epistolarū atq; opusculoꝝ q̄a me aliquā emissa essent exemplaria cōseruassent: ea oīa Lugdunū ad se demitterem: impetravit tandem. Nam cuꝫ fidei atq; amicitie eius vehementer considerem: nichil dubitabā credere quoq; illi studiorū meorum monum ēta: q̄ impmēda fideliter curaret. fuisseq; sui propositi cert⁹ executor: nisi ioannis trechsel: cuius stipendij alebatur: immatura mors successisset. Sed eo patrono defectus: cū intelligeret pariter cum illo impressoriam eius officinā aut omnino interisse: aut vacuam diu fore: ea (que acceperat ad me remisit). Quāobrem prope accidit: vt lucubraciūcū las meas sinerem contaminari incuria et situ. At cum ad te vicinum michi hominez et huiusmodi impressorie artis non insciūm respicerē: animus fuit: feturam et res a me genitas non p̄mittere occumbere. quāq; non ea specie et forma sunt: que oblectare inspectorem aut lectorem possint. Sed q̄r omni animati natura tribuit sui generis nō aspernari genituras: meis volui vigiliolis esse consultū. Specera nāq; sua non secus ac liberos quiuis autor fouet et tueretur. Curabis ppterēa durande protua in me obseruātia et amore: diligenti cura impressa reddere: q̄ Jodocus mor tuo patrono absoluere non potuit. Itaqz conscius sum: te maxime affectum esse: vt quecūq; agenda recepisti: ea purissime atq; emendatissime absoluas. Qua sollicitudine et carent: impressores / cum sibi / tum litteris impudenter officiunt: sibi quidē / quia p̄ veris et sinceris mercibus adulteratas et mendosas exhibent. Letteris vero: q̄ tenebris errorū eas obducunt fallentes studiosos veritatis. Vale Apud diuum maturinum Parisien. xv. kal. augusti. āno salutis Abillesimo. LXXXI. xcviij.

C Robertus gaguinus Petro burio. S. ep̄la. ii

Ascederunt altius in aio suauissime petre horatus illi quos ad te ex insulis ioannes amic⁹ noster scripsit. Qui q̄ et te a pestilēti⁹ vrbe pre c auere ⁊ tuis necessariis nō surripere optimā de te cōsolationē admonēt eos oīno refellen dos esse nō arbitror. Nō enim ea fiducia aūm mor⁹ spernē da est semp: vt nobis aliqui dū expectaf nō prouidere debemus: aut ijs morē nō gerer e qui cognatione vel morib⁹ nob iūcti sunt. Q̄q̄ ei nature legibus nascimur ad mortē: id tñ vite quod dat debet tum in nostras: tū in amicorū cō moditates distribui. vt ad incremēta virtutū ⁊ p̄discendāq̄ disciplinā salubri corpore ipsi sim⁹. ad p̄mōrū vero calamitates subleuādas nō pigri. Existimanda hec vita est vt palestra quedā in quanos collectari atq̄ digladiari prius oportet: q̄ p̄ mortē adeo vita meliore donemur. Recte p̄ pterea puidentissimus quisq; timebit pauxilluz sibi spacij indulgeri ad excolendū aim⁹ quo vno et viuimus et mor⁹ mur bene. Neq; enī aliter p̄petua beatitate potiemur: nisi illā nobis ex hui⁹ vite beneficētia cōparemus. nisi asperuz et confragosum quo illo puenī callem cōplanemus. Que res q̄ sit vel in diurniore vita difficilis testant solitudines inedie/dīri ad necē cruciatus eorū qui nos ad beatā vitā p̄cesserūt. Est igit̄ dementissimū optare p̄scindī dies suos qui p̄ dignitate querēde perēnitatis semp numerādi sunt paucissimi. qbus in lōgissimū p̄ductis vnū si adiecerit de⁹ erit is lucro sapiēti vel ad penitūdine vel ad gloriā cumu landā. At si cōmodo ducim⁹ vita demigrare: erit i ipfis cre pūdūs cū adhuc sum⁹ innocētes vt occidām⁹ orandū. Sed q̄ primule etatis infantē grādeuo hoi p̄tulerit: q̄ periclis exposit⁹: vicijs oppugnat⁹ cōflictādō victor euasit. Est ve re illi⁹ insons etas nō spēnēda. Hui⁹ aut̄ nō deturbata sce lerū icursu a recto vita efferaēda est laudib⁹ plus humanis Sed esto. Sint nostri dies p̄ ibecilla valitudine mortaliū luctuosi oēs famēs viscera detorqat: classica bellī circūsonēt insultet imanitas tyrānorū: flagitiosi efferaēt sublimes: vi lescat q̄s sanctissim⁹: vita ne exoss p̄currem⁹ in mortem:

Petre petre oē gen⁹ pestis superat mēs. et q̄ angustias ducta fit ipsa difficultate robustior. An nescim⁹ nobis esse ī ce lī: qui laborū existūnione p̄mia p̄stituit? Drem⁹ magis vt integro tandem corpore vitā deducam⁹: quoad possimus suffragātib⁹ meritis adipisci gloriā īmortale. Quā qui brc uiore in terris mora se p̄meritū esse sperabit: is michi arro gantissim⁹ putab⁹. Proinde et exceedere locis funebrib⁹ et plenas pestis vrbes effugere te semp cuz ioanne nostro cohortabor. Pulchrūq; iudicabo in id gen⁹ mortis incide re cui⁹ cōtagione nō viciens amici. Lui⁹ q̄tulo p̄tractu me examinem. recognoscā opera vite preterite. et p̄plorātib⁹ amicis vale dicēdī facultas p̄cedat. Horrendū petre es se putas cernere hoīem virulētissima tabo repente collabi relictū iri vel ab ijs quos habuit vt seipm̄ dilectos. emori eundē sine cōsolante. in sup̄mis nō habere suspirijs qui cō miserescat. Que vt fugias ioannes drauit. et vt recte suadenti credas obsecro. Vale. Ex verberia decimo octauo kal. Junij. A.D. LLL. septuagesimo octauo.

C Robertus gaguinus Joanni nauello. ep̄la. iii.

Beram ioannes carissime cū litteras tuas ta bellarius ad me datas tulit. Eas pater meus generalis sibi redditas excepit: cū pyreneuz trāsgressus hesperiā dītissimosq; ei⁹ fluuios hebrū et tagū vlosq; ad herculis gades pene traui. Quib⁹ in rebus mēsibus leptē exactis ybi ad gallias tandem me p̄tuli p̄cotar⁹ de te amicos r̄esciui lras tuas penes eū quē dixi p̄m̄ generalez repositas esse quas iter neglectas cartulas rāde inueni. inuetas magna admodū voluptate legi quasi tuā effigiē p̄ se ferētes. Sed nō potui ad illos p̄festum rescribere ipedit⁹ curis qbus meus ordo iuoluit. Ante enī dies tris illius qđ p̄xime p̄ceperit me matris littere quibus parenduz fuit. iam vero paululū ocij assecutus tanto libentius tibi scribo: quāto si de atq; amicitia iucūdissimus michi semper fuisti. Jungūt enim nos et quodāmodo similes efficiunt cōsueta oīm morum et studiorū cōtuberñia fortunarumq; similitudo. 2. igit̄ quem humanum noui bono in me aio esse non diffido.

• 111

licet nos locorum intercapedo dissūgat. Qualis ei michi
animus est/talē iūs quos amo esse facile arbitror. Quāob
rem nulla tuīs līs adulatiōe ad insequeñte modū rīdeo.
Aduersum p̄positio q̄ caput ep̄le mee fuit te dubiū (vt scri
bis) effecit/q̄ eam autores p̄ apud proq̄ cōtra nōnūq̄ as
sumūt. Propterea nō satis te intelligere afferis qd aduer
sum te habere scrips̄erim Si me interpretē admittis: vtrū
q̄ michi libet. Apud te enī esse et corā cōfabulari supra q̄
existimas desidero. Neq; quicq; iucūdus michi affore pu
to: q̄ si vna familiarissime tractemus que ad amicitiā nfaz
conueniūt. Arbitraris ne suauissimū esse ponere ante ocu
los amici q̄ in medijs alpibus/itē apud ligures/tuscosq;
deinde apud theutones/mox in ylteriore hyspania/et pas
sus sum mala/et deo volēte bona suscepit? Quod fuit (vt ē
apud tragicū senecā) durū pati meminisse dulce est. Etsu
auiora sunt inter aduersitates q̄ nobis bona pueniūt. Ad
uersum aut id est cōtra te eo plura me habere intelligas:
quo te apolline plenū p̄positū abrupisse te schola theolo
gorum conquerit. Quid tibi cū testili iōānes charissime?
Credidisses vtinā tytiro maronis. Dū me galathea tene
bat/nec spes libertatis erat nec cura peculū. Sz de hoc p̄
ep̄lam agere desisto. Penitudo facti (si vir es) latiste cru
ciat. Attungā illud quo aduersam fortunā ad hoīm mores
refers. Lōuersari et homib; cōuiuere posse si despabas:
quare paupertatez tuā intolerabili comite fecisti grauiorē?
Si parū fuit qd antea possidebas:id ne permodicū erit in
duos distributū? Quinimo aim tuū qui tolerādis aduer
sistotus vix se intēdebat: p̄itus es in alterū/cuius ino
p̄le plus tue cōdoleas cecus amor impellet. Nō sunt tanti
oīm hoīm mores:vt dum eos vitas/in deterius te precipi
tes. Tu pp̄terea hoīm scz nequiciā fugis:vt femine sis ob
noxius? Nō equanimiter fero te ad canos p̄perantem ab
vera decedere snia. Lircūspice q̄lo/et quē teipm facis/dūz
euētus rerū tuarū tempoz atq; hoīm malicijs ascribis. im
bellē p̄fecto atq; effeminatu merito te dixeris:qui pp̄ter
paucorū dolos/lōganūitate te abdicasti iuri tuo cedens
Jus tuū appello theologā laurēa:cuius optabile gymna
sium fortis athleta intraueras. Te ne homies fefellerūt:

Quid nī te fallere veritus ipse nō es. Discesserūt īprobis
simi hoīes a fide:ia iustitia:ab equitate:debūsti ex eorū er
ratis meliorē efficere vitā tuam et sortē. Prudētibus viris
boni aliqd ex alienis piculis semp accedit. Diligētib; deū
(inquit apls) oīa cooperātur in bonū Extāt īnumera eoz
exēpla quos aliena flagitia a bono nō deflexerūt. A fratri
bus venūdatus ioseph illecebra mulieris nō fecit īpudicū
Darij in macedones exac̄io alexādro aīos fecit orbis im
periū cōparandi. Martyrū nō loqueremur victorias: nisi
neronis et domiciani aliorūq; tyrānorū seucia ebullisset
Et enī impulsus calibe silex scintillas emittit: ita robusta
mens aduersa fortuna laceſſita virtutū flāmis emicat. Is
igitur vir est qui nō ob dolosos hoīes qbus dū viuitur cō
tendendū est:aut pp̄ter fortune inconstantia/vel imperā
tiū sceleratas leges liberioris vite p̄positū dereliquit q̄
si loco nōnūq; lecedendū erit: mente volo cōstantē (si bo
na est) p̄manere. An ne meministi satyrū aquinatē sc̄p̄isse.
Haud facile emergūt quoq; virtutibus obstat/res agusta
domi. Nō enī est vt seneca ait ad astra mollis etheris via.
ideo ḡlioſiores ure arbitramur eos qui obluctādo aduer
sis victores euadūt. Leterū q̄ inopie consultū eē voluisti:
nō reprehēdo. Sic enī origenes amissō p̄ martiriū leoncio
patre/matrē et fratres sex grāmaticen docens aluit. Ergo
si in eodē ludi magisterio bene tibi est: gaudeo. Sz feminaz
magis q̄ inopīa fugias hortoz. Hāc sobrietate et paciētia
tolerabili reddes. illius auariciaz nullis opibus explebis
nec rixas equanimitate franges. Vale. Ex cella nostra a
pud maturinos parisienses. iij. kal. septemb.

Robertus gaguin⁹ Ambrosio cābraio. S. .iii.

Alauerat homo noster iocularis/et michi q̄
dē vīsus erat ad exhibenda p̄missa tā feruid
q̄ si ex vulcani fornace p̄diūſſet. Sed iā non si
ne bili nugas eius noui. Cercus est. et vt leuis
simo calore liqueſcit: ita p̄ exiguo algore p̄tra
hitur. Nā ea nocte cuius crepusculo hinc di
scesserat: firmauerat iterū sniam a qua depellere illū nulla
vīs sicuti p̄ ipse arbitrabar/potuisse. Intercedetib; horis

fere duabus/postq; apud floram & reliquias sue p̄suetudis
veneres discubuit:rep̄te demutatus/ad me legat q̄ meaz
p̄fectionē moraretur. **A**busitans ppter ea nocte totā eger
rime transagi. Luius si momenta nescis:ego tibi ad vnum
pbe numerabo. Primula luce adeo hōsem. Rogo num qd
ex turonis velit. Ait consilio amicorū se a pposito dehorta
tum.nolle quicq; facere quod se dedebeat/et suam consciē
tiam grauet. **D**bonā nebulonis mentē.formidat per peni
tudinem relinquere/quod ambitione cōgessit. Dices p
fecto hōiem ex nūmio incendio in altissimas repente niues
fuisse demersum. **D**iscedo ppter ea ab eo qui nō dignus es
set a quo levitatis causas exquirerem. **N**ā quid arundineo
facias promissori/qui momēto varias in partes inclinat?
Sincere id feram ex meis moribus p̄sa.hōiem quidem
rideo michi non parū infensus qui parere habeo effemina
tissimo delusori. **L**ui pro sua in omne tempus hystrionica
levitate illō ab oratio respōsum sit. **Q**uid tāto dignū feret
hic pmissor hyatu? Parturiēt mōtes nasces ridicul⁹ mus.
Vale. Ex cella mea apud maturinos p̄siorū.x.kal.Jullij.

CRobert⁹ Ga. Roberteto regio secretario. S. v.

Cauiores tuas occupatōnes esse non ignoro
q; vt litteris multam dare operam possis. Te
enum aulicis sollicitudinibus impeditū varie
cure cūcūsistunt. **Q**uāobrem nichil ad te pro
ixum mitto. Tales sunt he cratis philosophi
epistole/vt eas per horā totas vel momento
singulas lectites. Itaq; nichil breui⁹ in meis libellis depre
hendi. Eas nacto forte ocio legēs/inuenies multa christia
ne legi consentanea. **A**hiraberisq; hōiem cynicū cōplurib⁹
seculis ante dñm saluatorem natū ob philosophie amore
tātopere cōtēpsisse diuitias/et summa obseruasse paupta
te. **T**ātillo igif munusculo donatus his me ep̄lis simile ali
qd h̄e estumato. Ille paucis cōtexte sensu exuberant/ego
tenuis fortunis homūculus nō supellectile quidem/sed
aio abundo:in te mediussidius optimo. **Q**uare si me alicu
ius pensi esē arbitraris: iperiosius vtere amici tui rebus.
Vale. Apud maturinos parisiorū.p̄dic kal.decem⁹.

Cad doctores theologos p̄ instaurāda diuī ma turini ecclesia Roberti gaguini oratio prima:

Te res oīno (diuini atq; magnifici doctores)
michi apud ros dicēdi fiduciā faciūt. Inpri
mis enī tam humanis morib⁹ vos institutos
et litteris ad pietatē formatos eē scio:vt opē
vestrā demisse postulantes p̄opte semp et li
beraliter adiuuetis. Neq; aliter pfecto q̄sc̄
fecerit/qui eā qua imbuti estis sapientiā p̄fitet. fixū in aio
tenetis illud magistri et salvatoris oīm ielu xp̄i preceptuz
Estote misericordes sicut et pater vester misericors ē. Res
pterca quā paucis acturi sumus ita se oīm oculis inculcat:
vt vel silētibus nobis vel forte oculere volētib⁹/ clamet et
pdat sese. ita vt in reuelāda huius dom⁹ calamitate nō lon
ga admodū nec p̄parata orōe michi opus sit. Vos dū hac
iter facitis/quocūq; libuit oculos iſlectere miseris ruinas
facile intueri potestis. **C**ū enī primū administrationis ei⁹
curā accepi:sive sursum versus:sive deorsuz q̄s aspectabat
nichil preter infractas tegulas et plabētia tecta:nichil pre
ter sitū et squalidos parietes licebat offendere. **A**dea cura
tū instaurata sunt multa. et fratres mei ordinis religiosio
res/et domus ipsa paulo effecta est ornatior. **I**am vero cū
hec lacera tabulata:cū hos rimosos parietes in qb⁹ p̄spe
cōuenitit:cū deambulatozia et p̄cūbētes portic⁹ colūnas
intueor:cū verso item in aio quas īpensas hec vt instaure
tur postulāt: deficit me p̄pevīt. et spe bene gerēde rei de
stitut⁹ tabesco. **Q**uippe quē p̄uetus oīs huius loci/et oīo
quidē vnius anni nō satis sint loco instaurādo. Sed dat nō
nunq; aim michi cū vestra benignitas tū vniuersitatis v̄re
singule natiōes, quāq; alie sua iā nobis subsidia tribuerūt.
alie nōdū quidē a nobis orate suā opē spōte pollicent⁹. hor
tanq; bene sperare de scolasticis oībus quib⁹ maturinoz
dom⁹ receptaculū est/et ad suos cōuenit⁹ faciēdos domici
liū honestatis. **Q**uib⁹ cū vestra quoq; vt speram⁹ p̄misera
tio et facilis liberalitas accedet. **S**i enī cuiq; ex parisensi
schola dom⁹ hec dispateat: in v̄sus certe vestros et sacrosā
cte vestre facultatis vna nobiscum maxime communis est.

las habere in quibus de litteris et salutaribus disciplinis
scrupulosissime differatis. At q̄ hic id est apud maturinos
de oī veltra republica sententias dicitis; q̄ edicta / q̄ decre
ta vestra et ordinatioēs inscribitis et firmatis; q̄ ad suppli
catioēs diuinas hinc digredi / atq̄ huc rursus reuerti vos
sp intelligūt: ita existimat maturinos vobis cure esse quē
admodū atheniēsibus ariopagū fuisse legūt. Luius rei ip
se etiā aliquī credulus: priusq̄ his oculis locū p̄spexisse:
reputabam mecum sepe singulos huius loci lapides latine
posse loqui / atq̄ insculptos esse vel preclaris imaginibus:
vel ornatos varijs historijs quas sibi singuli doctores ex
cogitatas p̄inxissent. Ceterū si quis ecclie fenestras v̄l gip
so prestructas: v̄l tenebrescēte vitro subfuscas videt: si q̄s
nōmodo nudos et vacuos decoramētis / s̄ puluerulētos et
obsoletos nimia vetustate muros scrutat: conjecturā facit
neglecte et sprete habitatioēs vestre. minora reddit omnia
que de vobis antea crediderat. Abitq̄ offensus tenuitate
et incuria publicarū ediū vestrarū. Atqui si quiq̄ vestrū
est (vt vere esse debet) qui litterarij opibus / qui picturis
qui simulachris aīos insipientiū ad gloriam monētibus / q̄
forte perēnibus monumentis propagare / et in varias orbis
oras sedens trāsmittere nomen suū velit. celeberrim⁹ hic
locus est: ad quē quisq̄ amātissimus egregiarū artiū ex or
be pene vniuerso velut ad cōēm mincrue officinā emigret
Quia re recte sane adductus ille sphēre auctor Joānes de
sacro bosco delegit potissimum hoc loco sepeliri. Et maiores
q̄deq̄ vestri duos illos suos quondā alūnos / turpiter sane
dānatos / s̄ ex patibulo hondrificētissime tandem receptos:
his in edibus humatos esse voluerunt: q̄ nullus celebrior
erat locus qui vestre auctoritatis memorā vulgatius pre
se ferret. Itaq̄ arbitratī sunt veras suas laudes hoc loco
tā diu asseruatū iri: quoad vel maturinorū edes extarent:
vel memorabilis hec studioꝝ parens vniuersitas eas inco
leret. Igitur cū situm et mucorē / cū squalores / cū hiātes ri
mas / cū ruinas / cū casus atq̄ fortunas huius vestri colle
gū animo volueritis: Cū meas curas et sollicitudines / cuꝝ
vel ad recte instituēdos fratres / vel ad erigēda que procū
bunt meam vigilantiā cogitaueritis: tandem magnifici pa
tres reputate vobiscū qui estis. qua dignitate / quo gradu

Hic cōuentus oēs / hic grauissima vestra cōsilia / hic p̄ces et
rem diuinā ex cōi patrū instituto habetis semper et facitis
Ita fit: vt et vetustimo v̄su et inhabitandi cōsuetudine vob
hic loc⁹ vobis inq̄ pecularis habeat. et vester ab exteris
magis q̄s noster reputat. Itaq̄ cū tota v̄rbe parisiorū tria
sint oīno domicilia q̄ publica maxime fama percelebrat: di
ue matris xp̄i augustinū illud templū: palaciū itē legis
et regū sedē: hoc vere diū maturini collegiū qđ vestra fre
quentia magis q̄s noster incolatus illustrat tertium merito no
minaſ. Et nescio quidez an vllus in v̄rbe locus sit hoc vno
famatiōr. Priora nāq̄ duo galliarū tantū incole: maturi
nos vero orbis fere xp̄ianus vestri cā p̄noscit. Quāobrē
cū forte meditabūdus p̄ hoc claustrū deambulo / sepenūe
ro sum miratus cur ceteris minus hic eſſ̄ locus ornatus et
splēdidus. Hā cetera v̄rbis tēpla īmo abstrusissima in ali
quo angiportu facella vel sculptilibus vel picturis decora
sunt. hec publica v̄stre vniuersitatis basilica nō modo nul
lo ornata et picturā oblectamētis nitet: s̄ lqualidis pari
etibus et ihs quidē vetustate et neglectu semesis / ac p̄pe in
terrā plabētibus deserta magis q̄s a vobis frequētata iū
dicat. Non ita scholas suas doctissimi patres prisci illi p̄bi
negligebat. Altera suam achademiā curabat plato. Suas
porticus nitidiſt stoyci asseruabāt. Et illi quidē pipatet
coꝝ prisci aristoteli sua magis cordi deābulatoria fuerūt
Quin ortulos etiā suos tuēde voluptatis gfa cōparatos /
et virētibus arbusculis egs viuo fonte scaturientib⁹ riuiulis
epicur⁹ cōfecit / incoluit / irrigauit. Proinde vt scholis p̄bi:
ita schole p̄bis decorē et fama addiderūt. Hic dō loc⁹ noīe
tm̄ v̄fo nobilis et clarus: re aut̄ ipa p̄bſcurus / muscosus /
fuliginosus: pānosi cuiusdā hoīs tuguriolū ee videt. Ita
q̄ ex cōplurimis homib⁹ qui hanc v̄rbē frequēt adueni
unt est fere nemo qui nō maturinoꝝ edes primū ardeat in
tueri. Cur ita? An forte q̄r decē hunc locū fraterculi possi
deat? Trahit eos p̄fecto magis vestra p̄ orbem diffusa au
toritas. hoc vno in loco ea se corā videre putat: que de v̄ra
sapiētia auribus tm̄ acceperūt. Estimant locū oīm exem
plis abūdare. credit hinc documēta se sumpturos q̄ in pa
triā p̄ferant suā. Sciūt quidē vos collegia seorsum et scho
triā p̄ferant suā.

francos reges nō iniuria referri possit. Quo magis mirū esse debet neminē ex gallicis scriptorib⁹ excitari potuisse: qui vel p̄mū expectatiōe / vel glorie cupidine in aīm induxerit scribere cu aliqua maiestate sue gentis memoratu digna facinora. vt ad eas terras gloriolum scriptoris nomē latina dictio pferret: quo magnavirtute maiorū suorū arma penetrarūt. Ceterū nescio quis error pene in morez inoleuit: eos contēnere qui eloquētie studerēt. Hinc illa barbaries. hinc rebus frācis caligo offusa est. vt rarus eas pergrinus pernoscere possit. Quāobrem nūc tandem deceret scrutari latebras om̄s huius regni si forte quispiam latine sciens / ad id negocij extradi: et p̄ impelli posset. Q̄d diffidillum erit res caliginosas et penitus iacentes / quibus sci licet nullus honor latinus habit⁹ est / eruere. tergere. et digna venustate reddere splendidias. At exordienduz est. et patefaciendus aditus posteritati / quatenus vel quod imitem habeat: vel quod erit ruditatis limet et abstergat. Nō enī autores qui res romanās initio scripsere Lato. fabius pictor. aut Piso amplitudine scribendi oīno cōmandantur. Quippe qui rem ipsam nude atq; per anguste tradiderunt. Postremus fere titus liuius ppter veterū errata cautor et ideo eruditior factus purgatissime copiosissimeq; pre certis scriptis. Age ergo vir magnifice regiā celsitudinē ex cita: delectū hominē habeat / quorū sagaciter odorez i genia. et quē vel experientia vel sapientū sententijs tam sublimibus rebus sufficere iudicabit / eū rejectis susurronibus ad scisciat. Huic vni mandet gestorū memorā crudita scriptione facere sempiternā. Nec cum tardet quod a pleriq; segniter afferri solet: deū cognitorē esse meritoz / qui nō predicatōe laudis p̄mia cōstituit bene certantib⁹. Sed magis moueat q̄ laudata virtus instar sementis exuberat. et alijs in exemplū pposita sui similes reddit. Dignū tua sapientia feceris: si te auctore res a frācis propagare ornatū quandam et splendorē orationis tandem acceperint. ita maxime sum amore patrie laudis affectus: vt ine perpudeat sepe / amplissima ipsius facta recte scriptiōis scuria obscurari: que vel celo vel diis immortalibus equari eleganti dictiōe potuerunt. Tale. Et Lutecia Parisorum. Pridie nonarum Nouembrium.

qua sublimitate vester hic status cū nationibus: tū reliq̄ facultatib⁹ antecellit. Conferte parē aīm rebus quas molimur. Tlos vere sapientie p̄fessores: vos oīm virtutū laudatores nolite obliuisci largitatis. Si maiores vestri hunc locū pennē atq; honoratū eē voluerūt: Sivnius monumēti ppetua vestrā laude: si sua quotidiana fœquetia: si consilijs: si foro et conseruatoria iurisdictione hoc sibi domiciliū pcculi ariter delegerūt: si talementū estimatis qui ad vestrā famā et supabūdantē gloriam cōducere possit misereat vos calamitatū quas cernitis. Pudeat vos id neglectū p̄tran sirc quod seniores vestri cū publicis tū priuatis semp opibus lustentarūt. et quod vos ipsi pro cōtionibus vestris in colitis. Nichil hec pfecto detrimēta: nichil he ruine et ob structe tam diu ecclie fenestre nobis vituperatiōis afferet: quin in vos q̄ eius dedecoris ptem reūciant. Neq; vestrē mediussidius satis dignitati feceritis si francorū atq; nor mānorū venerandis nationibus fueritis tardiores: quarū altera decem octo: altera nobis ex suo erario regios aureos triginta nō segniter deprōpsit. Sed iā nichil vltra mea vos oratiōe distinebo. vestro honori consulite. agite magnifice. Subuenite atq; opitulemini precor miseris rebus tam vobis q̄ nobis reuera cōmūnibus.

Robert⁹. g. Petru doriolo frācie cācellario .vi.

 Ermulta nūc ad te scribere ſea re de quart aliū cōplures: et ip̄e tibi cū ex hac vrbe ad regez de migrares corā ſum locutus ſuperuacuū foret. Res ſe ip̄a prodit. Que id magnitudinis iam obtinet: vt nemo illi ſatis ydoneus scriptor ac cesserit. Nā ita oī genere laudis abūdant res glorioſe frācorū: vt nō vna oēs illustrare / sed nec vna aut alterā hystoriā ſatis ample pferre quisq; poſſit. Gallicos quidē scriptores et eisdē ad dicendū ſua lingua diſertos habuit hoc regnū. latios aut̄ habuiffe nō cōperi. Preclarā idcirco frācorū gesta ſtra nos iacent. et ijs ſinibus coercenſ ad quos tātu ſe p̄tendit frāncus sermo. Ipsi tū reges / et gens ip̄a frācorū cū de re militari: tū de xp̄iana republica tam bene merita eſt: vt qđ post xp̄i apostolos amplitudinis habet id ad

C Robert^o.g. Carolo sacco theologo doctori. S.

C Um versiculos meos tibi cōmunes feci: scis qua lege eos accepisti. Nemo illos p̄ter vnuꝝ quē nosti ad id tempus attigerat. Tu aut̄ mo mēto sic in lucē emisisti: vt postridie in omniū buccis personarēt. Si bilem liceret in iram la rare: optima tibi amice causa succenserē: qui date fidei nō recordatus / in tēpus tacenda male vulgasti. Quo tuo re uera īmāturo facto cōmisisti: vt ad credēdū alteri post hac cogitationes meas sim tardior. Tale Ex maturinis pari sienib⁹ festinanter Kal. februarij.

C Robertus gaguinus ī psona Ambrosii cābraii Nicolao tyllardo regio secretario Salutem.

Si summā ex litteris soles cape voluptateꝝ: tibi tū multiplicibus curis impedito scio nō sa tis eē quietis vt ad illas quantū cupis alm ac cōmodes. Le enim cū interdū priuata / tū maxime regis / regni negocia cureꝝ continēter prepediūt. Quo fit vt amor ille tuus quem ad sacras lecti ones geris: externis rebus remoratus elangueat. t legen dis plūxis voluminibus p̄ te non satis sis. Nobrem cū tuū legitimū ardorem ad xpianam religionē / res diuinās cō sidero: statui aliquid tua pietate dignū tibi dono dare. qđ neq; ppter curie tumultus fastidires: neq; a gerendis re bus tuā diligentiā retardaret. Quale pfecto est quod de diuo hieronymo tuo nūc honori dicatū offerimus. Ea enī re i nostris codicillis magis breue: s̄z nec vtile magis qc̄q; inuenimus. Itaq; siue pietate in primis colas: hic dei tmā dator̄ eius plena sunt oia. siue mirabilū rerum miraculo pmoueris: obſtupenda sunt que viuens mortuusq; operatūtis est hieronymus. siue ex superis quēpiam atēponis: ex omnibus (quod cū venia sanctoꝝ oīm dixerim) certioreꝝ vi te ducem nullū comperies. Queris in seclō vite puritatē: quid hieronymi ītegritate cādidius: vis litteraz peritā: Quem nō dicam p̄ horum / s̄z nostre religionis sapientissi morum doctorū aut non exupauit: aut non adequauit hie ronymus: desideras nois t fame p̄tectorē: vis in pīculis

subuentorem: nemo osno indefensus repertus est q̄ hieronymi patrocinio se cōmisit. Assunt (quo rem ipsaꝝ facilius admittas) in hoc libello testes / q̄ et viuentem hieronymū q̄tridiano cōtubernio coluerūt: t̄ vita iam beatiore felicez miris visionibus atq; experimentis senserunt adiutorē. Bt̄ enī viri ex hac luce transitū scriptū eusebius. De his aure lius augustinus epistolā exarauit: quā refellere nemo bo nus ausit. Accedit aliis nō minore fide testis cyrillus. q̄ di gnitate p̄otifex / sc̄is etiā moribus cōmendat. Leges igit̄ ea q̄ de laudatissimo doctore tres incōcussē fidei hoīs cō scriptere. Hinc inter curiales turbas tuū aīm demulcebis. Hinc ad celestia q̄renda feruor tibi religiosus accendetur / hinc ad fortunas tuas incrementū accipies. Quod cū ita esse p̄uidebis: nichil (oro) cesses admirari t laudare hieronymū. q̄ sibi magnope deditos deseruit nūc. Abeū vero in te aīm / t futurū q̄libet voles obsequiū iucūdus p̄cd̄ accipe. Tale in lōgos dies fortunatior. Parisij. xiiij. kal. Junij AB. EEE Lxxii.

C Robertus gaguinus Georgio hauardo regi arum supplicationū auditori. S. ep̄la. ix.

S litteras tuas clarissime Georgi de fratrib⁹ lo dolci egroratiōe michi reddidit tabellarius: q̄ et si ppter amici lāguōrē merorē pre se ferrent eas tū virtus / tū optimi hoīs henrici marie tte diligentia multo iucundissimas effecit. Itaq; in medio etiā merore me voluptas cepit / q̄si ex te litteras excepissem: qbus inter nos conslandus amor quidā esse videref. q̄q; tam multa de tua ītegritate īapridem ad me fama pertulerat: vt tui videndi desiderio flagrarem. Nūc optimo quidā sydere causa allata est: ppter quā mutua nos caritate diligamus / amem⁹. In qua licet morem tibi gerere sum patus: vide tū tibi ne parere merito possim Petis cōferri a me ecclesiam hoī aliena forte cōmendatōe tibi accepto / cui⁹ in ordine diutissime spectatos mores laudas. Gaudeo multipendi a te mee vocatiōis hoīem: t̄ qua lē illū assueras talem eū esse minime diffiteor. q̄q; in iudi cādis sacerdotib⁹ ad populare plerūq; iudiciū suertimur b

Sed esto. Sit ille simplex innocens modestus. Ad hos mores prudentia velim atq; cautionem adiungi. Rudis enim simplicitas absq; prouida astucia stulticia est. illa innocentiam seruat. hec vitat fallacias. Quibus etiam virtutibus et si tuus ioannes redudaret: sunt michi alij quoq; familiaritate coniuncti: quos non iniuria pretulerim. quos et ad economiam et ad res diuinias (si tibi noti erunt) pluris esti mares. Et hi priusq; ordinis administrationem receperissem cū michi spectatissimi haberent. fideq; et amicitia deuincti: eos posthabere foret indignū. Nam igit̄ cōsidera si ad illas tui ioannis dotes: optima studia / pbitatez / sanctimoniam alterius accumulem: tu ne hunc pre illo antepones? Si doctos (vt facis) amas: rusticū hoiez et siluis notū pre litterato et eodem bene instituto non amabis. Tuū certe est similes tui homines diligere. extollere quos noris digniores: q bus cū pro tua sapientia possis belle conuersari. qui alias hortari / docere / castigare / mores bñ formare possit. Qualem si domui nostre que est apud tuū roboretū pfectiā: hūc q illū magis diligito. Abihi facile (credo) veniā dabis / q borrierū illū non admisi. q̄q libertatis tue volo: vtrū malis nobis rescribere. Nam quem pro tua discretōe deliges eū tuo rogatu beneficio donabimus. At si rusticū eruditus: si docto p̄fieres ignorantem: existimationi tue plurimum detractū iri scias. Vale. Ex edibus nostris apud diuū matutinū p̄die Id ianuarij. A.D. cccclxxiiij.

CRo.g. Guillerino ficheo theologo doctori. x.

GOnfictis a me pro tua ad pontificem cōmendatiōe litteris: habita est contio studij vniuersitatis nostre. ubi cū expectarem litteras recitari: post alias multas que eadē causa expeditae sunt / nulla de te mentio introductorya est. Abi ratus ppter ea: rogo confestim obuios quā ob rem nulle ti biliterere decrete essent. dicū rectorem nemini demādasse curam ep̄lam cōponendi. idq; ex sententia preterisse: q tu orū aduersorū partes sequeretur. Interea me conuenit Carolus saccus: orat ep̄istolam festinanter conficiam. nec opus fuit longo intercessu. Erat enī apud me prioris ep̄stole exemplū. Quod receptū carolus ad rectorez detulit Est equidem Carolus tui amantissimus. et derelictum te

fuisse querebatur. Litteras ergo expediri diligentissime procurauit. Quarū tibi formulā mutto: vt intelligas q̄ p pensus sum gerere tibi morem. Quod tuis detractoribus molestū esse non ignoro. Nam q̄ te preceptorem appello / et sequor me fichestat vocant multi. et quod a me editū sciunt mordent. Sed corū latratus facile contēno. Quippe quorū quesite maledictis gloriole momento euanscut hinc quoddam ex veteratis tethorculis meas litteras despūisse crediderim: ne tibi in ea quam diximus contione decernerentur. Id vtcūq; est: persuasum tibi hereat / eum me esse: qui siue in celū ibis meritis et laude vt dignus es sublimatus: siue te exsibillatores et inuidi inde diccerint: philosophos se et disertos ementiti: te diligā / amabo / sequar / atq; pro virili parte honestabo. fac me ames / et meis reb⁹ adsis. Vale. Parisi⁹ pridie kl. octob.

CRobertus gaguinus Guillerino ficheo. xi.

Gitteras tuas in contione nostra nobis redditas libenter recitari audiūmus: ea potissimum ratione q̄ te a pontifice maximo cumulatū honore continerent. Gauisus profecto sum vehe menter te ex academie nostre disciplinis talez effectum: cuius presentia atq; obsequijs pontifex oblectetur. Tibi vero gratie debitor sum / qui fortunaru tuarū et expectate tibi melioris sortis me consicium fecisti. Age igit̄ tur pro tua in dies virtute constantius. et in ea quam tibi gratiam comparasti totus perseuera: ita vt cum tibi abunde profueris / studeas in alios esse beneficis: in alūnos magume parisiens, academie que te doctrinis aluit suis. Est enī filius fere destituta: propterea q̄q ecclesie beneficia ignorassimus quisq; facilius q̄ eruditus assequitur. Vale. Parisij nonis Februarij.

CRobertus.g. Georgio hauardo. S. ep̄la. xii.

GSi optimo iure potui cenobiū n̄m de roboto cui vellem cōferre: tui sū causa id distuli: dū te de p̄ficiendo illic rectore te cōsulere. Nā enī te esse puto q̄ recto ducaris iudicio. Abi to igit̄ ad te hoiez de quo tibi hesterno die p̄= b 2

scripti. Cuius si honestatē penses: et sanctū ad virtutes p-
politū. poti⁹ illū ad sc̄iscas/ q̄s repellas. Homo nāq̄ est quē
ecclie et fratribus spero maxime pfuturū. aptū ad cōcūlan-
dos i sanctiorē vitā aios cōtumaces. daturūq; operā vt ex-
negociosa domo et incōposita familia / religiosum et deo di-
catū locū reddat. Nam ergo p̄coz obsistas. Nil conere illū p-
pe ydiorā p̄e hoc ornatisimo fratre anteponi. Si enī con-
tra fecero a te potissimū impulsus: culpā om̄iem in te reiçia
neḡ dubitauerim tuā inde conscientiam grauter onerari. Gla-
le. Apud parisios. viij. kal. ab arcj.

Robertus ga. fratri didaco de tolleto. xiii.

Dittere dilectōis tue venerabilis frater tanto
mihi iucūdiores fuerūt / quāto cupidior eraz
bonū ex castella nūciū accipere. Diu ei antea
p̄stolabar si frat̄ noster puicialis de camargo
de suo vel fratrū nfoz statu aliqd scriberet.
Qui lic̄ fuisz p̄spe a nobis de hac re p̄ l̄ras admonit⁹: ita
nichilominus obſorduit: vt surdi fores pulsasse videamur.
Nā totis quartuor supioribus ānis vñā tantū ab eo ep̄lam
suscepimus. in qua non de nr̄is fratrib⁹ (qd maxime spera-
bam⁹) sed de se / de frequēti sua ad mauros pfectioē / de edi-
ficijs / suis laudibus multa p̄scripsit. Clerū q̄a nature debi-
tū soluit q̄relis aduersus illū nō agā. Nūc puicie tue gra-
tulor / cui pfectū te c̄le frātres cupiūt. Nichil magis vñcōs
optauī q̄ hoīem r̄herelitteris eruditū / moribus integrū
cui vices nr̄as crederemus. q̄ vt sribit ad titū paulus dis-
sipare et euellere / seminare et plantare sciret / qualez te esse
p̄dicat multi. Propterea te frater hortamur: p̄ saluatorem
x̄p̄ia memor esto primū sancte vñionis et pacis. Lura dein
de: vt q̄ in tua puicia sunt frātres recte ambulent i sc̄mitis
iustis. Te nāq̄ et illos sūma caritate amplectimur. ideo q̄
cūq; ad confirmationē tuā et ad dom⁹ tolletane necessitates
ptinere v̄sa sunt ea oia facillime admisimus. Admone cō-
frātres nostros vñanūm̄iter obedientes esse. nichil moliri
quod caritatis vinculū dissoluat. Nam eorū que ad officiū
vigilantissimi pastoris spectabunt nichil p̄termittā: si intel-
lexero illos nichil dissensionis machinari. Et si aliquā illux-
rit (vt optamus) dies secure tranquillitatis: nō molestum

erit nobis transmittere p̄yreneū: vt inspiciamus per castel-
lam vultū pecoris nostri / cuius vt custos sis diligentissi-
mus cupimus vehementer. De fratre vero andrea curam
sollicite habeas. qui tam crebro ad me querelas suas mit-
tit: vt eius me misereat / qm̄ beneficio spoliatus mendicare
cōpellitur. Quare velim ministratioē euellarensem agri
segouēt. per te illi conferri. que nunc ministro libera t̄t.
Nam rodericū doctorem iussimus tollētū petere et presse
cenobio. Letera que ad tui provincialatus follicitudinem
pertinent tue prouidentie relinquimus. Tu opus fac euan-
geliste. ministeriū tuū imple. Vale. Apud maturinos no-
stros. xv. kal. maij.

Robertus ga. Petro burio. S. ep̄la. xiii.

Nichil habens in promptu quod ad te scribe-
rem palaciū forte ingressus aureum equitem
carolū gallicurtū in atrio conspexi: quem lon-
ge antea michi non v̄sum salutatione sum ve-
neratus. Qui mox inter loquendū An ne in-
quit vidisti que de burgūdionis interitu meus petrus scri-
pit? Id cū negassem. at inquit carmina tibi mittam: adeo
tersa politaq; vt p̄hebi carminibus inferiora non sint. Et si
mul recitat cepit versuum tuorū caput huiusmodi. Quis
furor in sueuos. Admirantem deinde me et interrogantē
si carminis huius autor esses: nō bono aīo tulit. Offensus
enī verbo: cur aīt non esset? quasi vero illū tam comp̄te scri-
bere negas. Imo vero inquā longe compositius lusurū ho-
minem lcio cuius ego artis et doctrine periculū feci. Neḡ
inquit hoīm quispiam est qui rem ipsam breuius suauiusq;
conditā reddat. Adiecitq; confessum probamentū a theo-
logis tribus quos tue laudis testes noīauit. Lepi nimiruz
voluptatem ob estimationem quam de te audiebam bonā
Nec causam dicti q̄obrem nō facile adducebar hoc ex tua
officina prodūsc. ne laudatorem ip̄m exasperare: aut tuis
operibus que semper sum honore prosecutus viderer affer-
re calūniam. Est proculdubio elegans et plenū ornamen-
ti carmen. Sed nunc tibi patefaciam rationem cur id tuu⁹
esse non rebar. Itaq; paucis ante diebus versus ip̄sos ex
rodomago ad me demissos acceperam / nescius cuius es⁹
b 3

Nam inscriptione nulla erant prenotati. Uellem petre sue uos pro helueciis non dixisse. qui sueui non gallie populi sunt. nec aduersum burgundos bella gesserunt. transrheani enim sunt. helueci autem rheni accolae ad galliam pertinenter. qui lothoringis suppetias ferentes exercitum fuderunt burgundorum eorum duce necato. Quarevero ita scribis si me doceas gratum michi feceris. Vale mea scriptio non irritatus. Ex edibus nostris apud maturinos parisies. kal. iunij.

Robertus gaguinus Lodoico xantonii. episcopo. S. ep̄la. xv.

Si te scirem rebus plenis ingenij plurimum delectari: non mitterem ad tuum conuiuium nouam que tamen tempori congruit facieia. Nam quia raro conuiuū agitas cui non assit de philosophia et litteris grauis aliqua questio (sic enim totum hominem pascis ut non modo ciboruz diuersitate sed doctrinis & refectus abscedat) non aspernaberis tuis ferculis interponi id quod de celo diuinitus missum recte existimari possit. H̄erū cum vicini aliquot vespertine potionis causa conuenissem⁹: vñusq; atq; alter de his que recentius acceperat aliquid proferre niteretur: frāciscus ferrebocis pontificius scriba Notum inquit vobis est quid Carolus nuper burgundionū princeps de regno inter suos statuendo sit conatus. Nam et iudices et senatum apud macliniam brabantinorū oppidū instituit. quez ad emulationem franci parlamenti parlamentum appellauit: quasi scilicet francoruz legibus minime obnoxius esset. In huius parlamenti primordiis cum diuersi diuersa augurarentur: vñus non ignarus quid periculi palam emissa veritas afferre solet: curiam nouvelle institutionis clam ingressus: cum solus esset lorice ferree simulachru multis locis vel carbone vel creta appinxit. pręq; lorica eminentibus litteris scripsit Non. Hucvero inquit franciscus quid ipsius lorice effigies: quid negatio illa triū litterarū signet vos qui adestis considerate. Lepinus quidem admirari omnes neq; suspicari aliter poteramus q; huius rei auto-

rem aliquid diuinitus predicere voluisse: ingenios sublimi et peruidenti esse. Cum circa rei obscuritatem penderemus: Non pariar inquit vos diuini querendo fatigari: sed quemadmodum accepi ita intelligentiam enigmatis reserabo. Cum postridie depicte lorice apud iudices macliniensis senat⁹ de ambiguitate picture quereretur / vñus forte france lingue gnarus / francus inquit est huius enigmatis autor / et q̄tum ingenio coniector huius nostri pretorij recentem originem ridet. breuiq; desitaram esse diuinat. Eniuero si loricam france interpretabimur: durum habitum signat. id est vt vulgus loquuntur dur habit. Que latine accepta non durabit significant. Glaticinatur ergo ridiculus et facetus autor fore prope diem tempus / cum hec macliniensis maiestas interibit. Cum rem ambiguam tandem patefactam cognouimus: laudauimus vatis nō mendacem prophetiam. Tu si ineptiam dices nescio. Non sum nescius veteres romanos similia multa ad presentem futurorum scripto tradidisse / que longe minora sunt: si accuratiore stilo orationis hoc esset exaratum. Sed depravat interdum rem bonam oratio non bona. Satis mihi est rem homini gallico narrasse: ita ut non obscura videatur. et tuis mensis assidere possit. Vale. Ex diuī Abaturini ceno nobio Apud parisios. xvi. kal. april.

Robertus gaguinus Joanni portugallie regi illustrissimo. S. ep̄la. xvi.

So omnibus in rebus quas in rem tuam esse coniector maiestatem tuam ita obseruare constui: vt vel necessarijs ordinis mei rebus nullum te inconsulto prouidere. Lerto enim scio summam erga te regis nostri beniuolentia esse. et eam que tibi secum societas atq; sanctissima amicitia semel inita est / ita officiose colere: vt om̄s in tuū obliquiū studiosissimos nos esse velit. Reuertenti ppter ea ex alemania cū nudius quartus michi occurrissent mei ordinis castellani fratres qui puincialem suū morem obūssenūciant: seq; aliū in demortui locum elegisse / quem a me confirmari postulabant: expedire petita distuli / donec de his

certior a me facta esset tua celsitudo. Sicut enī tuis cōmo-
dis maxie inseruire desidero/ita tuis fortunis aliquo meo
facto incōmodus esse nōnullū: q̄q ab homine qui in prou-
ciale electus est et ad quadriēnum confirmandus nichil
detrimenti tuis rebus inuebi potest. Est enī vir integrata
te/litteratura/side et religione spectatus: et vt prudentez
credas etare grauis, et qui pacis q̄ armorū sit mea senten-
tia cupidior. Si quid igitur ex hac re tibi accrescere aut de-
trahi tua maiestas iudicabit: id oro michi significes/ ut se-
mel a tua sapientia admonitus quid rectum facere debeo
intelligam. Feliciter vale. Apud maturinos parisiorum
xiiij. kal. Septemb.

Robertus gaguinus Carolo sacco
theologo doctori. S. ep̄la. xvii.

Rodicem gestorū Caroli regis qui magni no-
men ingentibus factis p̄meruit legi diligenter.
In quo permulta sunt que ab hystoricis
longe discrepant. De quibus iudicium con-
cordiaq̄ facere/nō est triduani operis labor
Preterea sic in eo confuse omnia aceruata sunt: vt tam et
si ad ordinem reuocari possunt: oratione tamen pro rerum
magnitudine illustrari uno vel altero die nequeunt. Nam
q̄ is de quo scribere me mones imperator regibus franco-
rum facile antecellit: q̄q ad posteros trasmittenda est ora-
tio que a clero inter diuina officia recitetur. Inglorū erit
autori rexere flaccide diuī hominis gesta. quibus nunc si-
dem detrahit male digesta narratio. Age igitur mi. carole
excuse tibi hanc curam: aut paululū differ: donec plus assit
nobis oīū ad id exhibendum quod poscis. Interim forte
euaneat dies illa solēnis: quam vt viro sancto rex lodo-
cus dicatam et quotānis celebrem esse imperauit. Vale.
Apud maturinos parisiorū pridie kal. Septemb. AB. cccc.
octuagesimo secūdo.

Robertus gaguinus Carolo sacco
theologo doctori. S. ep̄la. xviii.

Omo aberam / cū ap̄i bonam partem hester
na die nobis misisti: memoriale tue erga nos
carole benignitatis. Itaq̄ non excedere aīo
tuo recordationem mei habeo gratiam. nisi
contendis forte nos a te superatū iri benefi-
cūs/ et noīram in te amicitiam certas pensitare muneri-
bus. Clerū siue te sublimem eminentior fortuna vēhat: si-
ue contra (quod nollit deus) pessundabit: egre toleraue-
rum:beniuolentia/amore/charitate esse me tui dissimilem
Quare non de nemea silua herculeum aprum / aut de do-
dona mellitas iuglandes: sed quod in helicone mufas no-
bis visentibus carmen subitus ludouici raguieri obitus in-
cussit ad te dono mittimus: priori quidem tuo muneri non
par/charitate vero et gratia nichil inferius. Vale. Ex sub-
urbano nostro apud sanctū Germanū. xvij. kal. decemb.

Ro. g. Guillermo ficheto doctori theologo. xix.

Tuissimas litteras tuas Carolus saccus ami-
cūs noster ad me tulit ab alio nescio quo susce-
ptas. Quas vbi seorsum legi: eas quoq̄ feci
cōmunes. Letati admodū sumus felicibus tu-
is successibus. nō tam profecto ppter euictas
aduersariorū lites/q̄, ppter nomen quod apud pontifices
et sacri collegij patres obtines gloriosum. Nam rerum co-
pia tibi deesse non potest virtute et fama illustri. Quippe
tui munoris semper fuit rerū ista fugaciū moles/q̄ littera-
rum amor/q̄ virtus: q̄ amicorum dulcissima conluetudo.
Perges igitur memor Flasoniani consilij libro de fastis.
Dum licet et spirant flamina: nauis eat. **M**ō desunt ex
amicis tuis parisanis/ qui te dilectuz laudibus tollant. et
maiorem in dies futurū yaticinantur. Inter quos non de
postremo loco contendit Amatus gombertus homo in se-
natū parlamenti consularis. Quem hesternia cena cū petri
vausellensis piā memorā rettulisset: de te quoq̄ et tuis
egregiū studiū animo sane vt videre videbar amicissimo
narrantem libenter audiebamus. Nam causam dedit cur
ad te nunc scribimus/ q̄ hoīem romanā mox discessurū ha-
beret. Si ad eū litteras aliquando dabis: recte facies. tum
q̄ te amat. tum q̄ scrupulum illi sustuleris oblite pristine in-

Ostremas litteras nostras tibi minime redditas fuisse accepi. Qd ideo euenis puto / quia nullā tabellario pecunia prebuerum. Significabā tibi qd de cōcordantūs patri datario cōparandis compertū haberem. quidq; te velle de bessarionis opere in platonis defensionem. Cōcordantias itaq; in hanc diem nullas oīno inueni. niss q; pascasius bibliopola hodie nobis p̄ciosissimas vnas scire se venales dixit. sed dñm abesse. easq; liceri aureis centū. Reuersum conueniā venditorem. et librū scrutabor. Si talis erit qua lem eū facit librarius: patri optimo referemus. De bessarione te quidem orabā: michi demitti platonice defensionis a bessarione lucubratū opus. id fore michi pro ciceronianis nostris orōnibus quas hinc abiens tibi peculiares fecisti. His si adiūtas quas in contiōe patrū orōnes habuisti transmittes futuras cōes amicis tuis: suggestes memorie noīs tui honorem sempiternū. Miro proulus modo iisidet animis parisiorum amor tui: q; eloquentie facem tenebris gallice orōnis attuleris. Ea res te p̄xime deosvehit / smoz talitatem tandem (si scriptorū tuorū frequentia nos fouebis) paritura. Non erunt igitur tibi pluris oīn quas romā dignitates & pompas pollicetur: q; diligens scrutiniuū littrarū et eloquendi artes. per quas tibi nomen / & tuis imitatoribus iucunditatē coparasti. Progrederer vlt̄a scribendo / si te putarem benignū lectorem fore mearū scriptiōnū. Non sillerem plurimas cōcertationes phox & doctorū nostroz / quas alij ridiculas proulus / alij fere gladiatorias in noīaliū & realiū (sic eos appellant) heresibus id est seculis suscitarūt. Res aut eo deducta est: vt noīalibus / veluti elephācie pruritu pestilentibus edictū sit etiū. Quoruū celebriores libros / q; & bibliothecis pontificiū iterdicto distrahi nephas erat ferro & clavis tangz cōpedibus / ne itro spēctet vincos esse iussit rex ludouic⁹. Putares misellos codices arrepticia quadā frenesi / & demonio furore ne vienes ioperant esse ligatos. Sic idomitos leones & beluas vinclis cohibem⁹ & carcere. Realib⁹. i. scoticis atq; aquinatib⁹ tñ suus est honos & libertas. q; & obstrepat semper inter se et rixen. Carolus saccus equalis tuus te salutat. Urbi autem parisiorū pestilentia minaf. Vale. v. kal. marcias.

uicem familiaritatis. Sed de te hactenus. De me scribam.
Quesiū sollicite quas optimus ille pater datarius petebat concordantias. nec pretermitto querere. vt inuentas demittam optanti. Muſq; crede parisū venales habentur.
Qua de re certum facere illum mens erat: si nos mōtanus frequens ille romipera egressum suum non celasset. Reue rendum igitur patrem admonebis nichil in nobis fuisse loco cordie / quo minus voti potiretur. Ad pontificem tuas habitas orationes nisi ad nos demittes: frustra tēdeinceps excusabis. surripi tibi oīciū frustra causaberis. Addas p̄tere a bessarionis aduersus platonis calūniatorem defensorium. quod opus vehementer propter autoris summam doctrinam atq; auctoritatem concupisco. fac amabo miſchete id ex te non incassum petam. Et eius loco orationes tulliū quas tecum extulisti meas habe. Vale Parisū tertio idus octob.

Robertus gagninus Miloni dillerio
episcopo Carnotēn. S. ep̄la. xx.

Gersiculos quibus Campanam quam ornare instituisti tue dignationi vtcūq; a me confessos mitto. non satis quidem certus si nichil pretermisi eorum que inscribi volueras. Reg enim in summa tantū atq; festinanter narrasti. Quare si reliqui quicq; erit quod appositiū velis: id significatū pro virili parte absoluā. Non q; carminū peritiam profiteor: sed quia nostris te versiculis oblectari frequenter predicas. Vale. Ex edibus nostris apdiuū maturiū Parisiēn. ix. kal. ianuār.

Carmen
Campana loquitur.

Abe sacer antistes vt signem tempora milo
flavit. ago lites. prandia. concubium.
Presulis egressum cunctis prenuncia signo.
Sic ego milonem sepius icta canam.

Gagninus ficherio. S. ep̄la. xxi.

Cro.ga. Carolo gallicurto eqti aurato. S. xxii.

In iumenta picturarum et imaginū rationes
quas libris de ciuitate dei p̄pingēdas iussisti/
a nobis accepit egregius pictor Franciscus/
easq; vt ceperat per politissime absoluit. Is
enī est pingendi tam consumatus artifex: vt
illi siure cesserit apelles. Iustinum preterea om̄iem iamdiu
compleuimus. Quem si natalis tuus ad ymbilicū perdu-
xit non satis scio. Adolescentis in aliud forte raptus labori
parcit/et tibi minime est obsecutus. Res autem tuas bene
disponi omnes ipse desidero. quas audio meliores in dies
fieri. quas vt benigna et arridens tibi fortuna leuat et au-
get: ita perpetuo soueat velum. Itaq; non male esse rebus
publicis speramus donec tuis dirigentur consilijs et virtutis/
Nam preter tuū ad litteras sempiternū amorem/ pro-
bitatem quoq; et tuam constantiam noui. Quare perge. et
deo in primis rationib; obtempera. Libi comes assit iusti-
cia. quam nullus relegeat metus. nulla ira obnubilet. nulla
inflectat cupiditas. Libi bene est. filio preterea tuo bene
cessit quem ambianorū pontificatu illustratū habes. Itaq;
tuis fortunis congratulor. Num te oro. familiaribus me
annumeria tuis. impera que facta a me voles. audiam et pa-
rebo. Vale generosissime vir. Parissi. xiiij. kal. septemb.
Lodoico xantonū antisliti. ep̄la. xxii.

Uessisti sancte ps̄ul (si verus ad me nuncius ac-
cessit) ea ne crassitudine essem: quanta erā cū
hinc xantonas pcederes. Itaq; est hoc ferme
peculiare bene nūmosis ps̄ulibus et monachis
obesis esse ceruicibus et ventre et rubentibus
genis ps̄luentibusq; palpebris vinū stillare: de meo tñ aio
q; forte artib; fese parass; malle rogasses. Illa ei delicati-
vicia sunt epulonis/in q; nunq; fui pp̄sior. Sz (vt paulo io-
cemur) si vis certem exauriēdis calicib;: domi mee p tuo
opratu dicet tibi dies. Tcūq; aderit selecti vel ex lsario or-
dine viri q; sectaris: vel ex grege bibionū voracissimi mā
ducones. q; nec mores nec p̄tubernia me oblectat. Sz ite-
rum dū delectū facies: nisi studiū carmen habe/gratiū vt ar-
bitror futurū tue p̄stātie/ q; milliū cauponū ſdustria. Vale.

Si me presul amas: si vis perstare beatum:

Ne vatem appelles lepidiore ioco.

Inuidiosa numis geritur res. Est prope dignum

Compede/musarum conſenuisse foro.

Ahox aderit quisq; multum cerebroſus et audax

Scotides argutus/plus muliere dicax/

Hem scelus: hic preter sacrorum iura/poeses

Deuocat ex nysa. numina prisca colit.

Cedat, et immundo non fedet pulpita cantu:

Quo potuit cyrce fallere corda dolo.

Sic bachatur iners sibi prudens turba cleantum:

Sic lippa est. rutilo sydere leſa fuit.

Ergo michi et muſis que poſſum forte canenti

Nominis et tituli nū precor addideris.

CRobertus gaguinus Guillermo ficheſto
Sixti.iii.pontificis penitentiaro. xxiiii.

Epe arbitratus sum parui me a te fieri: q; biē
nio fere toto nichil ad me scripſeris. Et tarda-
tas ipsa tua vicio verti non abs re potuiffet.
Sed male te valitudinis fuisse et dies multos
egrotasse roerius afferuit. Inde suspicio ne-
glecte amicitie in dolorem michi et misericordiā versa est.
Auctūq; est desideriū audiēdi nūcū tue si qua est curatiōis
Mā q; ex vrbe diſcessisse p̄tificem et viterbiū esse: tegs locis
saltuolis pp̄t loci breuitate rſciuerātimui saluti tue: cui
facile cōſulere nō poterat opa medicorū. Age ḡ mi ficheſte
cura firmissime vt valeas: et rebus temet seruato ſecūdis.
Nosq; (si qua tui te coridonis h̄z cura) de tuo fac nos q;cūq;
est ſtatu nō dubios. Te aut optime valere faciat deus opti-
mus maximus. Ex ceruo frigido p̄die nonas iullias.

CRobertus ga. fratri Joāni Benatoni. xxv.

Q; binis tuis frater Iſis nō respōd: non ſcribendi torpore
factū est aut q; ſcribā iuitus. Labellari⁹ in cauſa eſt q; mihi
rarus occurrit. Qui ſi affuiffet: ego te in p̄optu monuiffes
ſagaciter olſacere tendiculas verſuti hois cui pecuniā cre-
didisti. q; poteras meminiffe blandiciarū atq; iſſidiarū
eius que ab incunabulis fraus et dolus comitant. Altera

pias posthac frater hortor/fallus semel atq; circuumventus:
ne scđo in furē exclames/t scriptōe tua iūltes/qđadmodū
pōub⁹ tuis lris fecisti. Ego equidē nō v̄bis neḡ obiurgā-
tiōib⁹ qđ digna suis factis aladuersiōe cū istac belua agam
ita vt sentiat tandem nō me pecudē esse vel statuā. Tu v̄o ni
hili facias qđ isti detractores āgulati sublatrāt. t studiū ad
hibe canonīcīs legib⁹ pđiscēdīs: qđ vna re te humo extollas
fortūas augeas tuas t decorē p seqrīs ordinī nō pfuturū
Glale. Ex domo nřa diui Abaturini pisien. iij. noī. iunias.

R. ga. Lodoico pantomū epo. S. xxvi.

Um esset paulo supra hos dies ecclīa nostra
(vt ipse nosti) squalidior/t ligneis sacellis i-
pedita: ita eā curauit: vt diuine alicuius edis
tēpli decorem acceperit. Et reliquias defū-
ctorū qđ sine v̄lo honore iacebat collectas sub
lime reposui ad īteriorem tēpli aditū vt essent monumen-
to viatoribus ad piā recordationem eorū qui dormiunt in
xpo. Que licet suo satis obiectu p̄monefacere humane fra-
gilitatis nos possint: adieci tñ facile admodū carmen/ cu-
ius lectio tanq; quedā viuavox lectorē excitaret sue ibecil-
litatis reminisci. Et hoc quidē qđ erat ad latinitatis consci-
os exaratu/ venit hesterno die in mente trāducere versicu-
los: t gallicos eos reddere. vt gallo pariter et latino cōis
eret nostra monitio. Tentauit ergo institutū meū exequi t
verbū quoad porui ex verbo ducere in rithmū t lingua ver-
naculā. breue quidē opus/sed ppter coartatā orōnem oīo
non facile. nec tñ ita ad vnguem ductū/ vt illud vulgo cre-
dere audeā: nīsi tuo prius examine castiget. Tuū ergo tri-
bunal t diligentem censurā appello feras oro iudiciū vter
vtri p̄stet rithm⁹ anversus. an qđ latine dixerā id sun galli-
ce consecutus. Glale. Ex cenobiolo nostro. vij. kal. Maij.

R. Robertus ga. Micholao diui Cornelii
Compendien abbati. S. ep̄la. xxvii.

Nillus adhuc mihi dies postq; a nobis digres-
sus es illuxit/ i quo cōmode (licet maxime cu-
pio) abire possem. Nam quadragesimā totā
dū inaniter expecto: non est reuersus ordinis
mei frater quem i puincia narbonensem lega-

fo. xvi.

ueram. Etcū firmassēm aīo/vno aut altero die hinc demī-
grare: aggressus est me insperato curie parisieū. cancella-
rius id eī sigillifer legatus a presule qui me nouo laqueo
impediuit. Drauit enī pontificis noīe recipere predicatio-
nis munus in ea synodo que futura est. xvij. kal. maij. rem
profecto michi iniucūdam. Quippe que cū magna sit/non
sum itē suetus p̄sonibus declinare. Sed reluctantem me
cū meus pudor tum pontificis reuerentia vt gererem mo-
rem persuasit. itaq; lugū accepi: quo solo nunc prepeditus
inter parisianas nugas adhuc versor. Sed non citius (mi-
chi crede) has pedicas exuero qn postridie abeam. Itaq;
nichil est michi hoc tpe magis odiosum qđ vrbs. qđ cennitati
ones delicatissime. et quod mireris: qđ bibliotheca nostra
cuius piget libellos et volumina circūspicere/ tanq; illos
fastidiam. Quorū reconciliari michi familiaritatē spero: si
dies aliquot rure habitem. et tua fuero consuetudine recre-
atus. Prīus tñ qđ te vīlam concio michi habenda est paucō
rum ministrorū ordinis mei qui apud ceruifrigidum. vij.
idus Maij conuenturi sunt. Glale. Ex lutecia parisiorum.
ij. kal. april.

R. ga. fratri Joāni benatoni. S. xxviii.

Udīo te frater/diligent apud. A. cambrayū
agere/et quasi illuz vrgere de litteris regūs
expediendis. Diligentia tuam non reprehē-
do. sed te admoneo tantū/ aladuertere qđ cō-
tumax est hoīm conditio dū coguntur. Spō-
te etenim sua currentes equos non calce: sed habenarū in-
terdum laxitate magis concitamus. Ille dum hic esset: lit-
teras nobis decēnes īmpetrasse dixit/ oīo qđ expedire pol-
licitus est. permittendus est suo iudicio. Desine supra illos
annos decem quicq; exigere: ne dum nimis cupis nichil cō-
sequare. Supra satis illud decēnum: satis erit (si illud non
possimus) biēnum. Nam iterea fortuna aliquid feret/ qđ
non speremus. Glale. Parīj kal. Iulij.

Robertī gaguini cum bacalariorum
examen in collegio doctorum iuris p̄-
tificiū ingrederetur. oīo. ii.

simillimus habetur. Nam quodmodum carnea mole participamus cum beluis: ita ingenio et rationis viribus primae ad deum cōscendimus. Excellere neque ait: preclaris artibus emine. ^{hōis bene ab humana natura ab humanitate instituti. Deinde} hoīs est bene a natura: bñ ab humanitate instituti. ^{hōis bene ab humana natura ab humanitate instituti. Deinde} hoīs vero in cognitione veri: non erubescere: per ignorantiam atque imprudēti labi et iacere: nescio quid ad dementia dicā significantius stoliditatem: ppius accedat. Quod terentius etiam ille gnato confessus dicit: quia mortales homo hoīs quid pstat: stulto intelligetis quid interest? Unde recte michi iuuenialis comparare videtur simulachro hoīsem a doctrina destitutum. Eūq; vere hoīsem appellare: qui aīm virtute/mentem disciplinis/curā et diligentia decoris studiis atque negotiis excoluerit. Nam aduersus eos qui genitrix excellentia superbiant et mentem indisciplinatam habent/obscurum quēpiam atque ignobilem: sed doctrina insiggnem his versibus obiciens sic ait: Nullo quippe alio vincis discrimine/ qd qd Illi marmoreum caput est/tua viuit imago.

Et paulo supra.

Tamen inquit ima plebe quiritem

Facundum inuenies. Solet hic defendere causas

Mobilis indocti. veniet de plebe togata

Qui iuris nodos/et legum enigmata soluat.

In hac ingenij et doctrine militia suplati eruditus fortis athleta dauid omnis hoīes hortatus est non fieri similis equo et mulo quibus intellectū nullū inesse constat. Quæ sapientem patrem sapientissimus filius Salomon studuit unitari: qui auro atque diuinitus sapientia anteponens: illam e sede magnitudinis dei sibi demitti postulauit. Hac quæ militandi prudentia Christus deus ut diuus lucas tradidit voluit exercere: cū inter doctores et legisperitos hierosolimis eum disputantem parentes inuenierunt. Eandem plato sapientiam cū de re publica et aristoteles cū de politia libros edidit se qui et amare docuerunt. Tertiā quæ in collectatione vicio: et virtutū milicium a nobis posita est relinquimus. Ea cum ad religionis potissimum gymnasia conductit. At quæquidem in studiorum et iurisprudentie cōcertationibus multos annos mentem atque ingenium exercuisse: nūc omni parte instruatos fortis bacalarij vos esse oportet: qui ad probatōis eru-

Um ego hodie post nocturnā quietez (vt sit) purgata mente voluerē prudentissimi doctores: quas res versare et sustinere decanum vestrum oporteat: cepi maxime intelligere verū esse qd ab ecclesiaste rege oīm sapientissimo dictū est. Luctas res difficiles esse. nec sermone posse facile comprehendēti. Itaq; sordide artesq; paruo labore discunt: si in exercitationem descendunt: anxiitatē habent. Ee vero quas cū animi voluptate disciplinas cōparamus: nō caret molestia. Nemo tñ fere est: qd priusq; incipiat: satis secū reputet angustias et difficultates operādi. Siue audim⁹: siue intuemur agentes artifices/pro nō illos ingenio: atq; doctrina iudicamus. Et illū quidē p industriā prop̄te et facile hūc vero nature beneficio ad aliquā rem vel natū/vel minime ydoneū arbitramur. Cū adt ad agendū quisq; aptissimus accedit: sentit oīo difficillimas esse ptes actōnis. expiturg: lōge oposius esse negocū/ qd verbū. Quod cū alias sepe: nūc iprūmis ita michi euensis nō nego. Nā cū ego corā intueor fortissimos pugiles/et bacalariosq; ex aduerso signū pugne expectat/ pars michi timoris incutit: et ira incutit: vt qd illos intelligā reuerentia vfa/ atq; hui⁹ loci opinione pmouerit: ipse tñq; in aciem pmus sum descensur⁹. subuereor mei noīs et same facere periculū. Sed qd in pccūtū hinc hinc parate lā acies cōsistunt: audebo canete tuba castris egredi et inruū facere certaminis. Et si qua in pectoro p ibeculitatez formido surrepsit: illā expectorabimus. Vlosq; ante oīa venerabiles athlete bacalarij admovebo considerare triplicē esse hoīs in terra militiā. Una qd virib⁹ corporis/alterā qd ai robore latq; virtute gerit. Terciā qd spiritu et gratia cōtra spiritales insidias suscipienda amor eterne felicitatis inducit. In illa qd in corporū firmitate est seculi milites aliū luctari/ aliū currere/digladiari: qui dā/iaculari cōplures/torquere arcus et machinas plurimi pdiscunt. vt eius videlicet p̄tis/quā cū pecoribus cōem habent gloriaz adipiscant: et eā qdem marcessibilem et mox vel morbo/ vel memorie obliteratiōe periturā. Illa vero qd ingenio et studiis querit: qd qd multis generib⁹ distincta sit: plurimū tñ sibi laudis vendicat exercitatio litterarū. I quæsi quis pfectissime excellat: isq; tñ inquit aristoteles) deo

expleta / merita meritis conferatis. ybi proculdubio dum peccatur / grauis et sordida nota inuritur conscientie et fame iudicantis. Sed ad hanc quam in vobis desideram⁹ seueritatem optamus quoq; paternā indulgentiā adisi. vt si quispiam discipulorū vestrorū per animi humilitatem ne dicam ignorantia ad vestros iactus et tela procūbet; si sua ergavos reuerentia potius q̄ iustitia aut pugnandi incuria suo loco atq; statione moueat: vos huic pieratis et parente clementie antidotū supponatis. Et cōtum in ip̄is doctrina et līraz / cōtū exercitatiois atq; experimenti in hac pugna et decertatioē perutissimus q̄sq; vestrū q̄sierit: tantum benignitatis / et hūane toleratię (qm̄ hoiles sunt) adhibeat.

Pro vniuersitate studii pisieni. cōtra quosdā theologos in cā cācellariatus ad reuerendissimū p̄rem et generosissimū dñm Caroluz de borbonio cardinalem eiusdē Roberti ga.brevis ořo

3 cōtum expedit humane societati / tantū homines pacem experterent / et amarent caritatem: ȳrbes reuerendissime pater / et respubli ce multo quietissime regerentur. Esset enī ciuiū inter se mutua dilectio. esset subditorū ad suos rectores fides / et subiectio non repugnans. Neq; sancta nostra parens vniuersitas a suis ipudenter oppugnata yestrā nunc benignitatem et summā dignitatem ylla inquietudine vexaret. At qz natura et vicio quoūdam ita factū est: vt trāquillitatē nostrē insidias positas esse videamus: consulendū fuit: ne aduersarijs nostris plus essemus in tuenda libertate tardiores. Quorū ambitio atq; arrogantia ita increvit: vt si aliquā preualebūt: ceteris nostri studij facultatibus nichil reliquū sit dignitatis et honoris. Nā cū due sint in schola nostra p̄marie dignitates: rectoratus / et cancellaria: quidā sibi alteram ita ambiunt / et usurpant: quasi nemini nisi theologo debeatur. Et isti quidē nostri turbatores id maxime nunc agunt: vt per conuenticula et clandestinas contiones totus ipse theologorum cetus id petere iure optimo videatur. cum reuera bona pars eius facultatis ab hac ambitione longe dissentiat. Sed qui hanc manem sibi procurationē assumpserunt / q̄ operculo

ditionis vestre certamen descendistis. vt siue eminus hostis siue quominus prelietur: vos stare loco et ordinem servare fixo pede desudetis. Neq; timore deficiatis aduersus iacula / et machinas pugnantū doctorū. Sed consistite firmo roboze seu cesim seu punctū vos p̄mat acerrimus ipsi gnator. Molite pauentes tergiuersari. Sed si vulnus accipiens erit / quod deus inhibeat / pulchrius existimetis a facie q̄ a tergo vulnerari. Neq; ita paros et vndiq; armatos ad hoc certamen descendisse ex vestro vultu coniecor: vt purem vos neminem formidare eorū qui contra dimicaturi succendent. Quos non vt iūicos et hostes: sed vt ludi et scholastice exercitationis instructores estis frequenter experti. Assunt enī non vt vincant: non vt triūphant habēta victoria. sed vt exerceant vos et probent / pbatos deducant ad lauream licentie. Quapropter vos magnifici doctores plena fiducia hortabor. Cōspicite benignis animis assidentes vestros discipulos qui non ferro pugnaturi conuenierunt. Intuentur enī vos tanq; iudices suorum studiorum. Intelligent si contra steteritis velut longa milicia et multis certaminibus exerciti: facile factu esse vt a vobis superentur. Duas igitur personas hoc loco iduere vos oro / vnam que humanissimi patris / alterā que equi iudicis officium gerat. Ad iudicis partes / merita causarū indagare / et diligenter scrutari spectat. Ad quā rem illud sapientiam vestram afferre decebit: quod iurisprudentia se penumero vos docuit. Ne multiplici videlicet et supereffluenti sermone / et vt gregoriano more dicamus loquacitate incauta iactu disceptationis emittratis quod reuocari sine dedecore non possit. Ne blandimentis et improba assentatione / a se ueritate pbationis sitis alieni. Ne ye iactatione et inani appetitione laudis cuecti / nouū et insuetum huic loco pugne genus afferatis / quo aut huius examinis grauitas insollecat / a vvestri auditores attoniti reddant. Sciscitabimini potius et interrogabitis ex integro / que sit in quoq; horum qui decertaturi sunt doctrina. quod ingenij lumen. que studiorū diligentia / quod experimentū rez que ad disciplinā iuris canonici conueniunt. Non vos ab equitate fauor dimoueat. non animi perturbatio per irā aut odiū vos reddat asperos. Futurū enī est vt pbatione huius cōcertationis

narum studiosos facile deligi posse prudentes / eosdēq; do-
ctissimos / qui pleriq; theologis antecellant. Illudq; q;
possum liberrima voce adiungo: si quis ad egregios mo-
res / bonas quoq; cum fide et caritate artes adyiciat: eum
quocūq; titulo magisterij illustretur: non modo hoc de quo
contendimus cancellariatu / sed pontificatu quoq; esse di-
gnissimum. Que tametsi hystoriarum astipulatione et ysu
vera comprobentur: quis vnusdatus sit et a nobis suscep-
tus cancellarius: pauci tamen admodū illius ordinis do-
ctores vestram postulauerunt dignitatem sibi cancellariā
distribui: tanq; hec illis sit ab huius ciuitatis antistite p iuu-
riam denegata. Tellem rectoratum quoq; petivissent. Est
enī eis ad vtrāq; hoc tempore dignitatem ius equabile / et
equitas proculdubio non impar. Defecerunt vere acutissi-
mi disputationes scrutantes scrutationes. Absconderunt
muscipulas / dixerūtq; quis videbit eas? Senserant prius
et fuerant experti senonensiū pontificis prudentiā. Luius
soliditatem atq; constantiā quia discutere non potuerint:
putauerunt sibi penes vestram nobilitatem repositum esse
presidium. Sed dei prouidentia / et vestra maxime sapien-
tia sic dilata res est: vt nobis interea de nostro iure atq; li-
berate cogitare datum sit. in quo tuendo simul illud agi-
tur: vt multorum libertatem et iura pariter defendamus.
I habet enī causa presens cum multoru periculis vicinita-
tem. Nam q; theologus tantū / hoc magistratu portatur: le-
ditur in ea re parisiorū antistes / cuius prestantie beneficio
ruin libera dispositio (si qua est iuris et legū reuerentia) de-
betur. Offenditur preterea archipresulatus auctoritas.
Et primatus vester dignissime presul offenditur. ad quem
dū semestre tempus per negligencias exciderit collatoris /
deuolutio succedit. Nec minus regis malestas ex hac no-
uitate coarctatur: que priuilegio regalie beneficia / ecclesi-
arūq; dignitates p sedis vacationem consuevit dispartiri.
Sed de cetu illo illustri et capitulo canonico diue marie
quid dicemus? Logetur ne tota illa contio viorum cele-
brum ad ynum theologicē professionis doctorem / sollici-
tudinem omni momento reūcere: et plurimaru rerum que
cōunitatis eorum sunt curā ditioneq; credere! Impen-
dunt certe huic dignitati cancellariatus multa / que per iu-

diuini se nos ideo tegunt: vt non priuato quodam hotto-
ris ambitu / sed prematuro et digesto oī suorum consilio se-
se ductos ostendant. Et istorum quidem non dicam teme-
ritati / sed audacie vt nostrū se studiū opponeret: conuoca-
ta nudius tertius graui filiorū suorū contione / appellatio-
nis se clypeo contra cōunis honoris usurpatores p̄texit.
Adeoq; fuit ad hanc rem vnius et concors oī aduersum
istam paucissimorū theologorū nouitatem vanitatēq; con-
sensus: vt ad ifringendos conat̄ illoꝝ corpora sua ipsuſis
et fortunas oīs impendere sint libertime polliciti. Tantā
enī indignitatē nemo bonus / et qui modestie studeat /
pertulerit. Nam quid aliud hoc incepto benignissime pa-
stor queritur: q; vt isti aduersatores nostri / nobis tanq; fer-
nits et vilibus imperent mancipijs? Non verogo mediūs
fidi magnificissime pater / neq; detraho maiestati theo-
logice discipline. Sed q; membrū est theologus nostri cor-
poris mystici: illeq; vna cū ceteris bonarū artiū scholasti-
cis studiū vnu cōstituit: nego hmoī hoīem p oīa / oī in loco
atq; omī tpe ceteris pretermis debere principari. Recte
sane iurisconsultus vices officiorū / instar artificis nature / p
membra dispartitur. vt nec totus oculus sit caput. nec reli-
qua moles desinat in tybias. Nam si in eiusmodi conditio-
nis hoīes hic honos cancellarie conferatur: nōne theolo-
gos in schola nostra reges esse oportuit? Nōne frustra ad-
nitent ad alias artes studiosi litterarū: si eis suo ordine p
uehi non licebit? Est fateor in ipso theologorū senatu (si to-
tus inspicit) dignitas amplissima. Sed ad singulos si per-
pendiculū recte estimatōnis apponas: obliquabitur linea.
et distortū in ea non nichil apparebit. Itaq; concedo theo-
logis id quod philosophis p̄pūlū semp fuit. versari videli-
cer circa difficillimas questiones. quarum nec absolutio ad
plenu inuenta est. nec a quoq; noīalissimo (vt ip̄i dicūt) po-
terit inueniri. Inherescūt enī in illis / et iugiter mussitant:
ita vt cum ocyo et quiete plurimū desideant atq; oblecten-
tur: in schola quidem bonos: foris vero et in gerendis re-
bus minus ydoneos esse putem. Q; si quis prudenter esti-
mabit: et pensabit hoīm industriam et mores: multo plu-
rimas a iure consultis res / q; a theologis bene administra-
tas comperiet. Contendo propterea inter ceterarū doctri-

na illustris. Nam sicut etate adolescebas / ita moribus optimis cū te pubescere putarem / promoui te pedetentim aliquo discipline atq; officij gradu. Uerū lōge secus atq; spe rabam depravatū est cor tuū. et ex humili insolens: ex modesto petulans factus: non multū a mūdi huius amatoribus differt: vt non tam ex religione puritatem / ex litteris splendorem / q̄ ex vicūs obscuritatem contrareris. Sed nichil preter hec de tuis erratis vltra subūciā. ne accusator magis q̄ pastor et pius admonitor esse et dici promerear. Decebat profecto in hoc primo adolescentie aditu rectoris audire preceptū / et ea non negligere ad que te sepe numero impellebam. negotiari scz in ijs talentis ingenij et memorie que mira tibi proculdubio credita a patre familias deo esse videbam. Uerū arrepta parte substantie quaz te contingere gloriabar: vide q̄ non dissimilis filio illi. pdigo factus es. Paucis siquidem mensibus postq; iter sacerdotes sacerdos venisti: nescio quo pacto paruā et anime et corporis quam supellectilez nactus eras dissipauisti. ibasq; in precipicū malorum totus: nisi ruentem te baculo correctionis suffulcisseni. Nam ob rem ex mēdia vrbe et frequenti hoīn cetu in summā et procul ab urbanis illecebris solitudinem te demisi. Ad hunc enī modū impetus et huius trac eratis insolentiā posse domari expecto. Nam et si locus non tam mutandus erat q̄ animus: multas tū ad bene vivendū cōmoditates prestat solitudo. que nostri nosmet maxime sollicitos facit: dū sensibus nostris nichil qd mentem stimulet anteponit. dū cōspecta mulier non irritat petulan tem libidinem. non cōditus arte sapor facit edacem. rarus ibi de aliena felicitate liuor adest. non p̄ciosas opes auaria cogitat. p̄cul absunt qui nos lactent ad nequiciā sodales. non refertū penū non plena frumenti prōptuaria nos reddunt de lauticia curiosos / nec reposita ad subsidiū ege status pecunie beatā nobis tranquilitatē pollicent. Nichil i solitudine oculis nr̄is vt i vrbib⁹ obicit⁹ / nec summa ediū aut templorū fastigia nos ipedūt frui puris nature muneric⁹ Aperi⁹ ibi quoq; versus respicias celū. nullis purgamentoz sordib⁹ aer ifsicit. nec in flumū excurrat putrefactens lutū: q̄ plerūq; in vrbibus aqua redditur insalubris. Adde q̄ nocturnus ibi sopor quietissime agitur / dū nō cantilenarū nō

rīs consultū rectius q̄ per theologū administrari possunt. Quare iniquū mea sententia videri debet pro paucorum hoīm cupiditate atq; ingluwie / tot magistratuū iura et libertates contēni. Ligari atq; arctari potestates plurimo- rū: vt id quod cōē semper fuit / vnius conditionis hoīs si- bi usurpent atq; retincent. Nam multorū igitur offendis / quibus cū nostra / et admissi a nobis cancellarij causa con- iuncta est / appellatio nostra preparauit antidotū. Que cū sit grauaris vel grauari timētibus iuriū circūspēctione cō- cessu: adest in colpectu vestre dignitatis supplex nostri stu- dij rector: assunt ex iuriis prudentia: assunt ex medicina pe- ritia probatissimi doctores. Non desunt preterea ex artiū liberaliū studio graues p̄bi et variarū disciplinarū prece- ptores / qui hoc orant atq; humiliter comprecantur: ne pre- ter sue appellationis spectatissimā rōnem aliquid per ius pretense deuolutionis vestrā sapientia de nostri cancellarij causa cōmutet. Ne in quo iure septingentos ferme annos felix schola parisiorū quietissime manit / in eo per paucos admodū theologos dispendū accipiat. Ne ve ab eo hono- re cācellariatus vlla nostri studij facultas segregetur / quā ipsis quoq; aduersarijs bono aio sustinemus per vices esse cōmunem. Ne deniq; hic vir nominatissimus Ambrosius de cambrai vtroq; iure consultus designatū quēq; aduer- sariū et competitorem a vestrā prouidentia datū iri intelli- gat. Si clementia et benignitate vestrā fuerimus hoc tē ab iniuria theologorū saluati: vestro quoq; beneficio quie- tem nostris studij unpetrasse atq; retinuisse putabimus.

¶ R. g. fratri Guillermo vito adolescenti. xxix.

 Ue me causa vt in solitudinem te demiserim guillerme fili non ignoras. Nam cū prope ab infantia te in orto religionis inserui nō defuit tibi sollicitudo mea que tenerū te paterne exhortationis imbribus irrigaret. donec alci- usculus adolesceres / et firmior existeres ad cultum seuerio- ris discipline. Eniuero q̄ cernerem in te promptitudinem quandā nature et ingenuū vberatatem: id sedulo curabam: vt qui p̄fessione religiosus eras: vite q̄ sanctuonia coleres pietatem. Iuic etiā summe virtuti litterarū eruditionem semper adiūgeres. ynde fieres virtutibus pariter et doctri-

uinitus suscepisse. Alia multa tibi de solitudinis beneficentia guillerme fili memorarem: si non te carnis adhuc titillatione flagrare constaret. Nam q̄ in te feruet ardor immoderatus rei secularis: seuerū me nimis morosum ostendero: si spūalibus alis te sublumem rapere voluero. q̄c̄ tecū supra q̄ meritus es benigniter actū est / cū in eo te loco sistimus / vbi noster ordo diuina ostensione principiū accepit. et quē ideo p̄cul ab incolis prisci illi patres nostri ioānes et felix elegerunt. vt se ad virtutem et lantimoniam exerceret. q̄ duo in yrribus difficillime p̄parant. et si aliquā parta erūt: magnis laboribus conseruant. Illud ergo te guillerme ad emendationem excitet / cū intueris desertā olim cōuallem coli tandem p̄ sanctissimos hoīes atq̄ habitari cepisse. et p̄ebuisse exemplū quo p̄ multas orbis regiones ordo diffundere diuine trinitatis et redēptionis captiuorū. Et nisi maxime despis multas habet vallis ipa cōmoditates. q̄ a vera solitudine longe desicunt. Estenī irriguus locus et pascuus. Et que illū circūsistunt silue non ita inuiie sunt: qn viciis frequentibus habitent. Ager frumenti ferax colitur in alimentū cenobij. pecoribus aut si cura ipenditur h lucri sunt. Accedit preterea ex feris alantibus quas venari interdū licet honesta voluptas. Et qd nō extremū puto: concentus et naturalis quedā ex aubus harmonia aurib⁹ etiā delicatis assertur. Quid si inter arenas late patētes / inter prerupta montū scopolis in celum porrectis / qualia sunt multa seruorū dei habitacula conuersari mandassim: vbi quam nescis lingua audires: illa non mundi huius: sed alienē cuiuspiā creatōnis esse iudicares. Collige teipm fili. et recordare cur primo natus: cur renatus: cur per religiō nem renouatus sis. Ne naturavit reliquos hoīes eduxit ad laborem. Non igitur ocyo et voluptate tempus quod viviendo trahitur terere debes. Nichil accepimus preter animū imortale. Pulchritudinem et corporis vires vel moribus vel breuis etas absumit. Spes si non fortuna demit: auferunt latrūculi. Namam denigrat liuor. Spes omnes repentinus casus inanes facit. Una est virtus que nos sempiternos reddet. Vale. Ex cenobiolo diui Abaturini kal. Novemb.

¶ Ro.g. Georgio hauart regio cōfiliario. xxx.

minorū sonitibus / nō strepitibus bachantiū vel ad fūta et cedes: vel ad sordidissimas discurrentū adolescentulorū voluprates sōnus abrumpit. O beatā solitudinē / q̄ exemplū molestiarū turbine hoīez sancto ocyo id est diuinis obsequiū sūstis / et pmouet ad p̄teplationem creatoris. Putabis forte tanq̄ lexpertus adolescens hec sine testibus scribere me. teq̄ etate seruentem meo sensu velle cohortari. Legē fili regū iudeorū monumenta / iuenies mox ad solitudinem iordanis tabernacula struxisse viros dei qui hoīm etu abstinerēt vino q̄ et sicera pepercerūt. Quid ioānes ille p̄phetis gnatisq̄ hoīm xp̄i testimonio superior nonne deserti solitudinē tenellus adhuc scoluit? Quid magister et vite p̄ceptor xp̄s? secessit ille crebro exturbis. et de mōte docet ignorantes. Et cum glorie sue maiestatē ostensurus esset: assumpsit seorsum in montem petrū et ioānem vbi humanitatis copulentia in diuinitatis admirabilez splendorē transformauit. Non in yrde et apud hoīes sed in deserto p̄ cultēperat a cibis / et ad esuriem vsḡ confectus abstinentie nobis p̄ponit exemplū. Sed ne hūc supra id qd fragilitas hoīm pōt / diuinitate sua fecisse arbitris: subsequunt illum longo interuallo sed seruentissima charitate nō pauci. atq̄ sprimis paulus anachorita mirabilis. antonius ille quē toto orbi fecit deus illustrem. Julianus. hylarion. machari⁹. moyses scytha. paphnicius. serapion / et reliqui cū inumeris discipulis / qui vel egyptū / vel thebaidē palestinā syriāq̄ et mesopotamia traduntur varijs solitudinibus habitasse. His addi diuus ille hieronimus: et quos de vitis patrū scribens a se viso s̄enumerat. Ad quorū recognoscendam conversationem cum te remitterem si aliqui te tui penitentct: te q̄ nō fugeret / q̄ vtile est homini. p̄cul ab hoībus diuersari. Qd inter regias occupationes dauid desiderans quis īquit michi dabit pēnas sicut colube / et volabo et requiescā? Nec satis illi factū esse putabat si incedendo pueniret: nūl pēnis adiutus festinato volatu ferre ad secessum. vnde ptenus adiūxit. Ecce elongauit fugiens et mansi in solitudine. requiescere in secessu optabat / qui inter sibi famulātes regū more frui poterat delicijs. Edocitus erat nō in turba populorū / sed in prerupto monte synai confabulatū cū deo fuisse moysen. Ibiq̄ remotis preter iōsue arbitris legēz di-

Lio clarissime georgi q̄stum et tibi et cenobio
diui vincentū de roboreto pro debito mei or-
dinis sim obnoxius. Sed quia neutri satis re-
cte facere possum michi qdem acerbū est. Ali-
seret me tenuitatis cenobioli/a quo supra q̄
vellem penditur seni annua pecunia. nec minus pudet me
dilationis: qua te forsitan a me trahi putas: quasi non ope-
ribus sed verbis (vt aiūt) pascere te cogitem. Sed ita me-
diussidius et natura et optimo iure res omnes agi debent: vt
nulli sua occasio sustrahatur. Duobus iam ut meminisse po-
tes ex ea domo exactis ministris: tertii induxi quem etate
defectū breuioris vite arbitrabar. Sedet tū sagina opplet⁹
senex et stertit/crapulā exalans. Lui de abdicando se mini-
stratu si quid suggestero: suū iugulū peti et se confodi clami-
tabit. Adeo suspiciosi sūt senes atq̄ formidolosi. Obsistūt
preterea michi compotores hoīs q̄ illū obstinatū reddunt:
ita vt saxū facilius q̄ predurā eius mentem emollias. Lō-
ueniam tū illuz. aceroq̄ et igni q̄ admodum deiecisse alpes
annibal memoratur sareū senem effringere tentabo. Q̄ si
inanis erit conatus noster: reliquū fuerit alia via contuma-
cem sc̄nem adoriri. quā ersi suspicari potes eam tū patefa-
cere nollim: priusq̄ inexpugnabilem nr̄is machinis laruā
comperero. Vale. Apud parisiōs pridie kal. ianuār.

Robertus gaguinus fratri Alphonso
velho vlxbonen. ministro. S. .xxxi

Riquales ad mel fas sepe dedisti talē erga me
aim gereres: nō fuisses in tuā purgationem ca-
rissum frater tā tardus. Lū de custodica et
psruanda tibi dignitate me crebris lris soluci-
tares: nec verbo pcus nec pmmissis fuisti. Ubi
vero p̄ meā in te liberalitatez aduersariū superatū habes:
nescio quō factus es sōnolentus: vt me nō modo non cura-
re: sed tuc salutis oblitus esse vidcaris. Sc̄is q̄ temere pa-
trez illū ferrandū a me domū reuertentē app̄hendisti. et cū
venerabili seni non parceres/hoīem canicie venerabile fe-
cisti captiuū: nr̄is lris quas ferebat contaminatis. deinde
monitus p̄cepisti pastorem. Suspensus postremo et diuis
interdictus cū de relaxando iterdicto me vehementer ro-

Robertus gaguinus Amico. S. ep̄la. xxii.

Enabāt heri ap̄d me duo ex amicis nr̄is cū lras
et margaritā tuā ad me tulit griff⁹ cursor. Legi
ppani ep̄laz. nec fuit oxyū plā v̄ legēdī vel scri-
bēdi. s̄ nec itrospectiendi rhetoricē tuā q̄q̄ ei⁹
me singularis uscriptio delectaret. Abeūtibus
p̄lōgā p̄fabulatōez amicis: ī ipa ferme nocte media ea de-
libauī q̄ op̄ tuo lōge pluseras. vbi illō an̄ oīa me oblectauit
q̄ theologos magnōpe admones felicissime artis/q̄ sine ni-
chil p̄cionari vel grauit vel splēdide p̄nt. Reliqua vero si li-
brū diuersari paruper ap̄d me sines/legā diligēter. Quip
pe cui illī oīs dicēdī maiestas cū iucūda/tū extimādā ma-
ximi. Leterū q̄ de me fama tibi sugarriuit ita iterptabere:
vt p̄mū cogites qb̄ autoritatib⁹ eā suscepisti. Alios cī beni
uolentia: emulatiōt luor alios: q̄sdā yronia sollicitat: ego
mē it⁹ et ī cute noui. Utcūq̄ tū de meis carmib⁹ iudiciū faci-
es/cesurā tuā et eruditōz oīz subire nō v̄b̄z. q̄ v̄o tāti me

habes ut meā familiaritatē expertas gratias quidem ha-
bco non vulgares. Sed vide ne dum a vestibulo fauū/aut
(ut inquit plinius) lactis gallinacei haustum speras; arida
omnia cū intraueris inuenisse declames. Si quid vero erit
quod vel amenū vel ridiculū ex me tibi desumere possis;
vttere ut voles cōsuetudine paruitatis nostre. Vale. Apō
Parisios. iij. noī. maij.

CRo. g. **Philippe beroaldo Bononiēn.** xxxiii.

 Ulm ego ad te suauissime philippe carmie scri-
psi id desiderabā maxime vti eodē generē scri-
ptōnis responderes. Nam q̄ te prola orōne di-
centeꝝ audierā simul putabā adesse tibi studiū
versu scribendi: q̄admodū natura fere t dili-
genti cura contingit italis homib⁹. Sed maluisse te arbi-
tror familiarit tibi stilo euoluere te nostra interrogatione.
Indigna forte in quam incūbant homies maioribus curis
occupati. At qualemq; eam existimes: te illi respondisse
pergratū accipio. Sed non ita oīno cura me liberasti: quin
item de re ipsa sim anxius. Tempus illud in causam sero de-
lati ad rhetores honoris aduocas: quo t rudis adhuc sensu
tus agros magis q̄ litteras excolebat. et ijs solū exerceri
operibus iubebat romanā iuuentutem / quibus ad perfe-
rendos bellī labores vires corporis firmarentur. Qua in
re minime tibi aduersabor / qñquidem roma a sua origine
nōdū perspererat quid p̄moditatis ad républicā facultas
dicendi tribueret. Neq; id vicio dari volo primis vzbium
conditoribus/quibus ad laudem abūde est iecisse bene vi-
uendi fundamenta. At postq; multis iam seculis / et re ipsa
comptū est humanū genus adiutū auctūq; esse beneficio
dicendi: ipsas quoq; vrbes ab eloquentissimis hoib⁹ (vt
est apud ciceronē) p̄stitutas: esseq; neiem qui nō apte eloq;
q̄ mutire t balbutiri mallit: id qđ arte rhetorica p̄seqmūr:
q; est h̄ tarditas et qđam malicia seculorū oīm: vt preclarā
arteꝝ eiusq; professores aut despūāt: aut pendant minimi?
Mūquid ante p̄ditā romā grecia dicēdi peritiā ignorauit?
Quid ḡ vult illa socratis in gorgiā subrisio: cum egregiā
ciulis scie p̄te velut popinis patinilq; addictā nō dissimu-
lauit coqnariā appellare? qua estimatōe suisce semp p̄ples
nō negabis. q̄admodū (ne externa t antiqua refricem⁹)

in hac parisiōrū schola esse videmus obseruatū. Ita enum/
nescio quo modo dicendi studiosos olfactum multi: vt ob
uios factos ceu maleolentē spiritū cōtractis naribus exuf-
fient. Quo fit vt facile putem illos pestilentem hanc arteꝝ
esse cuius cōtagio cōtaminari atq; ifici se p̄timescant. Par
ua ḡ ne tibi ratio admiratiōis nostre esse videtur: cū bene-
factrice hanc disciplinā aspernentur nostrates p̄bū: que cū
recte est apphensa: multas vritates parat? Quas ne plu-
rūmas cōmemorem: illud non postremū videri debet: q̄ p̄
eam cogitatiōes nostre non aliūde q̄ a splendore huius ar-
tis eternitatem nanciscunt. Magnaꝝ vis eius ex fabulis
ostendit: quas aridas t despicabiles acceptas ita dicendi
peritus expollit: ita succo t colore viuidas reddit: vt illas
iam diu lectas nulla oblitteret vetustas: nulla obrectan-
tiū malloquenter exterminet. Ab rabor igitur semp̄ imo ī
dignabor maxime tam multa suauissime eruditōnis cōmo-
da non modo preteriri a multis sed floccipendi/susannari/
calcar. Vale. Ex maturinorū p̄sleſi. edib⁹. vii. kl. octob.

CRo. ga. **Ioāni de mōte doct. theologo.** xxxiv.

 E carmine qđ in roberti sorbonici laudes scri-
psisti sic sentio. Laudo tuā ī hoīem bene de
orbe p̄piano meritū pietateꝝ. tuū ingenii lau-
do. nec iprobo caracterē. S; ne te assentatiōe
palpē: tu meo cōfūlio illud iterū atq; itex pensi-
culabis. Illud ei est posteritati nos perēniter credere. alio
equalibus nostris nostra ex tpe condita opera cōicare. Il-
la ad scrupulū q̄ accepere trutinat oīa. Ilī sicut tumultua-
rie legūt ita errati nostri facile obliuiscunt. Quedā ergo q̄
rudioza (si recte cogites) sunt elimabis. Vale. iij. id iunij.

Robertus gagunus **Ioānni driesco ratio-**
nū regiarum computori. S. ep̄la. xxxv.

Qā ad te p̄o discessu tuū nōdū sc̄ps: nō facit lopia re-
rū de qb⁹ scribi nō possit. Nō ei ē pcella hū t̄pis
tā vacua admirabilū rerū: vt nō abūde plurū se
offerat ijs q̄ scribendi periciā habet. Una profecto aruer-
nia est que satis prebet miraculi / vbi tremore terrarum
edes alie discisse/alie collapse traduntur. quo simili prodi-
gio apud pr̄scos aliquid portendi sepe creditū est. Nobis

vero tanq̄ certa nature lege t terra tremuerit t ruina eue
nerit/parui existimant. Accedit p̄ter hec burgūdia nō art
da scriptoribus materies/q̄ singulare pericula/ t horren
dis quibusdā furijs ad arma cōsurgit. Aduersum quā gla
diū exerit ludouic⁹ aīo erectus t grandi exercitu potens.
Hec si quis seorsum scribat: hystorie non satisfecerit: nisi et
rerū et temporū t consiliorū t euentorū conscius sit. a quo
rū oīm cognitione longe absumus monasticis ceremonijs
addicti. quāobrem non facile consequimur id cuius gratia
principes pugnat. Hec sum tam gnarus latine elocutiois:
vt memorabilia nostre etatis litteris cōmittā tibi maxime
inter aulicos versanti. Urbanarū vero rex non sum anxie
curiosus. quippe qui bona diei partem domi exigo. vbi cū
libellis meis confabulor. qui me p̄ orbem circūferunt. dum
alius in asia/alius in lybia/alius p̄ lacū t galliaz res oīm
gestas refert. Hec in terris mussito semper. feroz interduz
altius/ t p̄mē ad superos rapior lectiōe sacrarū scriptu
rarū. His rebus sit: vt nec bellorū molestias: nec vrbis stre
pitus exaudiā. Nisi q̄ me nonnunq̄ scolasticorū clamores
et iuges rīxe contristant. A quibus orta est in diligendo
postremo rectore grauior: longe q̄ oīm visa est contentio:
alijs in alios nunc conuicijs nunc contumelijis atrociter pu
gnantibus: non aliter ac aleciarias et piscatrices aut̄ sese
criminari: et feros interdum vngues inuoluere i capillos.
nec prius triduo toto discessus est q̄ biceps vniuersitas no
stra facta est. Itaq̄ pro vno duos rectores imouero secto
res hz: alterū francū/picardū alterum. Contionem hodie
apud me habuit picardus/franco curiā parlamenti appell
lante. Hostiarius a patribus missus contione diremit. Itū
est ad iudices qui ius dicant. Abinume p̄fecto mirū est oriri
de imperij certamina: cum ob trimestres magistratū scho
lastici pugnant. Sed nosti quas turbas liberaliū artiū col
legia semper excitent. Sunt in illis temerariū adolescentes
multi. quorū tam sua est vis: vt non sit senioribus sua au
ctoritas. Nulla est disciplina conseruandi maioribus ho
noris. Quo quisq̄ effracius clamat: eo potiore est suffra
gio. Sed de his portentis satis. Lucanus tibi diligēter ap
paratur. Ut singuli michi codices a librario reddūtur: ita
eos emendo. Non citius invybem redibis: q̄ sit vloquaq̄

50. xliii.
absolutus. Allati recenter sunt a venetis complures artiū
humanitatis libri: non vni hactenus nobis. Si tuo studio
aliquot asseruari cupis/ eos emere quēplam iube. Tale.
vij. kal. februā.

CRo. ga. Martino delfo theologo doct. xxvi.

Egi prorsus curiose libellum tuū. in quem de
instituendo ferme ab vberibus oratore vtilia
plurimū atq̄ per necessaria cumulasti. Leta
tus sum videre numerosissimā materiem que
per late patentes eloquentie campos cicero
nis et quintilianī/ non sine conuenientissimo ordine disper
sa est/ eam sub vno aut altero conspectu a te esse repositā.
In quo opere ita pressa et cū decore manipulos precep
rum dicendi astrangis: vt libellus quem collectaneū recte
dixerum/ encheridū amatoribus artis esse vtiliter possit.
Itaq̄ vellem non accersitū me esse iudicem laboris tui: de
quo non censurā facere sed laudem p̄ferre michi optabili⁹
foret: tum q̄ oīs honesti operis laudator potius q̄ arbiter
esse mallo. tum q̄ studiorū quibus benevoli ūicem sumus
cōiunctio meū habere p̄t examen suspectū. Est tñ q̄obrē
omnes artis rhetorice studiosi tibi gratias habeant/ ob id
maxime q̄ ad bene per artem loquendū p̄pendiū illis para
sti. Unde videri potes quodā noīs prelago delfus id est
delphicus appellatus esse/ q̄ inter theutones natus tullia
nā in dicendo maiestatē/ t in p̄cipiendo quītiliani diligen
tiā referre cōtendis. Quā ob rem si nō sponte tua ad p̄posi
tū tibi brauiū curreret: hortarer te tota ai intentōe p̄equi
pulcherrimā disciplinā q̄ cum p̄bie pars est oībus sapie di
uerticulis lucem t splendorem assert. Quem cuī ipsi sapie
noīs usurpatores non intueri sed suspicari tantū possunt/
nō intellectā a se artem p̄tenunt. non longe iūs dissimiles q̄
condimentū t saporem in cibis nō discernunt: sed sine pala
to t frumine sapida queq; atq̄ insipida equaliter transmit
gunt. At tu haud absterritus plurimorū rusticitate/secta
re non impigre preclarā eruditōem dicendi. Que sola
cum veritati superadiecta est: studia litteraruz interire nō
sinit. Tale. Parisū. ix. kal. Augusti.

CRo. ga. Jo. de ambafia epo Albien. xxvii.

Quod me vides hoilem vite regularis et debito silencij obnoxium pro magnis et sapientibus scholasticis qui hoc loco ad tuam magnificen-
tiam conuenierunt dicendi principium facere non
idcirco existimabis me vel sapiavel facultate
orandi reliquis anteire. Illud potius apud te cogitabis/
memem iperio et vi quadam maiorum claustris letibus erutum/ ut
palae esset ista propter tuum aduentum leticia pia mater studio
rum parisiensium academia exultet/ cum is persertim quae sancta profesio
silere iubebat/ in coenac oim gaudio loqui et te coram vi
ro eloquentissimo cogitur balbutire. Tantus enim fuit pau
lo supra hos dies oim qui litteras in hac urbe sectantem
mor et luctus propter nescio quam sue libertatis et priuilegiorum
imminentem calamitatem/ ut non per conuentus et solitas cotio
nes conueniremus. sed alius alio tristis et stupidus seorsum
habitaret. Deslebat quisque doctrine amatissimus firmari
et debilitari magis in dies quietem et osculum sine quibus non
facile quiuis unquam eruditus factus est. At postquam euocatio
nis suffugia et honestissimum iudiciorum dilationes te preside
et cancellario intellexit: cepit paulo alacrius caput tollere.
et de recuperanda libertate liberius cogitare cepit. Non
enim illus nostrus aliter arbitrari poterat: ut a te qui iustus
esses non oriret aliquem sedentibus nobis et merentibus lu
men et solaciun veritatis. Quid ubi subluxisse a iaduertimus:
vulgatum subito est/ causam que de cancellariatu et senatu per
lamenti quorundam factioe theologorum ad regium examen
abducta erat ad pristinum iudicium esse reuocata: nemo non cu
piuerit te coram intueri. venerari te excellitum iudicem. et tibi
cum gratulationis tum gratitudinis officium exhibere. hoc enim
a te donatum nobis beneficium ideo maius videri atque existi
mari debet: quod euocationis iuri ab ipsis accepimus qui se
nostris studiis primos semper esse voluerunt. et quorum autoritate
atque presidio nostra libertas defendi debuisset. Quod
vnum in primis eos quos supplices astare tibi conspicis va
riarum artium preceptores excitauit: ut conceperas aio gratia
tam consummate iusticie tue persolueret. Atque iustissime
vir quid est quod huic tuo in nos collato beneficio par af
fieri possit: ab ipsis maxime quoque omis supplex est liber/ at
tramenum calamus. Sed existimandus non es ex ipsis esse
d

St mihi inquires admodum animus. Lessare
non possum in commissis donec bene semel ce
pta compleantur. Quapropter magnificen
tiae tue molestus esse perleuero: ut que ad ro
manam profecionem attinent cures me cele
riter instruere. Literasq; expedire ad pontificem. da pre
cor operam quantum p; tuo ocio potes hec oia absoluant. ne
pendulus ipse atque diu hesitas dies et pecunia frusta expe
crando teram. Stat sonipes spumans et frenos ore fatigat
Et quod longa non pperare viam. Vale. p die noni. augusti.
To. ga. epo lingonei. N. de ambasia. xxxviii.

Le frusta oia tentauimus. Una facta est
sollicitatio ois nostra. Vigilias/ cursitatoes/
curas/ preces/ patientia/ nostra mors repen
tina pontificis sexti absumpsit. Et quod dies
plurimi expectando anxie atque laboriose no
bis pepererant id totum inopinato nunc sublatum est. ita ut
oim artes p; illi industria diligentia non alio quam fortune
temeritate aut casu certo agi/ si non pietas prohiberet re
putarem. Aduersabatur equidem proposita legationi bal
lue legati andegauensis depulsio. et indignatione quandam
pontificis conseruuisse videbatur. Sed huic morbo cum para
tum esset antidotum: et oia ad gratiam posse reuocari multi
sperarent: versum est celum/ et si felix nescio quod sydus ex
pectationem nostram eripuit. Itaque dilata est legatio: aut
(quod magis auguro) abrupta. Huc expectatur noui po
tificis assumptio. Interea non deerunt qui res nouare co
nabuntur. Ex preteritis enim factionibus conjecturam fa
cio futurum. Videamus non minus laboris ad eam que secu
tura est legationem: quam ad eam que feliciter non successit.
igitur si dignitati/ si honoru/ si fortunis tuis studes esse co
sultum: cura de tota re sollicitos facias eos quos habes ap
regem et in curia tibi coniunctos. Ipse vero conabor dili
genter meminisse oim que ad tuam dignitatem conducere
iudicabo. Vale. Ex corbolio nonas augusti.

Ad guillermu de rupeforti francie cancella
riu cum parisios primu adiut: p schola et studio
scholasticorum eiusdem Ro. Ga. o. iii.

quā custodem esse nosti sine qua neclibera nostra mēs est/ nec studio cognoscende veritatis incūbere quisq; pōt. Iūdō mediūstadiū ingenue dixerō/ duo esse q̄ scholasticos in stu-
dio litterarū cōtineant. vacationem a turba t negocij s-
eularibus; et alimenterū frugi ad mediocrem vitā suppedit-
ationem. Rerū enī strepitū a contemplatione distrahit.
egestas hōlem absterret; dū pressus inopia cogitur mendi-
catis suffragio necessitati consulere. Haud facile inquit
satyrus aquinas/emergunt quorū virtutibus obstat res
angusta domi. Et iterum

Magni mentis opus/nec de lodi paranda
Artonite/currus et equos/facieq; deorsū
Aspicere. et qualis rutilū confundit erymnis
Nam si virgilio puer et tolerabile desit

Hospiciū: caderent omnes a crinibus ydri.

Et illud quidez a te sepe lectū auditūq; est: moy sen a mō
te p̄ēplatiōis ppter obstrepenē t tumultuantē in castris
populū descendisse. Beatos etiā nostre fidei duces ap̄los
ministrandis mensis dyaconos septem p̄fecisse: vt curis ya
cui/vite verbū liberius pdicarent. Nonne cū annone carita-
te tota egyptus laboraret: stipendia atq; annonā ex publi-
co sacerdotib; rex pharao p̄stituit? Simile dryudibus gal-
lis: sile gymnosophistis ap̄d idos factū esse t cesar t strabo
noīatissimi scriptores tradūt. N̄ris aut̄ scholasticis annos
iā duos t. xx. vix licuit quiescere: vix beneficiolū sine diffi-
cillima lite assēq; pmissū est. Quīmo iū qb; hec v̄bs velut
domiciliū t quies ad cōpāndā doctrinā esse dī: ex ea p̄ euo-
cationū inq̄etudines abducunt. Quā vero in ecclesijs p-
motionē cōsecuti hactenū sūt/ aut posthac p̄seq; sperent fa-
cile om̄is intelligūt. Ep̄or nepotibus t ineptissime iterū
familie ecclie cōferunt. Eam ob rem de duodecim schola-
sticorū millib; vix totidē hodie videmus cēturiās. Itaq; si
cū suffossis aggeribus/ t dirutis muris hostes pud labore
v̄rbem inuadūt: ita mutilatis priuilegijs t opp̄issis n̄rī stu-
diis libertatibus: nescio qui edacest copotores coquinarij/
nulliusq; pensi homies/studiosissimos quosq; impetūt. im-
petūt extrudunt/extrusos pcul a litteris agunt. Inter
has tempestates t molestias circūspectissime iudex quem
animū ad disciplinas miseris studentes habere confidis?

qui opes/qui dignitates t mundi cumulatas fortunas do-
ctrine studio āreferas. Satis per te compertū habes quas
līraz t sapie eruditio cōmoditates cū priuatis tū publicis
rebus soleat īportare. Eniuero q̄cūq; scholasticorū cōuen-
tus seu apud caldeos vel apud egyptios/ vel īde apud gre-
cos/addā t dryudas fuit olim cōstitutus/ex eo velut ex cō-
fertissimo p̄optuariō grana yiri sapientes pdierunt/ qui
rei publice gubernacula capesserent. Luius rei sc̄ietissim⁹
diuus ille rex atq; īperator Carolus cognomēto magnus
hoc potissimū supra septingentos annos curauit: in hac pa-
rūsiorū vrbe loco toto orbe terrarū celebri alterā post athe-
nas litterarū academiā collocare. facereq; prudētissimo-
rū virorū late diffusam sementē/ vñ in om̄is mūdi puicias
doctrina prodiret sapia. Atq; ita plus fame atq; glorie in
cōdendo vno erudiendorū hoīm cotubernio: q̄ in dilatan-
dis īperiū finibus sibi paratū iri putauit. Est p̄fecto nīmū
utilis ad oīa fructus litterarū. quem qui sustulerit: illū eū-
dem humanitatis t cultioris vite rudimentū atq; ornamē-
tū sustulisse dānabitur. Idq; sagaciter olfaciens Carolus
quītus/ cū et infantia atq; adolescentia sine eruditione al-
tioris discipline exegisse se doleret: sūmopere instituit plu-
rimos in oī disciplina libros in vernaculā lingua cōnuerti/
vt qđ a cōsiliaris hoībus latine p̄ferri audiret: id t legerz
p̄ se/ t nullo admonitore p̄phenderet. in hoc maxime p̄tho
lomeū philadelphū imitatus/ qui accitīs autore demetrio
septuaginta ex hebreorū gente inter p̄tibus/diūine legis
volumina traduci/ et in ampla admodū bibliotheca collo-
cari mandauit. Tantū valet disciplinarū cognitio t ad oēz
rem gerendā maiestas. Et hoc cū tu oīno doctus et sc̄itus
homo ītelligas: voluisti om̄is bonarū artū studiosos/bene-
de tua singulari iustitia t preclarā virtute sperare. Non g
abs re xp̄ianissimo regi gratulari poterim⁹ qui te sacrosan-
ctis institutis t legibus illustrem ad cancellarie magistra-
tū accessiuit. gratulabimur cōp; t genti t regno francoī cu-
ius moderamina (dū iudicij pres̄ pessū) ire nemo formi-
dabit. Tibi p̄terea magnifice vir merito gratulabimur/
qui per gradus virtutū cōscendens/nullo tuo ambitu ad
hanc dignitatem vocatus atq; assumptus es. Dicit itaq;
nos om̄is tua equitas in sp̄em cōsequende tranquillitatē/

Um ppter fortune (vt ipse iudicabā) iniquitatem me plus solito meror aliqui inuasisset: omnisq; michi consolator non modo dolorem non leniret / sed magis magisq; augeret: cepi hoīm declinare frequentiam. t crebris meme suspīrijs afflītare: tanq; supra humanū morem sors in me aduersa grassaretur. Repetebam mestus ex veterū hystoria infelices plerosq; quos ab exordio generis hoīz ad nostram vslq; etatē calamitate contritos acceperā. In quos tam et si longe acerba malī conditio se uisit: ad meam tñ relata/inferiorz minusq; amara illa videbatur. Veniebant michi protenus in mentem recentiores plurimi/quorū cuz ego nūc generis amplitudinem/nunc vite sanctimoniā/vl excellentem doctrinā mente reuoluerem: subirentz demū q; me viuo atq; inspiciente prelia t contusiones fortune ipi pculissent: non me modo misellū: sed totā hoīm ppaginem fluctibus oīo aduersitatis mihi doluit agitari. pserit vbi neminem reperias/ quem ad extremū conitata fuerit sine penitentia felicitas. Imouero quem mala sors crebris non offendit interuallis. Eniuero nec dignitate quempiam/ nec diuinitarū affluentia/ sed nec amicorū pslidio defensum telliges. Itaq; vel intra domesticos parietes nascit iniquitas. vel turbo aliq; vehemens quē nec videoas/ nec suspicis foris usurgit. Qui si (qd grarū est) psequi desistit: inq; nichilomin⁹ interdū animus seditionē parat. ne cōtans per dū extero carent hoste mortales/beato eos ocio frui sinit. Dissidet enī sibi nōnunq; homo. et demee terentiani instar afflit scmet/atq; excruciat. His ergo multoplurimis cōtinenter incōmodis cōflictari hoīes cū pmolestē ferrē / vt acerbitatē tandem mestitudinis non nichil medicaminis t cōsolationis ex studio litterarū adhiberem: tentauit victus ferme impacientia querelis grauioribus miserā hoīm conditionem in cōceptū adducere. Hic enī plerūq; vt cui malo presentaneū non succurrit remediū: acriōr illud furore et stomachatio quedā aut mutiget: aut tollat. Paucis igitur carminibus grauiores hoīm incōmoditates perseguī et cōplicti michi visus sum: quasi incitatam indignationē / alia atq; alia superadicta indignatione sanarem. Uerū vbia furia mens fatigata queuit: carminis memor dautici / ve

d3

Quibus tñ turbinibus qrvno iā memorabili iudicio occurristi: gratias quantas grata mensilla pōt nostra omis vniuersitas tibi reddit. Legi quē velut patronū t spei sue anchoram conspicunt vniuersi orant: vt qd de reducenda ad curie senatū causa cācellariatus cōtra theologorū incepitionem cepisti id ppere absoluendū priusq; hinc abeas cures. Proxime ei instant tpa cū eius dignitatis officio scho lastici indigebunt. dū aliij atq; alij licentiā / alijs doctoratū festinabunt adipisci. hoc pacto odia / similitates / quas ira et indignatio multorum animis impresserunt sapientur. et iū q turbatione egrī nunc a tibi exhibita congratulatione sesc auertunt / penitentia factorū emolliit ad cōe sue matris do miciliū reuertenſ. Nam vero qz ad calcem orōnis festimus / id quod de promouendis ad ecclesiārū dignitates la cius dici possz / cure tue sit spem reddere bene merentibus alicuius posthac beneficij consequendi. Hac tantū expectatione animati ad sua collegia refluent iū qui per superioris tpls molestias hinc euolauerunt. Id autez facile factu erit si priuilegorum restitutione firmatos: si euocationū grauissimis molestijs et impensarij suspendio liberatos: si be neficiorū subsidio per regis magnificentiā se iuuandos intel ligent. Abemineris igitur dū celebrem hanc studiorū nutricem tuo presidio fouebis adepturū tē nomen gloriosum. Abulti enim litterarum amore constructas a se bibliothecas copia voluminum ornauerunt. In quibus est ptholomeus et eumenes. pollio quoq; asinus / et apud athenas pistratus gloriam sunt non minimā consecuti. Euero de conseruandis propagandisq; scholasticis et doctis homini bus si curā excipies: tanto fulgentiorem gloriam et laudem consequeris qsto maius est sapientes homines q; libros cōseruare. Glorie igitur t fame nominis tui ita consulas oramus magnificissime iudex: vt nulla re magis q; in tuenta nostra id est litteratorū libertate et prouectione existimes tibi et posteritati tue laudem parituru. Quam vt augeas / auctam retineas / retentā cū incremento virtutū longissime possideas optat modestissima pārēs nostra: que se luosq; alūnos omnes tue. iustissime equitati cōmendat.

Lodoico epo xantoneñ. Ro. ga. S. xxxix.

rūramen in imagine pertransit homo sed frusta conturbatur: caligantes indignatione et merore deictos oculos mens extulit. et dei recordata delectata est: tristemq; vt est apud p; almissam scopuit spiritum: reminiscens miseratio- nū dñi. qui in militiam profectum homiē laboribus eum et pugnis exercet: ne ad beatitudinem destinatum semp- ternam / tranquillam inter fluctuantis vite procellas re- quiem se nocturni expectet. sed peregrinari se tanq; adue nam intelligat / cui nec terra sit nec ciuitas perpetuo inco- lenda. Sciatq; dicere cum propheta. Incola ego sum in ter- ra. et peregrinus sicut omnes patres mei. Quo fit / vt pro vite breuitate intendat animū semper yltra hec incorru- ptibilia proscisci. et non occupari marcescentibus celeri- ter bonis. sed explicare se seculi sollicitudinibus. vt quic- quid blandimenti voluptas / vel terroris inimicus: vel car- nis grauedo desidie obiecerit / id calcatum exuperet / cer- tus omnino mortem transitum esse in vitam felicem t nunq; dcsturam. Lui imortali vite per aduersa comparande ar- ma atq; adminicula cum rationis tum dei sicuti accepit / ita illa ad se tuendum exercere potest. Accedunt ad hoc infi- nitorum pene viorum atq; mulierum preclara certamina. quibus nec nature / nec sexus insirmitas sic offuit: quin por- tentorum seuos incursus in se exceptos peruerterit. Talis- bus profecto antidotis conceptum cum furore errorem so- latus sum. Et quod mecum indignabundus primū / dein- de quietior factus cogitaueram longiuscula elegia coclusi. Quis si alijs ad similem temperandū furorem non prode- rit: michi nichilominus aliquantis per valuisse non negaue- rum. Tu vero reuerende pater hec ita legere poteris / vt q; uis sanguinis nobilitate et pontifica cumulatus dignita- te fortune temeritatem facile despctes / aliorū tamē sor- ti calamitatiq; pro sacerdotis misericordia cōsoleas / apo- stoli scilicet verbo cōmonitus: Quis scandalisatur: et ego non vroz: Parisiū. iij. idus Februarij.

Robertus gaguinus Joanni magistro
regio aduocato. S. ep̄la. xl.

Clam sum cupidus pacis in ea līte q; de bacca-
larijs nr̄is diu agitata est yir optime ip̄e nosti.
Nulla enī alia re cām pmouere distuli magis-
q; spe p̄ponēde cōtrouersie. q; in manib; ppe
haberi videbas / si nulla simulatione nr̄i te ad
uersarij refellissent. Nā cū multos dies traxiss; te ille rober-
tus negociorū schole gestor: heri q; nescio qua vanā spē me
illusit: renūcians p̄ueturos hodie apud rectoreū deputatos
iudices a qbus q̄stio tota finiref. Clerū exploeto p̄uiuo: cū
sciscitarer rectoreū t cōiuias q; illorū esset de cōuenturis ar-
bitris sententia: sele alterutru intuentes / qd ip̄e velle se ne
scire r̄siderunt. Qobrem sensi Robertum illum verba de-
disse / t circūuenisse me dolo malo. Igitur tue diligentie et
cure sit / meminisse humanitatis t benignitatis collegij no-
stri decretorū / moras aduersarioū tam equo animo tole-
rantis. vt eos ad quandam iuris equabilitatem prouoca-
ret. Nunc quia in eas angustias perduxerunt nos: vt ante
festos dies dñice resurrecti lis terminari vix possit: tēta
bim⁹ ex collegaz nr̄oꝝ sententia curie p̄udentiā adire / q
suo iudicio hm̄oi cōtentioñibus t dolis inimicorū occurrat
Vale. Apud diuū Abaturinū Parī. iij. noñ. aprilis.

Guillerimo de ruppe forti cancellario fran-
cie studiū parisienī. vniuersitas. S. xli.

Ragno turbine curarū agitati magnifice cācel-
larie cogimur rebus t quieti nr̄e cōitatis cōsu-
dere. Nō enī tanta nos aliq; inquietudine labo-
rassae meminim⁹ / sed nec angariatos esse vecti-
galibus / q; admodū nos nr̄oꝝ clientes t offi-
ciarios p̄munt iū q; regijs tributis p̄sunt. Quost si crebris
cōventionib; interpellauerimus: asperiores inde facti: nō
vnū aut alterū ex nostris sed plurimos sine discriminē cen-
ditionis seruili quadam exactione contristant. Et his qui-
dem incōmodis afflicti / cum libertatem nostram more ma-
iestatē ita detulerunt: quasi prohiberemus per soluere
fiscis rōnem. Qua accusatione q; q; non est vīsa maiestas in-
dignari: nobis tū p̄pertū est longe alia de nobis accepisse:
q; nostrā in maiestatem eius obleruantia decet. Qobrem
d 4

parlamenti senatus nos ad se accersitos cōquerentes audiuit. Audiuit contra aduersorū criminaciones. nec reges pretermisit aduocatos / qui p̄incipis maiestatē tuerent. Nec his consultationibus vulneri adhibita est curatio. Agimur velut libertas nostra pessum iret. Quia sicut renaculo t̄ solidis neruis nostra cōitas cohereat: illā dissoluta ppe diem necesse est: nisi ille a cuius iustissimis progenitoribus cepit exordiū / faustus felixq; subueniat. Propterea publico nostre cōitatis decreto: hic noster orator ad reges proficisci iussus est: qui vestro patrocinio vt speramus ad futus innocentia nostrā regie celstudini manifestet. libertatem procuret / t̄ litterarū consulat ocio. Sit igitur vestre benignitatis causam tueri scholastice libertatis / que cum fere ablata nobis sit: alia nobis ei^o recuperāde spes nō est: nisi quā rex p̄issimus vestra diligentī cura restituet. Vale te. Parisijs pridie nonas martij.

Robertus ga. Ambrosio cambrayo. xlvi.

Glentem me ad te aliquid scribere dehortat turbulentia nostre tempestatis: in qua totis momentis arma cōcrepitant. Occurruntq; marime illud angerone simulachrū cui ob cautiōnem taciturnitatis ori dīgitus adherebat. At cū per orbem xpianū aio circūferor: repūtans quorū vndiq; bella circūstrepunt / vix impero michi silentiū. miseretq; imprimis nostrarū galliarū. Quibus dū ob vnius hostis interiū sperabatur quies / inde tumultuofior concitaf insania. Luius rei si quis deprehensas rōnes perscribat: audere nūmū putabitur dū p̄incipū acta cōtra etat: quorū introspicere archana ppe piaculū est. Inest tñ hodiernis rebus late patens scribendi seges / que ad cūmū virtutis et glorie ludouici meri et colligi possit. Nam si vtrāq; sortis faciēspectes: nō deerūt fortune regis vñ misericordiis vñ felicitatis exēpla. Quippe q; adolescentiā egit sūmis piculis obiect^o: dū hinc ad dieppam: illīc ad heluetios iussa patris exequitur. Nec sequens etas caruit insidijs. dū in brabantiam ad philippū malignantiū calūnij extruditur. Sed nunquid regno potitus vitam egit tutiorem? Nemo regū oīm frequentiore pompa in regnū venit. Fle-

mini fuit sacra vñctione delibuto gratulatio festiuor: concurrentibus sponte regni primatibus ad nouū et quasi prius proscriptū regem salutandū. At postq; républicam gerere cepit: vix credibile est / c̄stum mox fuerit dolis / et diu celatis odij suorum impetitus. Quot deus bone casibus eruptus est? Pudet me profecto fortune iniquitatis / que hoīem ad regnū natum tot continent aduersitatibus afflitit. Nec adhuc abstinet molestijs. sed maturi iam eui regem implicat bellicis tumultibus: cū lassē nūmū plebi ferre presidiū maxime optaret. Illud preter cetera non feror ab angulo illo burgūdi comitatus cladem nostro militi afferi. extenuari nostris famam glorie militaris. Incresce-re hosti et alemanis predonibus animos: vt breui manu regias incurrere copias ausint. Indignor ipse hec. t̄ de fortuna ipse queror: que vni huic regno quietem inuidere yideri potest. Miraberis scio cur hec scribo. Abire desidiam magis ne dicam ignorantia nostratiū scriptorū quibus ad res gloria dignissimas animus non incalescit: patrie calamitates complorare. seq saltim tollere ex obscuro: dū principis gesta litteris illustrare possunt. Semper herculem et thesēi greciaromulū et scipiones roma semper nobilitat. Tumultuanturq; autores exempla proferre de romanis: quos et si fortuna prouexit: reddit eos quoq; ybertas scriptorū auctiores. Hostros vero vel reges / quorum non est laus inferior cesaribus / vel in omni fortuna probatissimos homines quibus francia non orba est nemo in lucem tollit splendore litterarū. Quis hoc ferat: petere ex longinquo semper que laudes atq; imiteris: ea vero negligere que in ortis et domi tue nascuntur? Sit nicias: sit alcibiades illustris: sit camillus: sit annibal gloriosus: efficaciora tñ exempla nobis esse debent / que nostra non aliena respulca cōparauit. Volo clodoueum / volo lotarium / volo pipinum qui rem francam auerterunt recorderis. nec posthaberas regum recentiores Carolū dico patrem / t̄ ludouicū qui nūc lilijs p̄est. In quibus ita se fortuna varijs modis exercuit: vt si alias lepe: in huijs tamen regibus bīfīons maxima vila sit atq; versatilis. horū proculdubio rebus gestis potius q; furij aut fabij monumētis iuuare honestare augere franciam potest quisquis patrie amore ducitur et gaudet

maiestate. Ceterū hanc contentionem meam om̄em yno facile verbo aliquis ademerit. afferetq; illud marcialis
In steriles campos nollunt iuga ferre iuuenci.
Nam exundantem rerū copiam franco reges prebuisse negat nemo. Nec defuisse ingenia que illorū gesta scribe re voluissent. Sed quis suam operam locauerit: vbi fame crucietur? Eum deest merces: iniucidus est labor. Aristoteles cū animantiū naturas scrutatur: alexandri nitebatur auxilijs. Virgilio dulces camenas meditanti cum mecenās: tum octauius non defuit. Et pliniū dum nature textystorias tyti munificētia subleuauit. Si quis ergo ad hūc modum scriptores iuuabit/ non iacebunt res geste franco rum: sed referentur in splendorem nunc desitum. Vale Apud parisios. xii. kal. iullias

Robertus gaguinus Episcopo Lingoneñ. S. epistola xlvi.

Rchidiaconus ecclesie vestre eustacius hinc discedens me rogauit: scribere ne vestre diactioni aliquid statuisse. Quod tam et si maxime cupiebā: longioribus tamen litteris abstinui / q; homo perfamiliaris et vobis fidus nichil eorū que noui ipse ignoret. De rebus enī a nobis ro me gestis/ et quo sint ordine regi nunciata fidem facere poterit eustacius. qui quo statu respublica versetur: et quo in nos aismo exteri sint/ cum suspicari possit: rem facile omnē expediet. Unū addam noui quidem exempli. Est stephanus lupus qui regi ludouico obsequētior q; par erat fuisse criminatur. Multorū enī flagitorū conscius imouero autor dictus est. Hic patrono rege vita defuncto: et suppicio addictis daniele atq; olivierio nequissimis satellitibus: cu; se peti intellexit: in edes regis apud vicēnas tanq; in asylū suffigit. Vbi principis maiestate protectus: cum nec vite sue consultū satis hac esseratione crederet: pecunia cuius diues erat salutem comparauit. obtinuitq; interuenientibus quibusdam aulicis/ regem siluanectum proficiisci. vbi in carcerem coniectus per noui principis aduentum / vna cum reliquis sceleratis carcere solueretur. Confectis post liberationis sue litteris: et rege ad parisios reuerso: addu-

citur in parlamenti curiam stephanus a cancellario qui ab solutionis eius testis apud patres esset. Comitabatur reū aulicus quidam aquitanus armatis contra vim si qua inferretur stippatus. Qui iussi a senatu gela deponere: in curiam admittuntur. Vbi pleno irruentiū hominū foro recitantur diplomata remissionis flagitorum stephani. minorā longe: q; fama erat hominem sceleratissimū cōmisisse. Recitatis litteris surrexere de subsellij complures aduocati qui lupi absolutionem magnis rationibus impugnantes falso impetratas asserebant. Itaq; audita sunt silenti pretorio agentibus caufidicis inhumana facinora: preter ea que in litteris erant scripta. Agitur dictis in curia sententijs/ stephanus custodie traditur donec satis de crimib; fecisset. Sed autore cancellario atq; aulico qui armatos deduxerat/ triginta milliū francorum satisfactione exhibita rcus dimissus est. Id ad vim proxime accedere visum est. Rumor preter hec ad stephani crimina iungebat hominem quedam agricolam qui ceruam in ambasiana silua clam occiderat stephano cum silue imperium haberet fuisse delatum/ eūq; viuū cerui pelle insutum/ canibus expostum/ atq; eos velut in venatione cornibus et clamore irritatos hominem laniasse. Tanta est ferarum animantium nunc libertas: vt pro belue interitu bonorum publicatione vel morte miser captor multetur. Que tamen seueritas/ melius dicerem crudelitas/ a ludouici morte mitigata est. Vale. Parisij kal. augusti.

Robertus gaguinus Episcopo lingoneñ. S. epistola. xliii.

Eis que hic aguntur quid certius scribam omnino non habeo. Animaduerto tantū: fluctuare omnia. et de suo statu complures non satis securos esse. Discedens enī hinc balilla cardinalis ad pontem sancti clodoalci se contulit. vbi cum borboniorum duce perq; familiariter conuersatur / ita vt electo inde constancient pontifice Saufrido heberto ipsius principis costis individualius cohereat. Consiliator enim fuit nuptiarū que his

comittenſ: ducent in stuporem posteros nostros. Sed erit semper qui assentabitur: qui fuso & fabulis veritatem obducet. & tanq; maiestatem ledat etiā post fata non reuelabit quod gestū est. Quo fit: vt que adulatioinem haber hyſtoria / a flagicij non deterreat principantes. Qui enī fame obſcenitatem timet: qui glorie ſplendorem amat / dum maiorū vicia legit a pbris cauet. et viam qua laudari poſit ingreditur. Sed nimū philozophati ſumus. Conſans apud nos fama eſt / te pruſinū officiū & dignitatē recepiffe. quāobrem tibi et fortune tue gratulor. nec ipſe ſolus ſum. Omnes gaudent vehementer: pperea q; de tua veritate et iuſticia eam ſpem acceperunt: vt ex cancellaria cui preſideas nichil iniquū exoriri poſſit. Aſſit tuis cunctis operibus deus / cui ſimilis fias in consilijs & rectiſſimiſ iudicijs. Vale. ex pariſijs. iiiij. kal. octob.

Ad florentinos Roberti gaguini regis franco-
rū Caroli octauii oratoris in cauſa Renati ducis lo-
thoungie aduersus Ferdinandū neapolitanū ora-
tio. Ad. cccc. octuagesimoſexto. vi. idus maii. v.

Alius cesar ſpectabiles et magnifici florentini
cū ex apolonia brūdū ſum aliquid nauigaret / &
comotis grauitate per tempeſtates fluctibus/
aia duertifet nauclerum de ſalute desperare:
cur inquit o nauta timore cōcuteris? Cefarez
vehis. Quo cesaris pſidentiſſimo dicto animus naute red-
ditus eſt. Nobis aut ex gallia a xpianiſſimo francorū rege
venientibus ſimile quiddā accidit. Iter enī agentibus no-
bis / nemo fere obuius erat / qui de periculis que per italiā
ob bellū neapolitanū eſſent / nos no admoneſet. Aduersuz
quā formidinem / recordati nos innoceſtiſſimi regis man-
data ad populi amicū ferre / vanū timore abieciimus / Ar-
bitrati de vobis id qd de graui & conſtantissima gente de-
cebat. vos pro nouo videlicet & oīno non ſatis probato ho-
mine / & qui vobis infiſtissimus hostis fuiffet / veterē et lon-
ge ſpectatiffimū amicū regem haud cōmutasse. neq; ros a
pietate & cōmiferatione aimſic auertiffe: vt iniuriā paſſis/
ſuag repenteſtibus opitulari recuſaretis. Quare de veftra
ſapienſia recte / vt par eſt / potentiſſimi florentini ſperātes

diebus de ipſo duce & filia duciſ nemoraci celebraſtunt. q
bus (ſi fame creditur) hebertus obſtebat. Timent pleriq
cardinalis mores. & ne in ḡam veniat eorū qui regis tute
lam gerunt. H̄eri fuit multorū ad pontem ſancti cloodoaldi
curialiū cōuenitus. Quid in eo actū / nondū vulgatum eſt.
Sufuſraf mutationem quandā futurā de primoribus cōſi
liarij. Sed de tis q; in penetralibus regū gerunt ſcrutari
non libet. Eſt albien. pontifex qui in ipſis archanis quotti
die versat / & nichil eorū latet. Illū tibi ola q; ſcritu digna co
gnoscit ſcribere puto. Illū enī et plerosq; ſpectatiffimos vi
ros cōueni. q; de designariſ ad pontificē romanū oratorib⁹
nichil tranſferendū dicunt. Ipſe quoq; ſagieſi. eps gobilo
nus qui inter oratores ſe inſcribi obtinuit quicq; immutari
haud arbitraf. Et cancellarius quē ſe adeo / viſus eſt mi
chi eadem ſentire. aſſeueraſeq; oratorū designationem ita
ſtabilitam eſſe: vt inde nemo poſſit abradit: eorū preſertim
qui ad legationem pecuniā acceperunt. Itaq; ola bene ſpe
rare me iuſſit. Pollicitus inſuper eſt / habito de pontifice
nūcio / protenus expeditū oia que ad rem noſtre legatio
nis pertinebunt. Que cū ſint apud archydiaconū eufaciū
repoſita: ille tuo honori ſtudebit diligenter. Ipſe nichil pi
gritabor explorare ſi quid turbationis iſti rex nouatores
molient. Vale. Apud pariſios. xv. kal. octob.

Robertus gaguinus Guillermo de ruppe
forti Cancellario. S. ep̄la. xlvi.

Gydo balista iure conſultus hinc ad te diſce
dens / & ad viā iam procinctus / me de noſtro
in ludouicū regem epigrāmate cōuenit. Ro
gauitq; eius fieri exemplū qd ad tuā magniſ
centiā deferrat. Quod et ſi maxime cupio: fa
cere non potui. Nam pridie q; diſcederet adieceraz pauca
carmina q; nondū inſcripta erant. pollicitus ſum quantulū
cūq; epigrāma eſſet mittere exſcriptū. Et q; tuū iudicium
expectabam / non ſatis exploratū habeo / ſi eum et meo ar
chanō illud dimittam. Sed quia audendum eſt aliquid /
etiam (vt inquit iuuenialis) breuibus gyaris & carcere di
gnum: ego ventis vela pandi. lector vt volet ſenſum no
ſtrū ſcrutetur. Nam ſi ad verum hominis geſta annalibus

beri sibi maxime cupit. Quibus iustissimis suis votis accedere vestra benivolentia atq; ope non temere confidit. Nam (quod natura et lege institutum est) exutos suis rebus iuuare et vim patientibus subuenire/ hec vna vobis laus non deerit auxilium ferre ijs quos et amicos/ et sua hereditate deiectos esse non ignoratis. Gratissimus enim quisq; et si beneficis superaddere aliquid non vult/ ad antidota tamen (vt est apud iure consuertos) astringitur. Si autem ad superiora longe tempora prospiciemus: statim illud nobis occurret: hanc florentissimam urbem vestram cum diruta esset/ et suis membris destituta / fereq; similis solitudini/a diuno carolo magno fuisse instauratam Ita vt quam vrbis magnitudinem / et speciem hodie intuemur: eam in francos referatis acceptu necesse est. Nec ab illo tempore alieni facti sunt a vestra amicitia frangi / nec ab eorum benivolentia ipsi defecistis. Sterit enim integra plurimo tempore vltro citraq; mutua dilectio. tum aduersus ferdinandum qui cum per tusciam ducens / duo decim milibus armatorum agrum et castella vestra vastaret/ legatione vestra Carolus septimus excitus: dalphinatos et sabaudos nefforce qui partes vestras sequebatur aduersarentur inhibuit. Quo regis edicto / et Ferdinandus ad suos se recepit. et vos superiores euasistis impulsis venetis fedus vobiscum percutere. Et quidem supra ducentos annos/ cum pistoriis a vobis defecisset: eam francorum beneficio recepistis. Et post annos aliquot cuj vos premeret malatesta dux infestissimus: misso Saltero quem athenarum ducem appellabant/ vestram tempublicam frangi tutati sunt. Sed quid ego hec vetera cōmemoro/ cum recens illud sit/ quod supra decimum annum gestum est: Cum esset vobis aduersus sextum pontificem bellum formidabile: affuit vobis promptissime ludouicus undecimus/ qui suis in causam vestram oratoribus secundo missis: tadiu consilio et fauore vos iuuit/ donec ad meliorem cōditōe resvra puerla est. Hec cū nota vobis sunt: pientissim⁹ rex sperat: pensaturos vos beneficiū in ea re quam iustum esse cognoscitis. quā preterea dum viueret renatus aliqui defendistis/ quāc ita persequendā oīmodo rex statuit: vt eam (integra sui honoris estimatōe) relinqueret non possit

litteras quas ab serenissimo et eodem vobis amicissimo rege ad vestram magnificentiam accepimus / eas reddeimus primum: mox q; nobis preceptum est paucissimis expōnemus/ ita vt nostre orationis neminem vestrum perte sum iri possit.
 Expiansissimus rex noster edocut̄ q̄ta amicitia p superiores plurimos annos cū gente francorū coniunctissimi fuisti spectatissimi florentini/ eorū oīm que apud summū pontificem et romanā ecclesiā suo noīe gesturi sumus / vos iprīmis voluit a nobis fieri consciōs atq; participes. Nam si amicorū oīa cōia esse prōveteri prouerbio decet / tanto magis consilia amicis pandenda sunt / que pro crūpi sententia factis debent anteponi. Itaq; palā vobis est viri sapientes/ qui statut⁹ est hodierno tempore regni neopolitani. Quid in eo iuris romana ecclesia hactenus seruauerit / q̄q; se penumerovat̄ bellorū morib⁹ fuerit agitatū/ donec ex decreto sancte memorie cle. quarti Carolus illustris andē gauorū comes regni ipsius sceptra et gubernacula moderatus est. sed Alphonsus tarragonensis rex pessimo scisma tempore cum franci aduersus anglos de vita atq; impērio armis discepserant: Alphonsus inq; neopolim (exturbato Renato) invadere tentauit. quem eadem temeritate secutus ferdinandus adiutorie pio secundo / in regnū se intrusit. Hunc autem siue deus id velit / siue Ferdinandi cōmissa / et celesti mores meruerunt/ eo res vergit: vt in suam naturam redire velleydeatur / hoc est: vt regnum quo de agimus in preclaros heredes andegauenii. familie reduci facile possit. Habet enim suos circuitus rerum ordo. et per vices fortuna nunc prospera/ nunc aduersa variatur. Nam enim mucro anathematis in iugulum hominis versum est. Nam armis ecclesiasticis impetus Ferdinandus: ad externa auxilia respicit qui fortune blandic̄is euectus/ annos viginti se regem gesit. Accepta propterea bene gerendarum rerum occasione rex christianissimus et idēz potentissimus statuit / suo iure fretus debitā sibi hereditatem ex fauibus inimici eripere. Que hereditas vt ad nobilissimum renatum lothoringie et barri ducem renati superioris nepotū referatur: sancte romane ecclesiē auctoritatem / vestrūq; fauorem potentissimi florentini adhi-

Sed hoc vnu non sine admiratione accepit / que causa accessit; vt ferdinandi fortunā sequentes/filiū eius receptus apud vos sic foueat is / vt posthabita veteri francorū amicitia/oblitiorat isq; odijs/que vobis olim cum ferdinando fuerunt reducere illū in alienaz hereditatem preter fas conemini. Possem hoc loco multa de iure/de equo et bono disputare: sed quia non apud iudices sed apud amicos dicimus/rerum capita tantū attingo. Prouidete sapientes florentini: ne hoc tempore causam iniustam foueatis/ que quid non magis nunc esse iusta potest q; tum erat cū renati partes diligenter curabatis. Eadem causa repetitur. eandem et vos iuris rationem intueri et sequi (quia iusti estis) oportet. Renatū constat fuisse de regno electū. Ferdinandū armis intrusum. Non potestis sine labefactatione nominis vestri antiquo hosti/et in alienam possessionem violenter irrūpenti socia arma coniungere. Non potestis nepoti renati qui vestro quondam patrocinio v̄sus est fauorem et gratiam vestram sustrahere. Non potestis iustissimas intercessiones xpianissimi regis/cuius predecessores frequenter beneficos experti estis/integra amicitia reucre. Q; si (vt fama est) ideo ad ferdinandū respicatis quia suspectam habetis potentia pontificis/qui vos hinc per flaminiam:hinc per tusciam circūambit:nō improbanda bec vestra ratio videretur/si aduersum aliquā secularem p̄tatem esset suscep ta a qua videlicet tanq; a tyrānide cauertis:ne occupatis agris vestris tolleret simul exurbē vestra libertatem. Sed quando moris fuit ecclesie/predari et capere aliena? Nusq; a me lectū est id fecisse seruos dei/quo rū imperiū in religione et celesti cultu magis q; in terreno potentatu consistit. Tunc enī capere arma solet romana sedes: cum aduersum eam peccator quis et contumax insurgit/cū de rebus reperūdis agitur non de inuadendis alienis. Quo casu non illi repugnare sed reuerenter auxiliari optimus quisq; xpīcola debet. Et certe qui iussa pontificie maiestatis temeritate aliqua p̄uaricati sunt/eos pessimus occupauit interitus. At si ita in aio fixū est aduersari romani ne superiores euadant adiecto siclie regno: offerimus ecce vobis hom̄ez ex amicis quondā vestris (renato dico rege et filio eius iōāne progenitū) qui superioris amicitie

et proprie virtutis memor/cum paternā hereditatem vobis iuuantibus receperit a societate/ab amicitia/a fide nō deficiat. Quippe qui compertum habet frances vobis sic coherentes esse: vt vobis neglectis/amicū regem habere non possit. Est preterea preclarissimi ducis tanta benignitas vt ad hunc vslg diem visus fuerit nemini aduersus/a quo minimū beneficū acceperit/ colitur profecto mirū in modū etiam ab ijs quibus nomine tantū cognitus est/tum propter animi eius preclaras dotes/tum ppter insignem memoriam Godessfridi de bullione a quo ducit originem/ tum inluper propter egregia facinora que ipse nostra memoria gessit/quorū recensionem hoc loco facere/superuacaneū foret/cum gestarum ab eo rerum memores ipsi sitis Itaq; ipse qui frances et natione et animo est vobis inimicari non poterit:nisi frances offendat/quorū auxilijs hereditatem et paternū regnū recipere festinat. Quin potius de hoc illustri duce sic estimare debetis: si vestra ope adiutus voto potiatur/vos in eo/quoddam vobis et fortunis vestris presidium comparaturos/quod vel hosti oppone/re/vel cōpetitoribus intercessorem possitis adhibere. Talis profecto vobis futurus est:qualem vel beneficio/vel irritamēto illum feceritis. Nam si relectus a vobis erit o florētū cum in primis francum regem sibi maxime adiutorem habeat/tum accedet illi sancte romane ecclesie dignatio/accedet italie primarius potentatus venetorū/nec de erit magno animo populus genuensis qui pariter omnes exosum cunctis hostem ferdinandum in extremas terras abigant. Quandoquidem igitur aut in amicitia cum frances persistendum est vobis/aut cum ferdinando multas iniamicitias subire necesse est: animaduertite vtrum malitiae aut cū amico frācoz rege iuuare renatū dū cām debite sibi hereditatis armis p̄curabit/aut extremā fortunā expectare hois iam in miseriā et calamitatem sua culpa iclantis.

Robertus ga. Pino. S. ep̄la. xlvi.

Egi tuam pine nō sine voluptate ep̄lam et carmen. Utrūq; ei salibus conditū est. Que michi eo iucūdiora fuerūt: q; martinus m̄cus te vt ad me hec dares admonuit. Hinc enim cōiecto illum plus animi ad litteras habere q; e

sperabam: maxime qz tua consuetudine et cōtuberntio vt sic
qui michi videris (vt vere es) bonis disciplinis institutus.
Indecora nāqz neqz ipolita tua oō est. qz blandiusculus
es: dū me numiū effers: i quo minimū est qd laudare possis.
Nichil mediussidius pine minus cupio qz circūferri p hoīz
cōciones / tvaris exponi sentētis / imouero ludibriis plu
rimorū. Scindit inqt maro studia in cōtraria vulgus, nec
quid rectū sit aut prauū iuidia discernit. Hodieqz ob bene
dicendi opinionem tā multi gloriabūdi incedūt: vt felix sit
quē nulla a tergo / persiqz cyconia pīnsit. Quare iā diu qeui
pdere in publicū si qd lucubrandū suscepi / hō scz ad canos
perductus cui inter eas qadolesciū sunt artes versari non
cōuenit. Sz magis aptare se doctrinis celestibz in qbz spūs
et vita est. Quare minime timoratū esse te opz scribere ad
me q voles. desiqz iuidere. Et q alij ediderūt caluniari nō di
dici. Oblectat me magis studiū adolescentie tue: cui⁹ rudi
menta si pseueres non illaudatā consumationem habebūt.
Urbanitatis plurimū atqz venustatis iam tibi compasti.
quā dicendi scribendiqz consuetudo et honorū autorū le
ctio confirmabit. Sed frustra huius te rei admoneo / quem
melioribus preceptis eruditū delyus et muse sublimem ve
hūt. Vale. Ex maturini's parisiorū. Idus marciij.

Robertus gaguīnus Guillermo de ruppe
forti Cancellario. S. ep̄la. xlviij.

Gerisum cohīeo / fortune nichilominus ifen
sus. Logor senecte proximus esse curialis. et
ad respublicas ex ocio religionis aduocor /
quem iuventa florente / t cupidū glorie / nut
lus fauor in curiā admisit. Quod ego quidez
(nisi me aliorum duceret pietas xpiana) fatis iputarem.
Nam quo maxime aim intendas pertingere non posse: vn
de vero te studioſissime auertas iuitus rapi / fortune habz
admirationem non paruā. Sed bene dei placitis non repu
gno. Audiam (unquit sanctus dauid) qd loquaē in me dñs
deus. nec iubenti regi aduersabor. Tantū illud molestū mi
chi est de exactis laboribus integrum stipendiū non acce
pisse: t alijs rursus ipensis pmi: quez nullo adhuc beneficis
munere rex decorauit. Atqz vt prudentie tue aim ingenue

patefaciā meū in cōmandandis dū tps est amicis videris
paulo frigidior. ita vt qui in te aliqui / et reuera pre ceteris
cōsiderem: ipse nūc fere desperans: oī spe destituoz. Ea est
pfecto curie natura: vt licz diligentia quis aīcellat: nisi tñ
terrestribus deis quorū cōsilīus regna agunt adiutus erit:
hereat arescatqz necesse est. Alios siquidē assiduus labor:
repentinus alios t antea insperatus principis fauor: alios
amicorū subsidia vehūt. Labori aut nostro nec amicorū au
xilia nec principis grām auguroz aliqui rūdere. Jam g tanq
exurge t cui suscipiendis honestis laboribus causas attuli
sti: conare eū regia munificentia cōsolari. Nulla enī littera
rū amatoribus spes mercedis relinquit: si tuis illos desti
tues auxilijs. Vale. Ex bononia. iij. idus iulij.

Robertus gaguīnus Guillermo de ruppe
forti Cancellario. S. ep̄la. xlviij.

Recre admodū de meis lfs diuinasti. que per
fraterculi incuriā tue pstantie reddi non po
tuerūt. Non enī quicqz pter meū in républicā
ppensum animū significare debebā. Nec alio
modo est qd a me (etū si magnis calamitatibz
patria pmeretur) pstarī possit. Qui ei neqz corporis viribz
neqz diuitijs pstant: aī tñ rectitudines iivalent / beneficiū pa
triae soluisse videntur. Est enī a romanis habita anseribus
gratia q insilentes in capitolū gallos suo reuelauerūt oc
centu. Nec parū cōmodi confert ad speculandū missus: cū
mouere hostez renūciat: vt qui in p̄sidij sūnt / nichil per de
sidiā postponant. Et mecū equidē bene actū esse putarem:
si meis multis t magnis itineribus aliquid cōi quieti cōpa
ratū iri arbitrarer. Sed in curiā me vltro demigrare super
vacuū esse reor / cui nec alimentū ex fisco pstitutū est. t plu
rimos in pēdulo dies isthic expectare / rei familiaris detri
mentū est. Prestolari igf tuū iudiciū opepreciū erit: ne me
celerius ingerentem labori aliquis ingratus iuoluat: aut in
ter aulicos frustra t temere oscitantem suspecta ambitio ri
diculū efficiat. Quare age prestantissime vir quid tuo po
tissimū roberto expediāt litteris significes. Vale. Ex lu
tecia Parisiorū. iij. noī. Aprilis.

Ro.g. Guillermo de ruppe fortis cancellario. xlxi.
e 2

audacia / et improbitas eorum quos vulgo fratres brigatores appellamus. Delatos nempe / et bonorum hominum vt scis testimonio conuictos / cum eos priuationis pena plectendos plerique expectarent: relata ad nostram vniuersitatem causa: inquietissimi illi turbatores deposita fronte petulantes nouam turbam excitarunt. admittentibus artium liberalium professoribus / qui de suis scholasticis ius dicere contendunt. Itaque conclamantibus: qui accusati erant: se inauditos dānari: designati sunt ex singulis disciplinarum collegiis viri / quorum iudicio vel corriperentur rei vel libe rarentur. Id prouidit astucia eorum: qui malis patrocinii ferunt: non ignorantes quod ignaue agantur que a deputatis geri solent. Itaque quis tertio deputatorū edicto conuentus habitus sit: noua tandem cauillatione / incepitatio tota quasi ex composito irrita facta est. Nam cu[m] sententie dici cepissent: flagitosi illi magnis vociferationibus interceperunt patrū suffragia, neque me modo: sed te absentem / compuleret qui concioni aderant doctores atrocibus iniurijs impetrare veriti non sunt. Adeo perij ex nobis verecūdia atque temperantia. Nec ex concione rei ciuiilla autoritate potuerunt. Sed audiuerē presentes que fuerūt de illis sententie singulorū. Quia impudentia impune hactenus abierunt. Nec ea que postridie habita est / conuentio illos deterruit. In qua potentibus illis vt accusationū capita / et testimoniū appellationes sibi exhiberentur: ad deputatos iterū sunt relecti. apud quos de se nichil dixerunt. neque culpam dilluere dignati sunt. neque enim suppetebat illorū iniquitatibus iusta defensio. Itaque cum optimo cuique placeret fieri de illis iudicationem: francorū natio que huiusmodi factio nū autores habuit semper / de eligendo procuratore hodie consilium habuit: quoad poterit impediturane rei puniantur. Leterū vide ambrosti quod nichili habita sunt: tam multa de facinorosis facta iudicia. Hodie quietiore quam alio vno tempore conuentione / designatus est procurator tristandus ille signifer earum turbarum / quas in postremo recto ratu factas esse nouisti. Ubi nyuardus alterius factionis princeps stetit insultans quietis consiliis / nulla talari vesteschole morem imitatus. sed pansa in humeros cesarie / neque aures illi / neque ceruix / sed neque frons villa patebat: e3

Non me faller non recte cognita simplicitas. habet ei insidiā religiosū tegumentū: et tum maxime fallit: cū fidem sibi habitā putat. Expectabā pculdubio cantuarū illū senem iter ex ambasia cōstituisse parisiū cū anglā repe teret. et illū vt a rege iussus erā cōsequi maturabā. Sed cū ex ambasia ad alterā ligeris ripam traiecissem: iter illi esse vindocinū accepi. et inde p normaniā calistū petitur. Quia re alterā viā īgressus / vix lū assecut⁹ pcedentē. q̄ a collegis suis plusus rothomagū petere se dixit: q̄ illac breuior via es⁹ / pserim in anglā de sua legatōe nunciū pferenti. Lau data hoīis magis q̄ volebā puidentia: pauca inter cōfabulandū de rebus sue legatiōis cū sero mane q̄ afferrem: sensi aīm homis exasperatū esse. tanq̄ regnas et dolos in utraq̄ nīa ad regem anglū legatione tulism⁹. se de cōponendis rebus ideo minus sperare: q̄ ex p̄tōnibus aurelianū / tūroniq̄ atq̄ ambasie habitis aīos nīos a pace auersos intelli gebar: nisi sub iugū missos britones haberem⁹. Quaz rem inq̄t quiescentib⁹ anglis sperare temerariū vobis est. Ea es p̄ditioē iter anglos britonesq̄ fedus ictū est: vt de tuenda britonū cā rex anglus sine turisurādi p̄uaricatioē discede re nō possit. Et de mittēdis ad britones auxilijs / oīm in po stremo anglie plamento fuisse vna sūiam / regēs suū debere cōib⁹ anglie ipensis hāc obire. p̄uincia. et qua p̄ frāci regis beniuolentiā nō valeret: eā armis defensaret. ideo frustra a nobis suasiōes ex aduerso fieri: cū certo sciret: nīlo pacto q̄eturos anglos nisi britonibus esset melius cōsultū. Set nī p̄ sua vocatione ea dicturū semper q̄ ad concordiā p̄tinere iudicaret. hec hīdī confabulantes carnutū puenum⁹. vbi cū ab hoīe nichil q̄d nostre cause cōducere extorquere con siderem / discussio facta est. Ille ebrio casego parisiū pro fectus sum. Vale. Ex stampis. xiiij. kal. Aprilis.

Robertus ga. Ambrosio cambrayo. S. .I.

Aior est indignitas pessimi facinoris de quo ad te scribo: q̄d rem omnem satis cōmode p̄ scribere possum. Omnis enī cū legibus mode stia / pudor / reuerētia / ex nīo studio excessit. maiorq̄ est in dies atq̄ efferatione temeritas /

sum intuitus grauem hanc faciem tuam et totius corporis
tui compaginem: consolata est me benignissima humani-
tas atq; sapientia quas virtutes simul cum etatis grauita-
te impariuisse tibi deum crediderim. Accedit ad nostram
consolationem magne parentis nostre vniuersitatis studij
parisiensis. auctoritas cuius ego nomine si tua magnificentia
seret nunc sum paucis locuturus. Eniuero postq; sapien-
tissima parens nostra te accepit xpianissimi patris sui re-
gis vices gesturum/ et summa apud parisios potestate po-
tiri/ decere arbitrata est post cuiu[m] exhibitas tibi zgratula-
tio[n]es suam quoq; adiungere. vt que inter regis illustrissi-
mas filias primogenita est et habetur/ te patris loco vene-
raretur et gratitudinem impartiret suam. Non eni[m] estima-
re potest magnis te animi muneribus non esse a rege pa-
tre suo comprobatum qui ad regni primariam urbem rector
sis destinatus. In qua cum superioribus annis vissi sint tam
conspicui homines preledisse facile coiectamur ad genero-
los tuos mores et hanc pontificiam dignitatem/ prudenti-
am quoq; industriaz/diligentiam/fidem/probitateq; esse
coniunctus. ita vt qui inter primos regni iudices iugiter
conuersaturus es ames et colas iusticiam. litteras quoq; et
doctrinam non paruipendas/ qui videlicet pre oculis sem-
per sis habiturus precellentissimos omniu[m] artiu[m] auctores/
quibus velut splendidis luminaribus parens nostra vni-
uersitas et per eam orbis xpianus illustratur. Neq; frusta-
cere sapientissimus rex magna de tua virtute spem acce-
pit/ qui memoria tenet q[ua]ntus apud Renatum sicilie regem
exitisti/ q[ua]nta benignitate et modestia/ q[ua]nta amplitudine et
maiestate quadam principandi prouincia fueris longo te-
pore moderatus. Ita eni[m] apud prouinciales tum statutis
et bonarum legum institutione/ tum modesta tributorum
dispensatōne prefuisti/ vt nullum illic municipiu[m]/ oppidum
nullum/ nullaq; ciuitas te patronū et patrem suu[m] non ap-
pellet. H[ab]et ppter ea g[ra]ves ingētes gloriosissimo p[ro]f[ess]o suo re-
gi nřa parens vniuersitas/ qui te tale ciuitati sue p[ro]ficerero
luit p[ro]f[ess]o et rectorez. Lociuibus vero nřis et vrbis parisie-
orū incolis zgaudemusq; tuo ductu[m] tuo patrocinio ac p[re]-
ctōe firmati tranquilla moderatiōe fruent. T[em]ne qdē dignita-
ti atq; magnificentie sapientissima ipsa parens gratulat.

putares ex aliquo lenonū grege in medios scholasticos ce-
rebrosum irrupisse. Sic equidem tu frustra aliquando / fru-
stra omnes boni / frustra nostra vniuersitas / hos petulan-
tissimos grassatores vlcisci conata est. Sed non de meis/
aut tuis neq; de priuatorū iniurijs tantū queror. ferre non
possum scholam totam huius academie et parentis bona-
rum artiu[m] parui a nichili hominibus haber[em]. despui. calca-
ri. ita vt spretis iudicij magistratū inter nos obtineat ho-
mo impurus / et bonorum omniu[m] opinione reprobatus. In
felix quis non existimet seculum nostrum: quo scholastica
disciplina nulla lege nulloq; ordine continetur. Eredo ego
in lustris et apud lenones etiam turpitudinis legem esse
positam/ quaz non impune preuaricantes pretereant. hic
autem scelesti et nostre pacis osores fruuntur honoribus.
Quam ergo posthac spem capias emendationis! Quid
non audeat tandem insolens iuuentus: que effrons insur-
git in senes? modestas conciōes turbat. pugnis cedit q[ui]q; obuios.
rapit/ occupat/ et distribuit officia? Quid ad hāc
addi nequitia potest? nisi vt in edes nostras vim inferant?
Et hi quid cum suis criminibus intra domesticos sibi part-
etes securiores habitant: q[ui] predones in siluis. Quinimo
impunitate elati iactant se duces habere quorum subsidio
non modo iudicum et scelerum penam suorum effugiant:
sed q[ui]que flagitia ipsi conceperunt) reuera patrent: etiam si
aliquorum necis autores habeantur. Vale. Ex lutea pa-
risiorum. x. kal. Aprilis.

Ad dominum episcopum Bassiliensem.
cum ad urbem Parisiorum venit missus
a rege Ludouico congratulatio provi-
uersitate Parisiensis. vi.

Riu[m]s h[ab]et intrare m̄agnificentissime pon-
tifici dicturus apud te hominem dignitate fa-
ma gloriaq; loge vulgatum sollicitus erā ma-
xime q[ui] te satis digno exorsu[re]qua ve maiesta-
te orōis conuenirem. verebar enīz videri tibi
parum urbanus qui monasticos ritus potius q[ui]ta
mores edidici. verum vbi te hoc loco primū coniuxi et

Optat salutem et prosperitatem comprecatur semper nam. Prosperitatem dico qua diutissime viuas/qua lute-
ciam parisorū gemmatā reddas/qua litterarū et bonarū
artū parentem nostram vniuersitatem ames/colas/am-
plies et facias tua ope et patrocinij auctiorem. In qua re
procuranda nichil est quod ad tuam gloriam maius addi-
scere possis. Carolus enī ille magnus et diuus rex atq; im-
perator et si bellicis rebus et rerū publicarū iustissime sibi
videret ingentem supra modū gloriam peperisse illud tū
omne quod egregiū gesserat oblicurū fore censuit nisi hoc
celebre studiū/ nisi hoc sapientie domiciliū et litterarum
gymnasiū apud parisos collocaret plus de se splēdoris et
glorie posteritati relicturū se arbitratus cura et institutōe
litterarieq; bellice claritatis. Celebratur etiā ille cecrop
conditor athenarū/sed ampliorē sibi laudem meruit pist
stratus qui p̄mus apud athenas libros palam exhibuit re-
legendos. Esdrē quoq; sacerdotis gloria propter legem
dei et libros instauratos facta est auctorat̄ propter desola-
tē vrbis h̄zlin restitutiōem. Hec ptholomeū philadelphū
tantū illustrat regiū diadema q̄s bibliothece constructio
in quam supra quingenta millia librorū digessisse memora-
tur. Adeo prestat ceteris rebus amor et cultus litterarū/
quas si seculi homines plurimi summa veneratione colue-
runt/ quid faciat dei sacerdos et pontifex? Quid facias cel-
sius magnificissime presul q̄s altricem atq; educatricem
sapientie tutari? Tibi rex gloriōsus cū parisorū vrbem et
ciues cōmendauit/intellexit quoq; vniuersitatem ipsam
studii esse cōmendatam/in qua cuz due precipue virtutes
principentur/iusticia et sapientia: alteram sine altera re-
cte moderari non potes. Illa in perniciem malorū gladiū
exerit. hec qualiter distingas docet. Afferem tibi ex egyptijs
externisq; natiōibus exempla nisi fecūdissimus esles
rērum gestarum/hoc vnu nostri ad te aduentus causa cō-
memorasse satis sit/si illustrem hanc parentem nostram de-
fensandam suscipies: francoz pariter imperiū et religio
nem catholicam tutaberis. Nam vt multa celeberrima et
memoratu digna pretermittam: hec vna est que rē publice
salutē semper consuluit/que malleo veritatis contudit er-
rores/que se fidei hostibus magnis viribus opposuit. Ad

quam nō ex gallijs modo/sed ex terris omnibus que xp̄m
colunt configitur/cum de sacris institutis et diuinis re-
bus quedam dubietas insurget. Orat igitur tuam dignita-
tem atq; prestantiam supplex totius discipline parēs/se et
suos alūnos sapientie professores cōmendatos suscipias.
Assis eis tutor. assis pater. assis pontifex. cuius officio ma-
xime congruit clerum dirigere/et in clero litterarū et pru-
dentie sectatores in primis honoratos habere. Si huic vo-
to pie vniuersitatis assenserit tua benignitas: ea tibi se of-
fert inexpugnabilem murū aduersus tue dignitatis inimi-
cos: ea se apud deū patronam tue salutis constituit/et in rē
tuam quicquid cōsiliū habet se impensuram magno animo
vouet et totis precordijs profitetur. Tu illam tantum com-
mendatam vt amplecteris prona et supplex efflagitat.

Robertī gaguini de eligendo in suo ordine
ministro generali oratio

vii.

3 constantis satis hominis officiū esse puta-
rem conlachrymari/et plorare: ego ipse impri-
mis viri fratres in cōmuni oīm nostrum mero-
re/oculos in lachrimas conuerterem. Accusa-
remq; profecto acerbissimam sortem nostrāz/
que nos eo pastore priuauit:quē deus ipse nobis scdm cor-
suum contulisset. Pio nāq; et mansueto pastore nobis per
immaturam mortem erepto: video singulis vobis grauiissi-
mū merorem iniectum. Sentioq; diuersos apud se diuer-
sa cogitare. Et quosdam quidem immortalis dei aduersus
naturam decreta obstupescere. Alios autem de fortuna cō-
queri. per cuius incōstantiam is ordinī nostro sublatus est
governator: quem nosip̄ fere omnes ad mortem antece-
dere putabamus. quem sperabamus huic nostre religioni
decus et gloriam (vt ceperat) allaturuz. Clerum quia neḡ
dei statuta/neḡ fati ordinem nostris fletibus īmutare con-
ceditur:in hoc publico nostro dolore fallacem in longos di-
es hominū spem:et repentinōs mortaliūcasus attendere

dilatande glorie causa. Illic enim in adeundis scholis / in colendis doctis hominibus tam sedulus visus est semper: q̄ videmus iuniores / quibus est magistrorum quotidiana coactio. In comparandis preterea amicis / nemo magis sollicitus apparuit. Ita vt in totam vrbem / atq; inde in multas orbis partes fama percurreret: maiorem ministerium humanum esse / beneficum esse / magnificentissimum esse. et dignum profecto cui pontificium deberetur. Per hanc sui nominis gloriam quo triumpho captiuos / quos ex garnata superioribus annis ipse deduxeram / suscepserit: iam vel vidistis vel diuersi audistis. Introeuntibus enim nobis in vrbem tanta fuit totius ciuitatis admiratio: leticia: fauor: tanta festivitas: tantus deniq; per vias et compita applaudentis turbe concursus: q̄tus ad vlsendum exterum quendam maximum regem vlsus est vnq;. Quid autem postea subortis ciuibus bellis efficit: ijs notum est / quos ille domi famulantes habebat. Itaq; rebus publicis quas seditionibus agitari videbat / amarissime primū condoluit. verū summa illi suborebatur de fratribus suis anxietas: quos oculis videre / quos consolari / quos confirmare non poterat. Illos siquidem ne deuius abduceret error verebatur: non iustius conditio nis humane / que in malum prona: dum rectorem abesse / et alio detineri presentit: tota ruit in vicium. Inter hos timores / atq; pro suo grege desumptas sollicitudines prius pastor morbo conficitur. prolabitur in grabatum. decumbit in mortem. Qui mox de vita anime sollicitus / corpus medicis curandum exhibens: ait confessione mundauit. Hec mestissima voce aduocans: nulla est inquit roberte frater: nulla est tam iucunda et suavis societas / quā non dis solui morte conueniat. Atq; sub hac voce / sanctum eucharisticie sacramentum / verum anime pabulum / sibi dari precepit. Necmora debile corpus sacro atq; postremo oleo inungi postulauit. Sicq; circumstantes fratres admonens: orabat sui corporis depositionem deo commendarent. Post hec tertia fere hora que prima fuit post meridiem aduentantibus amicis / qui decubentem / et extremum spiritum agentem solarentur: controuersa in oppositum parietem facie: protensa ceruice: quieto admo-

decebimus. Datur siquidem nobis ab opifice rerum deo vita ista perfragilis. Q̄tum vero longe progredi / et dies nostros in illa deducere permisum sit ignoramus. Illos (vt de se propheta ezechias ait) in exordiendo succidit interiens. alios in medijs annis mors inexpectata preoccupat. Ecce (hei dolor) ecce inquam nostri ordinis amantissimum patrem / integra adhuc etate / roboze vt videbatur firmissimo / viuaci spiritu / breuis hora consumpsit. Neq; enim plus diebus quattuor / febribus atq; profluvio ventris elanguit. homo proculdubio religiosissimi patres / in quem cum natura multis corporis dotes contulisset: super quoq; induxerat deus animi virtutes q̄plurimas. Preter enim membrorum aptissimam compaginem / et carnis nitorem (quo gratioz in dies exurgebat) tanta quoq; mititate atq; facilitate erat: vt quem exasperauerit neminem reperias. Quippe qui cū beniuolus in omnes: tum liberalis et magnificus esset. Nichil in illo avaricia: nichil tristis tenacitas vendicavit. Audiu ego ex medicis / quibus cum frequenter versabatur / excogitatissimuz aliquod artificium in eo dominam naturam fabricasse. Sed ne nos foris testimonium queramus: ad laudes eius celebrandas satis ydonei testes acceditis / qui felicissimos hominis mores / et dulcissimam humanitatem vna mecum estis experi- ti. Nam puericam atq; adolescentiam in dei seruicio ita egit: vt ad colendum deum / et diuinas res exequendas nullo tempore nullo momento defuerit. attentus semper et vigilans / ne quid de septenis diei horis sibi deflueret. Rem vero diuinam / et corporis christi misterium tam sollicitate tam frequenter egit: q̄ solent questuosi sacerdotes. Age vero de vicariatu quem ante suscepsum maiorem ministerium gessit quid dicam: in illo enim tam digne versatum esse satis est signi: q̄ defuncto pastore: vos illum concordibus animis delegistis antistitem. Quam dignitatem a yobis suscepnam non inertis ocio passus est elanguere. Num̄ enim ad vlsendos fratres iter ingressus: singulas domos vestras adiuit. visitauit. emendauit. improbos castigauit. stabiliuit innocentes. inde vero domū reuersus regiam parisiorum vrbem habitare statuit. Non vt quidam oblocutores mentiti sunt. Exercende voluptatis / nō

Seniores enī et principes nostri qui primū has silvas et paludes coluere calcatis terrenis delicijs spiritu feruentes / deo soli seruire contendebant. Et qđ de primis xp̄i fideli- bus lectū est erat illis cor vnū et aīa vna. hoc est mens ea dem. eadem voluntas. vna ad honestas res consensio. Cor poris autem eatenus curam faciebat: quaten⁹ ipm spiritui subseruiret. Parcimonia subigebant illecebras. humilitate superbiā: petulantiā modestia: vanitatem et oīm turpitudinē morū sanctitate contrebant. Erat illis summa in dēū pietas. obseruatio. feroz. In custodiendis mādatis dei vigilantia. longanimitas. perseverātia. Erga maiores suos dilectio. amoī. reuerentia. In p̄fratres caritas. mia. pacētia. sine inuidia. sine contentione conuersabātur. nullus in alterutrum dolus. Circuuentio nulla. nulla indignatio. Pulchru erat audire illos concordi voce in ecclesia psallentes. In refectorio per summū silentiū pariter cōiuantes. Absq; vero strepitu in dormitorio nūc orantes: nūc brevi se somno refouētes. Quid vero de capitulo dixerim? Illic simplicissimus quisq; viciū errorem / culpam / cōfessione nudabat. penitentia tergebat. et delebat satisfactione. viduisse illos alacres operari manibus quotidianū cibū. scientes quia q; non laborat non manducet. His sanctis morib⁹ effectū est: vt hinc romā: hinc omīs gallia: illinc vero lōge lateq; hispania et maior britānia nostrū ordinem cognolceret. cognitū susciperet. susceptū exaugeret. Non potest inquit dñs noster sup̄a montē posita ciuitas abscondi. Neq; virtus quidē villa sine noīs diffusione celari. virtutem semp̄ gloria subsequitur. Quid latuerit honestissima probitas et vite sanctimonia: deniq; tū elucescit. An nō vobis patres seculū illud aureū: et vita illa fere angelica merito dici videbitur: in qua mortales hoīes vite puritate/ iā non in terris cū hoībus: s; ī celo cū beatis spiritibus regnare videbant? Nonne deliciarū locum claustrum esse recte putabimus: si illic et ī quos diximus mores/ et illa virtutū locetas habetur? Nunq; tot in locis (michi credite) diffusum ordinem haberemus: nisi maiorū nostrorū pbatus simis/ id c̄s; meritis acquisitū. Sed nos q; longe ab his institutis deviātes aberrauerimus/ si pergā memorare: temeritati forsitan ascribetis: qui ausim hoc loco silendos mores patefacere.

dum corpore: pastor noster radulphus vita defunctus est. O triste spectaculum. O inanes mortalū cogitationes et curas. Abeunt lachrymantes amici: relinquunt traiectum morte cadauer. Lugent fratres qui aderant / mitissimo se parente destitutos. sine vita / sine spiritu corpus plorantes conspicunt. exalatam vero animam in celos deferri preca bantur. Pretermittam dicere que pompa / quis amicorū globus / que populi turba in efferendo funere confluxit. Et quoniā aliam rem acturi mox sumus: me vos admonuisse latē sit: tenere memoria q; fluxa et breuis est humana cōditio. Ademīnisse vero perēniter huius nři pastoris / qui vos in hac sede salutaribus monitis instituens; saluos vos fieri omnes vehementer optabat. Lui vt nos postremas exequias persoluamus / p̄o illius anima cōmendanda fu nebrem dño psalmū decantemus. De profundis rc.
 Jam queritur inter dispensatores vt fidelis quis inueniatur. Non sum dubius viri fratres tanta circumspectione vos esse: vt de futuro qē petimus pastore sententiā ferre possitis: que vobis / vestroq; sit ordini salutaris. Quocirca pro veltra intelligentia nostram oratiōem moderabor. Ita vt nostro officio satisfecisse nos magis: q; impresestia rum vos docere voluisse facile iudiceris. q; in hac queſtione / que de dispensatoris fidelitate proponitur / nō parua suboriatur dubietas. Nam marianā illam que est apud salustum sententiam veram esse iampridem euentus rerū comprobauit. Adultos scilicet non eilēz artibus imperiū atq; dignitatē querere et illam gerere suscep̄tam. quo rū et si sunt honesta initia: quesita tamen simulatione dignitas illos plerūq; reddit insolentes. veniunt ad vos (inquit salvator xp̄s) in vestimentis ouiuū: intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Cautionem propterea / atq; probitatem vestram ad hanc rem quam agimus intendi vehementer postulamus. Primū ordinis vestri statum consideretis opozet. Deinde quis illum instaurare / quis sanctimoniam suscitare / quis in susceptum religiose conuersionis proposūtum dirigere / souere / et consolari vos possit. Si vestre religionis exordium memoria reperitis / si inspicitis q; cōtrouerse nunc oīa prolabunt: veniet forte in mētem nemo q; ad gerendū int̄ vos ministratū vir satis idone⁹ habeat.

Ego autem in dicendo sic agam: sic lingua temperabo viri fratres: ut nemo seorsum nostra se orone sauciatur/ sed viuersos in summa corripiendo intelligat. Quia ex re/ quo homie/ quo pastore/ et (ut vere dicam) censore nobis opus est non ignoret. Itaque controversi a veritate in pessimā ne scio quā viam sumus omnes. Nos a dei cultu ad mūdanos ritus iāpridem sumus delapsi. Nichil minus q̄ templo dei inseruire cogitamus. psalmorū tedium afficimur. grauis est nobis oratio. Lanozas cum angelis in choro voces / velut nutricum fescenninas estimamus. Corpore stantes vel incurui: hinc oculos/ illinc mentem habemus. Nichil nobis est suavitatis in ea re/ quā voce/ quā habitu/ quā loco singimus/ simulamus/ mentimur. Cuiimus animis discordib⁹. hic forum/ ille mercaturam: hic publicos populi conuentus/ et venatorias indagationes: ille aliud quid turpius quod nollim dicere cōflectatur. Sibi querit/ sibi rapit: quo vel suam voluptatem expleat/ vel suos infasciat. Sancte vero cōmunitatis interea tam memor est: q̄ vel latro per filias/ vel pyrate per maria. Irreligiositatem profecto nostram/ discolitatē nostram/ impudentiā me pudet meminisse. Age vero q̄ sobrios dum cibum capiunt q̄ silentes/ et pudicos in cellis / q̄ trepidos et humiles fratres nostros esse dicemus? Illorū crapulam atq̄ ingluuiem dicere/ memorare clamores et petulantiam/ temeritatem atq̄ inuere cūdiam repetere refugit oratio. Atqui nullus est locus/ qui apud nos sanctior habeatur. Passim cachinantes/ passim susurrantes imouero vociferantes instar vilissimorum homin̄ nos videbis. Pro obseruatione contumaciā/ pobe dientia repugnantia/ pro benivolentia simulationem/ pro honestate turpiloquiu nostra cōuersatio suscepit. O deus imortalis quibus in tenebris versamur? Que nos caligo inuoluit? Patentibus oculis ceci sumus. Scientes/ volentesq; perimus. Ne vobis (inquit ysaias) qui dicitis bonū malū et malū bonū. factio nobis est industria. Multis enī esse cōem et notū humanitas appellatur. Compotare/ scor tari/ aleā ludere comitas est. Quis vestri pp̄terea ordinis sit status luce clarius cognoscitis. Obscuri qđem sumus. Et de nobis nulla in bonū fama celebrat. In estimatiōe in ore homin̄ viles sumus. Et qui deū/eiusq; traditōes p̄tēnī⁹

ab hoībus relinquimur. spēnimur. et ad nichil fere redigi mur. Domus nostre deserte ppe sine habitatore coruerūt. Maioribus in locis in quibus frequentiores fratres esse oporteret/ vel rari sunt vel nulli. Et illi quidē seculares facti: habitu: incessu: gestu: morib⁹: vita: laycos ritus p̄fident. Sed numis forsitan vos virgeo. Nostras iniquitates audire tā erubescitis. Atque vt vider e video: optatis sordes istas/ istas prauitates dillui. ea q̄ officiunt/ que virtutem necant amputari. istaurare ordinem. et tanq̄ modo genitos infantes nos regenerari atq̄ institui ad vitam sanctiōrem. Q̄ si huiuscmodi es̄tis: querendus est sumopere dispensator q̄ moneat. dirigat. ipellat. cogat. quē audiamus. quem sequamur. quem iuuemus. de quo (qm̄ de vestro statu satis disse rimus) reliquū est paucis vos hortari. Nā ab illo yno quē ducē assumetis/ reliqua futura vita vestra/ vel in cōfusionē vel ad glāz resurget sempiternā. pinde sub exordio vobis pponit. Hā q̄rū inter dispensatores vt fidelis qs iueniāt. Non parua viri fratres impreseñtarū sollicitudo nobis incūbit: eū nūc hoīem ex ordine nostro assumere quem nostris ceruicibus: nostris capitibus/ nostre saluti iponam⁹. Lenseo pp̄ter ea nichil imprudenter: nichil leuiter: nichil temere/ sed oīa cū animi ratione/ et meritorū oīm discussu faciamus. Est namq; prudentis egroti discretio perspectanda diligenter. qui ppulsande valitudinis causa/ non quē uis sibi medicū/ sed prudentem/ sed peritū/ sed expertū/ et medice sciētem accersit. a quo dū latentioris morbi fibras cognouerit/ salutē accipiat. Eius etiā cautionis nō insciū viri militares/ cū de sibi prefigendo duce cōsultant/ eū callide disquirūt/ qui ad labores p̄ferendos fortis/ ad disciplinam militarem instructus/ in aggrediendis arduis strenuus/ in vitandis periculis circumspectus existat. Nō minore quid cura q̄ egrotū au militem esse nos decet. Illi ei seruādi corporis cām agūt. Nos de imortali spiritu gubernādo p̄udentiā suscipimus. Eius vulnera (spiritus dico) in felices pugne/ mortes deniq; morte carent. Carnis enī dolores/ pene/cruciatu/ suo interitu finiunt. male autē direc̄ti spiritus languor erit sempiternus. yellem igit p̄ has difficultates oīpotentem illū/ et cuncta scientem deū/ celitus illabi/ et manifestis indicis talem virum nobis ostendere

qualem esse eū qui hāc presidentiā gerat necesse est. Ita ut contemplatiōe moyses: diligenti aut ministerio aaron esset. vel similis cuiusq; eorū q;s sacre littere maxima laude cōmēdant. Nō qui venator vt elau/non qui muliebri vt epycurus aīo torpesceret. H̄z reuera bonū hōsem si litteras scrutabimur: facile est nobis effingere. Inuenire vero difficiili mū. Nam vt est in iudicū hystoria:cū de presciendo sibi regē ligna siluarū consultarent: non oliuam: non sicū: non vi tem: arbores fructiferas habere potuerūt. Ex quibus fructiferis arborib; boni pastoris mores cōiectari licet. Itaq; in oliua mititas quedā t clementia pulchre figuratur. Pastorū ens lenitas / et blanda mansuetudo vt optimos q;s hortādo subleuat: ita dexteriores interdū inflectit/ mitigat pacat. Quāobrem de fratribus corripiendis Paulus galatas admonens ait. Vos qui spiritales estis hīnōi instruite in spiritu lenitatis: sicut autem heroycū virū / t contemplantōe sublimem exprimit. qualem esse dispensatorem quē querimus oportet. Necesse ei est eū qui mediis inter deū et hōles statuitur / non insciū atq; infrunitū esse. Om̄is (inquit apostolus) pontifex ex hōibus assumptus / pro hominibus constituitur in ijs que sunt ad deum. In vite vero / ex qua vinum productur / feruor quidam legis / et rerum disponendarū in domo dei plane demōstratur. Ad dispensatorem nāq; spectat tam feruentem esse: vt suarū ediū sordes expurget. euellat. mūdet. Propterea inq; paulus ad titū reliqui te crete: vt ea que sunt corrigas. Dispensatoris igitur hi mores esse debent. benignitas. clementia. sapientia. caritas. zelus. et feruor discipline. Quas res si in uno aliquo nostrū yix habere poterimus: canendū tñ nobis est / ne quod de lignis siluarū scriptū est faciamus. Nā cū neḡs oliuam / neq; sicū / neq; yitem regem habuissent: in prauū conuersa ligna / rampnū sibi regem assumpserunt. Per ligna nempe siluarū sacris interpretibus placet / steriles t vanos holes intelligi. qui honestis moribus abiectis rampnū id est infructuosum atq; iniquū aliquem sibi presciūt. qui suos electores (qm illis est persimilis) in sordibus facile lacere permittit. Est enī rampnus gen⁹ fruticis spinosum t asperum. In quo sterilitas / malignitas / duritas / rigor designatur presidentis. Qui more rampni / dum tan-

gitur / pūgit vulnerat. Luiusmodi si dispensator erit: osa i peius ruant necesse est. Si ei vlla est in subditis feritas: vla insolentia: si quis ad iniuriam pro cursus: hi sunt lenitate primū admonendi. Non asperitate: non pūgentibus spinis stimulandi. Ea enī re in viciū precipites eunt poti⁹: q; reuocentur ad virtutem. Ezechiel enī homo ppheta cū ad populū captiuū in babiloniā venisset: prius sedit et fuit. deinde miseros cōsolatus / de futuris illos edocuit. Et rector quisquis est bonus cū creditam sibi plebem viciū ca ptiuam esse rescuerit: opere preciū faciet: si mores quietus primū inquirat. deinde cōmiserescēdo lachrimēt. postremo vero q; optima factu nouerit adhortet t iubeat. Nobrem his aiaduersis dilectissimi fratres vos pmonendos duxi: quis vester status / que vestre religionis conditio cognoscere. Attendere diligenter futuri dispensatoris mores / cōversationem / vitam. Et si vnq; vobis aīo infedit vestrū ordinem suscitare in gloriā videre in vobis viros qui sanctitate prepoleāt: qui doctrina sint validi: extollite aliqui oculos. circūspicere / quem ex anteactis operibus spectatum sati habeatis. Si forte quisq; in vobis aliqui visus est in dirigendo ordine sollicitus / alacer / prouidus. Si nullum laborem pro vestro honore refugerit. Si oīm que iussisti fuerit fortunatus executor. Si cogitarit: si dixerit: si re compleuerit semper ea que vestris utilitatibus conducere videbantur. Nichil more sit in hunc vota vestra / vestros cōsensus dirigere. Is profecto est quem quesitū dispensatore (mea sententia) bonū / fidēlem / pbūm / vtilem / inuentū habeat. Si quis vero contra / timidus om̄ino / et velut anicula vecors ad focū et cineres delituit: si sibi tantū ip̄e cura fuit: si nichil pulcherrimi facinoris est aggressus: sed superbis forte moribus sese pōderauit insolens factus / siluis noctis / seras insectans: si ip̄inguatus domi / ventrem non sensum excavuit: si suos cōtractauit sp̄robe: si ide alijs malignatus suo se arbitratu iudicarit: persuasum michi feci (oprimi patres) vos illū h̄fē p̄ecognitū. et nequaq; inquirere hūscemodi dispensatorem. Igitur iam finem faciemus. vos tñ oratos volo: rectos t cautos aīos habere ad eā rem. Ex qua / si recte succedet: cōmoda vos multa subsequent. Sin p̄trouerse: qdū vita fruemini / eius amarissime penitebit. Apud ceruūfrigidū in cōcionē gñali ord Anno dñi. 1473.

perantia religione diligentia ceterisq; que in optimo principio esse debent virtutibus maiores tuos exuperas. Ita ut hanc corporis et membrorum omnium quam in te conspicimus elegantiam non incassum natura tibi donauerit: quam studueris labore et constantia animi suffulcire et decorare factis illustribus. Quis enim te non splendidum meritog; predicandum regem dicat: cuius gesta miratur orbis christianus? Tua virtus victorem exercitum ex africa semel atque iterum reduxit. Tua virtus validissimas urbes saluatori christi subiugavit. obtrivit inimicum nomen mahometi. vexillum nostre redemptionis erexit. Digniora sunt hec q; excursiones nonnullorum / quibus vicine urbes subruuntur. Sed superatis ad virtutem esse iudicasti eum persequi hostem / qui non modo tibi: sed christicolis omnibus esset inimicus. Quia in re et corporis firmitudo et animi tui non superabile robur ostenditur. Age vero preter bellicas tuas laudes quanta predicaris gloria rerum domesticarum. Fama est modestissime rex / fama est inquam / nec ut puto mendax / familiam tuam totam et longos famulantium tibi ordines tam modestos tam temperatos et quietos coniuvere / optum vel bene compositos in monasteriis esse decem cenobitas. Queres addit ad alias tuas laudes gloriam non minimam. Me mo enim nisi ingenio predictus bono / et celsa animi virtute roboratus res militares simul et domesticas facile administravit bene. propterea q; in bellis semel effusa licentia / vir ad modestiam et frugalitatem priuararum rerum soleat regocari. His tuis virtutibus adducti non in desertu exiimus videre aruidinem vento agitatam / sed erectissimam velut in aliquo templo columnam: in qua virtutum oim praelarissima exempla suffixa sint. Ceterum preter hec que in te uno coram intuemur illud item non vacat laude / q; ad gallos et francorum cum amplissimum imperium ab ipsis ferme herculeis columnis rex hilpaniensis venisti. societatem atque amicitiam christiana nullum regis expertisti. coniunxisti. fide firmasti. Nulla enim gens est (quo verbo nullis nationibus detractum iri velum) Nulla est gens toto orbe / cuius societate atque amicitia collatum rebus tuis magis esse possit. Primum q; tota ferme hispania mari circumdata solis francis continentem diligenter. deinde propter vetustissimam gentis tui imperii originez / et logissimas

Ad Joannem regem portugallie dum
parisi ageret. Anno salutis. Ad. septuaginta sexto. oratio

viii.

Glory ego in ipso aditu salutariois et venerationis mee rex iclure subuercor: ne cu officiosus esse maiestati tue studeo temerarius puter: propterea q; monastice paruitatis non sit celsitudine regis adoriri / atque id orando tetare / qd primores ciuitatis exequunt: summa tamen caritas et sanctissima amicitia qua te rex noster christianissimus iprimis psequitur virtus item plurima quam de te apud omnes fama diuulgat / me vel in abditissima heremo latitantem ad te visendum euocasset. Non enim aduentui isti tuo gratulari non poteram qui et regi et francis oibus esset pfectius. neque postponere michias esse putabam hoiem regem in quem tot corporis et animi dores natura collocasse pdicatur. feras ergo rex precor ut tua virtus postulat pusilli / sed bene tibi optantis hominis presentia. feras gratulatoriam sine fuco adulationis vocem / que in hac oim admiratio dignitatis et virtutis tue minime tacere potest. Littere namque cu leguntur si prisco et hominum memoriam admirabile redditum: cur tua nos iocundissima presentia / tui generis claritudo / tua spectatissima sapientia in admiratione et tuas laudes non excitet? Fuisse multos scimus quos sola fortuna / quos generosissima p sapia / quos magnitudo meritorum ad regnum euexit. Hec pfecto tibi oia rex generosissime suffragant. Tu rex ex regibus ortus: regis nomen et meritum adeptus es. Et ne tue nobilitatis proximoniae alfonsi braui (a q tua origo deducit) insignes victorias repetam altius: id de tui generis claritate vere dicere possumus: vidisse nos etate nostra magnos christiani orbis principes ex tua illa nobilissima portugallensi domo coiuges quesuisse / magnaq; virtute peditas mulieres fide constantia pudicitia sanctissimas feminas adequaesse. Quaz aliae iam vita functe sunt. Superest alia castelle vetus regina q tua est soror. Superes et tu (et logo utinam euo superlis magnifice princeps) qui non vetero atque desidia passus es acceptum a maioribus regnum diminui: sed fortitudine tem-

cū nostratis hoībus p̄sensiones animoꝝ. Tradit enī strabo auctor geographus celtiberos id est castellanos (quorū tua est ditio) a celtis qui franci nunc appellantur esse p̄genitos. Constat quoꝝ multos iam annos inter frācie castelleꝝ reges intemeratā societatez perdurasse. Hētis igitur exordiū et longissime societatis consuetudo te ad frācos recte sane perduxit. Est quoꝝ aliud nō tibi rex gloriose contēnendū. Quod quia facile pernisti / et iam ad finem vergit oratio frustra ne cōmemorem? Ea est rex optime gentis gallorū in bellis gerendis virtus; ea in societate seruanda firmitudo / ut quos iuuandos suscepint galli: eos vel suis sedibus pulsos restituerint / vel ab iniuria defenderint / vel aluerint omnibus fortunis destitutos. Ita vt formidolosa sit omni terre gallorū manus. Circūgira si placet animo singulas orbis partes. Nullam inuenies que monumenta virtutis gallorū non habeat. Quis asie atq; orientis priscos reges olim stipauit, protexit, muniuit? gallorum virtus. Quis ad delendam surgentis romani imperiū gloriam propius accessit? gallorū virtus. Testis est capitolii / cuius vigiles aduerlus irrūpentes gallos garrulus anser excitauit. Testes sunt vnde decimū maximi romanū pontifices quos sede electos franci reges fusis romanis reduxerunt. Et germania quidem tota (licet ferōx) testis est / cuius barbarismos mores caroli magni temporibus / franci suppeditas sochis ferētes domuerūt. Scis ip̄e magne rex castellanis regibus q̄c cōmodi fuerint franci / cū inter henricū petrūq; de regno castelle contendentes Bertrandus constabularius francus victoribus armis intercessit. Nolo in notissimis tibi rebus diffusius peruagari. Abunde mihi est ad congratulationem incidisse tibi consiliū eam genus / eūq; regem in societate atq; amicitiam virtute et meritis tuis comparasse: ex quibus quicquid siue bello siue pace gerend duxeris firmū presidiū et gloriam possis adisci. Nobrem cum in te sint magnanime princeps et valitudo corporis potens / et virtus animi precelsa. cūq; iam sub limibus factis maximorū regum gloriam equaueris / cum sociū et amicū regem xpianissimū eūdēg; potentissimū natus sis: tibi gratulantes / p̄mū oramus memineris regis et populi francorū erga te beniuolentie / initā societate fir-

miter asserues. amicitiā sc̄tissime colas. Ei⁹ rei grā certant viriti om̄is tibi applaudere. tuisq; reb⁹ p̄eniter obseq;. Atq; ego maxime si qđ est qđ me⁹ ordo possit: id totū tuis iussis offero: tuis votis p̄sto atq; patū esse denūcio. Illud vñū et quid sub calce orōis a tua liberalitate verecūde postulās / cū i⁹ regnū illud magnū castelle felix adueneris / f̄fes mei ordinis q̄ istic / q̄ i⁹ regno portugalleris tuo sūt plimi / p̄medatos suscipias / suscepitos diligas / dilectos et obsequlos tue maiestati pfoueas / ip̄e ego p̄ter cū illis p̄ces ferā ad celos ex q̄bus bene semper sperandi virtus aliqua tibi demittat.

Robertus gaguinus **P**etro buryo. li.

Excepi litteras tuas a sene queruloſo et iam buſtum ſapienti tabellario ambianenſiū ciuitatis. Quem non caballarisi ſed nec aſellū recte vocaueris. Eſt enī veternoſum atq; diu emeritū iumentū qđ in deſerta paſcia iuſte pſcribas. Nā preter pabulū nichil expetit / cdendi p̄tinax. Nunq; niſi p̄adū t̄pē ad me venit. nec ſalario p̄ten- tū / petit alimentū. Rideo certe hoīis ſuſpiria et quereſas et in eadiam ſemper ſimulantis. nec tñ dimuto a me hoīem niſi aliqua mercedula penuſatum. Tibi autem cui per tuam ſenectutem moleſtū non eſt michi ſcribere gratias habeo / nō nescius qđ longe ſuauiores ſunt a te hoc t̄pē date littere: qđ cū per iuuentam laſciuus exilibas / queritabasq; ḥboruz ſplendorē tinnitū vnde mouereſ auditoſ. Jā vero poſtq; etati grauitas et ſapia accessit: orōni qđ tue grā ſiml et maieſtas p̄iūcta eſt. Quare te oro ne tremulentia iſta q̄ manus tuas occupat a ſcribēdo auocet. Sz qđ arte ſtudio mēteq; cōcepis p̄ ſcribā domesticū lfis p̄mitte. Si te mācū natura for- maſſet: nōne ideo īgeniū atq; aī preclaras dotes tabescere atq; euaneſcere p̄mitteres? Uttere petre familiari aliquo / q̄ ſcribendi tibi iuppleat officiū. q̄ te audiente legat. q̄ vidēdi caligine atq; moleſtiā leuer. Om̄i etenī etati deſidia turpis: ſenectuti vicioſa eſt: ſi nō cōſiliū et ani opa (dū pōt) perfruat. Hystoriarū mearū p̄pendiū iā tertio ip̄reſſuz eſt. Sz qñquidē ſub epithomate ſcriptū edidim⁹: pleroq; breuitas offendit. Ergo me hortā p̄ducere opus et breuiſſima q̄ ſunt dilatare. Constitui p̄moditati cōſulere legētiū et laxare q̄ ſunt agusta ſupadditī paucis q̄ deesse videt hystorie. v. kl. iul. f 3

Robertus ga. Ep̄o matis conen̄. S. llii.

Rellū in rebus humanis est beneficū / qd̄ hoīz
vel scuria / vel iniq̄tas fere nō deprauet. Pro-
tulerat germania inuentū suū de arte ipresso-
ria. quo vno magnū litteris lumen / et verita-
tis studiofis auxiliū allatū est. Nam que in
tenebris volumina diu iacuerant / luci sunt in
de restituta. atq̄ ita emendata: vt nichil purgati⁹ desidera-
ri potuisset. Jam vero multiplicatis eius operis artificib⁹ /
omnia redūcant mendis atq̄ erroribus. Quod viciū cū in
multis: tū in cōpendio qd̄ de francorū annalib⁹ ediderā su-
pra q̄ velle cōpertū habeo. idq̄ iprimis ex eo quod parisi⁹
ipressuz excitat volumē peruidere potuit lector eruditus.
Ex propter sc̄do iprimendū curauit: idq̄ lugduni vt illumia-
tius veriusq̄ opus haberet. Ex ijs igit̄ que lugduni meo
iussu ipressa sunt vnū tue dignatōi volumen mitto. vt illud
primū multis obscurū mendis oīo abūcias. me aut̄ ex eorū
numero existimes qui tue sunt obseruantissimi bonitatis.
Eale colēdissime michi pater. Ex diu maturini parisieſ.
cenobio. xiiij. kl. decēb. Robertus gag. tibi deditissimus

Robertus ga. Jodoco badio. S. llii.

Restinanti nūcio festinatas et prope tumultu-
arias dedimus litteras. In culpa est gausfridus
librarius cui curam cōmiseras me in tē-
pore conueniendi vt ad te scriberem.
Lodices de bessarionis pro platone defen-
sione ad me missos cū meo volumine cōtuli. Tui dimidiati
sunt / et totius operis vir dimidiū habent / nec eodem stilo
nec ppetuo sed trūcato et manco abbreviati sunt. ita vt vi-
deantur a prima et nondū satis examinata editione esse de-
sumpti. Ideo eos tibi remitto. **A**heum vero librum si
patronus tuus habere cupit: exhibere illi non recuso. Id
tamen te iodoce scire volo: volumen pulcherrimis esse ca-
racteribus / signata habens rubro capita / cum totius li-
ibri maiestate quadam. Quāobrem illud maxime caruz ha-
beo / p̄sertum cū sit vnū ex ijs que ipse bessario viuens ipri-
mendū castigandūq̄ curauit. Que cū vera sint egre ferre
librū maculatū aut p̄ditū iri sordidis manibus ipressorū.

Igitur id curandū a tuo patrono erit / vt vel hic: vel lugdu-
ni exscribas / et meus codex maneat incōtaminatus. Si lug-
dunū vehi velit: cōstituat hic fideiūssorem de libro michi i
tegro atq̄ ipolluto restituendo. Ego his cōditionib⁹ morē
tuo patrono glibens gerā. De ep̄lis et op̄sculis nostris q̄
apud me dispersa essent q̄z admonuisti me ea si inueniri pos-
sent cogere / obtēperai tibi. Cōgesta ad te mitto / cū ep̄la
quā p̄fationis loco tibi cōfecimus. Si iprimendavt spero et
vt polliceris curabis: ea nō alijs codicibus agglutines
vt separari nō possint s̄z seorsuz valeant vno libello p̄phendi.
Recognoui p̄terea per hos feriarū dies tractatū ū quēz
supra annos sex de cōceptione virginis (sicut nosti) edide/
rā. aliqua in illo mutauit. addidi item pauca. Hoc tu michi
iodoce indulge / vt iprimaf purgatissimus litteris / et gran-
diūsculis / ad eū modū quem in meo codice iuenies / cū an-
notationib⁹ que margini insunt. Atq̄ ita lege: vt si quod
te offendat verbum / illud emedes ad metri constantiam.
Si impeditus eris quo minus id michi prestare possis: re-
mittito domū vnuersa. Hec enī sunt architypa / quorū nul-
lum apud me exemplum manet. Eale

Robertus gaguinus Laurentio burello
doctori theologo Carmelite. S. llii.

Mtm tuam laurenti pater ep̄lam lego: nisi ali-
oquin michi not us es: in suspitionem alicu-
ius tue in me assentationis cōfestim venissem.
Scaturiūt ei laudibus / q̄ vtinā vere dici mee
possent. Sed scribere te sic intelligo ob cōpen-
diū quod de francorū annalibus a me nuper edituz legisti.
Nec arbitror te secus ac sentis scribere. Religiose enim est
gratitatis a blandicijs et palpationibus esse alienū. Con-
scius tamen sum quantulum temporis in ea re consumpsi.
Egrotabam pfecto et fraudandi morbi gratia / noctu ma-
xime / cum quieti non daretur locus feci ex longa hystroria-
rum serie epythoma. Lui ita euénit: vt impressorez sinistro
sydere adiret: male de litteris merentem / et sui quidem cō
modi fameq̄ apprime incuriū. Eui vtinā ignorantie nulla
me portio attingeret. Esset enī opus suis mēbris atq̄ iter
sectionib⁹ multo distinctissimū. Sed q̄fquidē emissum est:
f 4

nulla meo honori via cōsuli / q̄ altera ip̄pressione p̄t. Nob̄ rem ab integro recognitū meū laborez / t̄ non iutilibus ap pendicibus ampliatū / lugdunensi ip̄ressori (Jodoco badio hortante) cōmisi. Itaq; ex ipsius eruditioe atq; diligentia spem capio ip̄pressure melioris. Tuū igit̄ optime pater erit dū hec secūda ip̄ressio p̄plebitur: litteratos viros hortari / negligere priores illas sordiculas ip̄ressorū cōparare sibi emendata t̄ erratis carentia volumina. Vale. Apud matutinos parisiorū. xiiij. kal. Januarias.

C Robertus gaguinus Jodoco badio. lvi.

G Edimus ad te litteras nō paucas / postremas maxime p̄ robertū quendā in italiā p̄fisciente ante dñicū natale quo t̄p̄e ip̄se grauīter egrotabā fēmoris tanto tumore: vt idem michi vltimā diez expectarē. Decubui eo morbo mēses tres adeo mēbroz oīm officio destitutus / vt nō nisi alienis virib⁹ mouere me possem. Hā dei benignitate exsurrexi et paulo plus limace īgredior baculi p̄sidio fultus. Āhis te l̄ris badi hortabar sollicitū esse opusculorū meorū q̄ vt ip̄ri mēda darem ip̄ulisti. Qd differendū esse aiebas / ob suscep̄tā ip̄pressionē librorū iohānis de ptib⁹. Nūc ne p̄missi obliuiscaris tui iterū atq; itez maxime oro. Lura ip̄lere qd pollicit⁹ es. Hā q̄ exēplar habes toti⁹ op̄is mei ep̄laꝝ dico et lucubratiōis de cōceptu virgineo / nec michi quicq; inde retinui ad molestiā michi esset desperdi quicqd est vigiliaruz inearū. quāq; scio illud minimi fore. Sed iest cuig; aliquid simiarū nō dissimile / q̄ licet specie deformes sint / futurā suā t̄ amant. Ergo badi sic age / vt cui⁹ principiū dedisti id ad finē v̄q; pducas. t̄ quū ip̄ressum erit aliquot ide ad me volumia demitte. Vale. et tuo patrono meo noīe cōmendationis officiū exhibe. Ex parisys. xvij. kal. maias.

C Robertus ga. Carolo ferrando. S. lvii.

G Ene admodū michi mereri de veritate vide ris / q̄ tua vel scripta vel dicta cupis ab amico libere iudicari. Nichil enī nocentius est hoiz integratī q̄ vicia eoz vel dissimulando p̄tere / vel assentando pbare. Sz q̄q; odoraret in tua ep̄la vestigiū characteris tulliani / nō temere quippiā

in te cōmittere assumebā / quo te a me taxatū iri putares. Sūt ei pleriq; sc̄ptores q̄ cū sua oīa castigatissima esse sibi p̄suaserint / alieno se examine reprehendi indignant. Sed vt grauioris culpe non admonere amicū scelus est: ita leuissimos q̄sq; lapsus insectari inhumanū. Que cū ita sint nō ve rebor posthac si quid tuorū ad me operū referetur illud ex amissis scrutari / t̄ quasi p̄ cuniculos penetrare i abstrusissima studia tua / si forte alienū aliqd in tuos v̄sus furto sustuleris. q̄q; id si raro sit arguēdū nō puto. Mā bona pars eloquentie imitatiōe q̄rit q̄ tñ nō integris orōibus fieri sed si militudine cū gñis tū stili / t̄ formari varietate vt est quītilianus locupletissimus testis cōcedit. Itaq; si tuo exēplo plenias ex cicerone p̄iodos tanq; suas q̄s p̄suerit: furis poti⁹ q̄ unitoris nomen recte cōsequet. Eiꝝ facile cōuenier is q̄ de graculo aliarū volucrū pēnis decoro fertur ap̄ologus. Mā in p̄op̄tu est cuiꝝ mediocriter sapienti / more hystrionis aliena veste desūpta vel se regez vel p̄b̄m simulare: t̄ se exhibere nescitib⁹ qd nō est. Quare te volo carole sicut iactantiā semp vitasti / ita studeas ppria tua orōne / q̄ imagi nē ciuuspiā pbati autoris rep̄sentet p̄ponere q̄sis posthac scripturus. Vale. Ex mea bibliotheaca. ii. noīi. decemb̄is.

C Robertus ga. Marcillio sicino. S. lviii.

M Irtus t̄ sapia tua sicinc tanta in nřa maxime academia parisiesi. circūfer̄ / vt cū in doctissi morū virorū collegūs: tū in classib; etiā p̄ erorū tuū nomen amet atq; celebreſ. Testes tuorū meritorū sūt illis p̄clarī labores tui q̄s vt platonez latinū redderes desūp̄isti. auget gliaz tuā plotin⁹ ex schola platonis latinus a te factus. Legunt p̄terea atq; in p̄cio habent alia lucubrationis tue v̄lumina t̄ familiares ep̄lc. quib⁹ oībus / pleriq; nostratium scholasticorū ardent te facie nosse t̄ intueri hoīem a quo tā p̄clara doctrine monumenta pdierūt. Inter quos hic me⁹ amicus gaucerus barterius italiā petens cōstituit videre te: nō minore studio capiende eruditiois q̄ plato egyptios t̄ gaditani aliquot liuū romā petuere. Feceris vir optie p̄ sapia atq; estiatiōe tua / si iuuēnē līax cupidū ad te adimeris / addiderisq; illi etiā vltro currēti stimulos ad doctrinā capessendā. Vale. ex parisys. kl. septēb. AB. cccc. xcvi.

Glāq̄ longa nos terre et maris intercapedo corpore leūgit: par tñ in xp̄o caritas (q̄tū de te religiosissime pater speramus) aīo cōglutinat. Mā t̄ si ambitiosa cōtentione p̄ncipes di gladien̄: iū tñ qui xp̄o militant pacē sibi a suo celesti rege relictā custodiūt. Qua quidē spe adductus nichil distul ad caritatem tuā paucissimis scribere. quo scias me nunc obliturū vltro citroq̄ legatiōis nostre quā supra paucos annos de beniuolentia t̄ pace iter meū tuūḡ regē cōponenda seruandaq̄ gessimus. Que ei similis cā nos ad amicitiā aliqui p̄ mouit: eadē nūc firmatis amicitijs/amicis simos efficere d̄z. Abiitro q̄ tue caritati libellū quē de virginiis marie cōceptione grauissimo tenasimi morbo liberatus edidi. vt sit tibi monumentū amoris erga te mei. Addidi p̄ ter ea elegiacū de misera hoīs cōditione carmen. Que lic̄ minimi a te existimari poterunt: talia nichilominus sunt/ ut capropter sui breuitatez aspernari non debebis. Vale. Ex Parilijs. iij. nonas Junias. A.D. cccc. xcij.

Ad ministros ordinis in capitulo generali

Robertī gaguini oratio

.ix.

Quod sepe p̄ supius bēniū optauerā: t̄ a beni grissimo oīz patre deoyotis oībus sedulo poslulaui: vt illucesceret aliqui dies ī quo vos dilectissimi fratres hoc loco pacis t̄pē cōgregatos cōspicerem: t̄ post tot bellorū defatigatores aliqui tranq̄le cololarer: reficerēq̄ pabulo verbi dei: atq̄ linurem vnguento suauissime qua ad vos gero caritas: nondū plane nobis est (vt suspicor) spēratū. Mā q̄ hic cōfessus noster nō satis assidentibus est cōfertus: intelligo quodā adhuc t̄pī diffidere. t̄ aliquid augurari future tepe statis. v̄l timidos laboris domi torpescere: q̄ labēti ordini suo consultū iri sua p̄sentia maluisse. Nichilo tñ signius patris exeq̄mūr officiū. t̄ eo quidē deuoti⁹ quo saluator dñs xp̄s affuturū esse se dixit in medio duorū vel triū qui i noīe eius fuissent cōgregati. Adēn nēpe est viri fratres (meū dicō p̄ munere suscep̄tū ministratus) p̄ncipio cōventionis hu

sus de litteris diuinis apud vos salutarem admonitionem habere. vt primū oīm deus ipse queratur a nobis. qui cū re cte questus est / reliqua oīa adjicere se benigne pollicetur. Ergo vt mos est disseminatorib⁹ veritatis: t̄ h̄s qui concionant ad plebem: humilitatem virginis comprecemur: que mediaticis officiū materno iure consecuta: fert misericorditer patrocinū imbecillis. Nec enī illi poterit esse non grata salutatio: qua nūcius celestis gabriel illam est officiōissime veneratus: si nos demissi / t̄ per humilitatem procūbentes: petierim⁹ insufficiā nostrā adiuuari supplemēto gratie spiritalis. Lui⁹ supabūdantē esse mariā supnus ad eā demissus orator confitetur. Ave inquit gratia plena. Epistolaris lectio q̄ celesti voce nūc iter rez diuinā nobis insonuit viri fratres / verbū h̄z: quod recte suscep̄tū: nostre professioni p̄ducere possit. Ibi nāq̄ ex persona sapie dictū audiūmus: in habitatōe sancta corā ipso ministravi. Quā sententiā ex ecclesiastico fonte manantē: volo in ortos cēscientie vestre breui riuo deriuare: ad irrigandā flementem v̄tutū/ quas cupim⁹ in vobis p̄ deū bonorū oīm largitores clementū accipere. Neq̄ anim⁹ est nobis purpurata orōe gloriā querere dicendi: sed modestissimo t̄ facili generē locutionis/ verbū salutaris adortationis instar patris p̄ponere. Quare per dñi saluatoris expertā oībus bonitatem: per salutis vestre non oblitam caritatē: vos hortor: cum corporis aures nostris monitis adhibueritis: figite ipsum quod loquemur penitus in animos vestros. ne leuissimi spiritus exemplo sermo noster hic aditū illic exitū inueniat. Enīero pro duplii verbo quod thema p̄positū amplectit̄ duabus etiā partīculis rem om̄em v̄t credibili breuitate p̄curremus. Habitacionū nāq̄ varietate sumatim recēsita: v̄bi religiosus homo potissimum ī morez / cohibende istabilitatis cā/ primū attingā. Deinde ne desidia atq̄ oscitatiōe lentescat: quo se ministerio exerceat p̄properē monstrabo. De habitaculis oīm aīantiū viri fratres illud primū p̄stat: terrā domiciliū esse oīm mortaliū. t̄ cūcta illic viuentia natura duce diuersari: v̄bi p̄sistēdi c̄eperūt exordiū. Sz feris quidē alia: alia hoībus habitatio est. ferarū rursus qđā siluas: aliq̄ abstrusissimas spelūcas: nōnulle fluuios / t̄ altos aquarū gurgites inhabitant. Solis porro hoīb⁹ domos atq̄

sanctus dixerat: hi sunt figuli habitantes in plantationib⁹ et sepibus. A quorū (vt michi persuasi) diuerticulis et ini quis habitatōnibus quia facti estis alieni: illud licebit illis imprecari quod regius vates sapienter est imprecatus. si at inquit habitatio eorū deserta et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet. Tlos diuine religionis felices incole: qui decorem domus dei / et locum habitationis eius diligi tis: cū mundam et solidam: tum securam vobis habitationem sub ymbraculo dñice crucis constitutis. Hūdam di co carnis et animi puritate. recta intentione stabilem. nec contra spiritales insidias inquietam. Quasi libanus iquit ecclesiasticus non incisus vaporani habitationem meam. Non incisus ille atq; intactus pulchre nominatur quem car nis cōmendat integritas. qui nulla exulceratus libidine vi rore virginitatis efflorescit. Q si de firmitate religiose mā sionis testimoniu queritis: iam ad fundamenta que lacta sunt despicide. Ep̄m iesum quem diuus paulus petram ap pellat considerate. Factum est in eo stabilimentū omnis sa lutaris edificationis preter quod ponere nemo alius po test. Unde et sansonem quo nomine omnis religiosus ho mo non inepte vocabitur / sansonem inquā legimus in spe lūca petre habitasse. Qua in re beate religionis firmamen tum requiesq; datur intelligi. Spelūce nāq; vocabulum va cationem nobis a secularibus curis / petra soliditatem ce nobitice conuersationis expumit. Ultis dilectissimi fra tres vultis securitatem cepte a vobis vite cognoscere: vol uite animo turbulentas sollicitudines terrenorū hospitū. Lurstant omnes tracti vel opum desiderio: vel fluitantis glorie cupidine. in regiones abeunt lōgissimas. maria tra h̄ciunt. mille se periculis oblectant. rapiunt. congerunt. cō tendunt. digladiant. fundunt sanguinem. diruunt vrbes. Alius procul exulat. gemit alius domi. Sibi timet. pro vro re / pro liberis cruciatur. vt tragicum illud experiri vere possit. Turbine magno spes sollicite vrribus errant. Tlos autez (vt apostoli verbo loquamur) quis nocuerit si bo ni emulatores fueritis? Tlos enim semoti a seculo: vos re gi xp̄o habitationem preparantes: canitis. Elegi abiectus esse i domo dei magis q̄z habitare in tabernaculis peccato rum. Et illud. Beati qui habitat in domo tua dñe. Gaude

vrbes condere / et mutuis se iuuare auxilijs tributum est. Qui cū diuini cuiusdam spiritus lumen acceperint: non in agris sub diuō vagi: neq; in siluis frondibus contexti: sed ad ibecillitatem suā muniendā / firma in longos dies mate ria receptaculū sibi pstruxere. Ubi tametsi moderatrix re rū temperantia / et amica virtutū oīm paupertas sobrios aīos tenerit: sensim tñ habendi desideriū irrepit. et opū dānosa esuries luxū atq; libidinez inuexit. Quibus statim vicijs labefacti hoīes / tanq; se perēnes terre colonos ascri berent: ciuitatem habitationis (vt est in psalmis) cōstidue rūt. Hinc erigi in celū cepta est superba illa turris babilo nis. hinc domite crudelibus armis nationes. Hinc fera ty rānis. hinc deniq; imperia sunt amplissima comparata. Eo factū est: vt quot linguis genus loqui humanū: tot ferme videas habitandi modos in terris. ita vt patriam vbi quis natus atq; educatus sit: alterū peculiarem sibi mūdū esse p suaserit. Quin hereditarias domos et patrios lares singu li. ppe hoīes / orbem sibi atq; imperiū esse cōtendunt. Tuū inquiunt illud est: hoc meū. Quibus t̄ si est necessaria moriendi cōditio: dolent se tñ esse mortales. Idq; agunt: vt qz e terris est cōmigrandū: ipsi vel ppagine liberorū vel no minis perpetuitate / terrā quam amauerunt pereniter in habitent. Quāobrem vt quisq; diuero studio fuerit ille ctus: ita habitandi sibi domū atq; contubernia hoīm cōsti tuat. Singulis nāq; vicūs quibus peccator addictus est / parem his locū: pares habitationis locios habet. Nam vbi facilius q̄z in mercato cū opulentis auarū: cū scurris para stū: cū homicidis parricidam: cū effeminatis mulierosum hoīem quesueris: horū oīm in vrbbus cōuenticula repe riri facile est. Qui licet facie hoīes sint: tectoq; et muris cō cludantur: rectius tñ illos cū beluis habitare: rectius pecu des esse putaueris. propterea dictū a sancto hieremia illud esse puro. Habitatio tua intmedio ydoli. Et item illud dani elis. Lū feris habitatio tua. Ydolū profecto feraq; is pul chrc estimari potest: qui vel forma tantū homo / domi tor pens nichil opat. vel qui operib⁹ se iplicat ī manū beluaq; Luius gñis ostenta ezechielī pmonstrans deus: fili inquit hoīs qui habitant in ruinosis hi sūt. Et antea quid in x̄bis dierū id est paralipomenō de slyjs lada t maresa spiritus

trus de doctrina ministrorū ait. vnuq̄s sic ut accepit grāz
in alterutrum illā administrantes: sicut boni dispensatores
multiformis gratie dei. Iḡ fr̄at̄es cōministri mei carissi
mi sumus aliquā cū martha de rebus nostri gregis solliciti/
nōnūq̄ vero cū maria celestibus gaudūs intenti. Sic viua
mus vt non vituperem ministeriū nostrū. sed sic nos existi
met hō vt ministros xp̄i. Quos sue participes p̄sentie xp̄s
jesus esse voluit semp cū inqt. Golo pater vt vbi ego sum
illīc sit et minister meus. Quod ipse p̄stare dignēt qui de ce
lis missus non ministrari et p̄sidere/sed ministrare et subdi
tus esse non respuit. Amen.

¶ Robertus gaguinus ordinis sancte trinita
tis et redēptionis captiuorū generalis mi
nister. Venerabili cornuabbati Listerciensis
ordinis. S. epistola. lx.

Ecūbebam profluuiō grauiter admodū affli
ctus cū tabellarius ex ordine minorū tuis lris
me occupauit / et iam totos dies quidccim ita
inanis languerā / vt macilētia extenuatus vi
deri possem larua. Laborāti tñ et tota fere vir
tute defecto viuacitatem quandā sp̄us lectio litterarū tuaꝝ
induxit / ob eā rem maxime q̄ me p̄cul absentē memoria re
tines. offersq̄ hospitalitatem si q̄n ad insubres negocū me
p̄dixerit / aut si legatione aliqua functus romā fecero iter.
Quorū neutrū accidere opto. Nā nec labor etati / nec lega
tiōis munus longis itinerib⁹ cōfecto cōuenit / hoc nostro
quid seculo vbi et virtuti rarus honos / et labori nulla mer
ces succedit. Itaq̄ res apud me sic se h̄z langueo et carne et
spiritu corporis curam medici gerunt / michiq̄sum ex alto
numine datur / sp̄us curatur. Jā vō dignissime abba siue in
terea curabor siue spirit⁹ hos deseret artus sancto illi cen
bitarū tuo conuentui cōmendes: vt celestibus hymnis ad
iustus michi bene vtcūq̄ esse possit. Vale. Ex cubili gra
uissime egrotantis amici tui gaguini. Datū parisiis apud
maturinos. iiii. idus Aprilis.

¶ Robertus gaguinus Bostio. S. lxi.

bo iḡ fr̄at̄es mei dilectissimi et exultabo in deo ieu meo/
cuius dispensatione et cōcordibus animis vestris vos pa
scēdos accepi. et in h̄itatione sancta corā ip̄o ministravi.
¶ Jam suspicor quosdam vestrum apud se cogitare / qđ mi
nistracionis nomen ip̄m velit: cum habitationē nostrā qui
etiam atq; oiosam esse debere narrauerim. Ministrare nā
qđ ad negocium pertinet. religionē incolere officiū est con
templantis. Si qua in vobis eiusmodi meditatio est viri
frat̄es: sapite oīo quomodo et quies religiosis: et quō ne
gocium coueniat. Animus liber et quietus is solus est: quē
superuacue atq; inanes sollicitudines opum et glorie nō oc
cupant. quem fraternus liuor nō cruciat. in quem nullus ti
mor calamitatis incidit. qui sp̄etis oblectamētis seculi: so
liuus dei amore intra septa religionis continetur. Sic pedi
bus dñi assidens maria quiescebat. Sic doctor gentiū pau
lus corporeis pressus angustiis / sed mente solidatus dice
bat. Quid nos separabit a caritate dei? Vobis ergo fra
tres carissimi intus est (si boni estis) oīu: foris exercitū et
labor. labor dico nō cum seculo momentaneus et fluitans.
non turbulentus. non anxius: sed cuius merces sit in celo
sempiterna. Voca (inquit dñs vinee p̄curatori) operarios
et reddē illis mercedem suam. Operarios certe nos deus
in hac sancta habitatione constituit. quibus singulis ouīū
id est confratrū nostrorum curam mandauit. et ad paupe
res suscipiēdos esse voluit hospitales. deq; liberandis ca
ptiuis p̄curatiōem cōmisit. An ne forte in his tot susceptis
rebus laudabiliter eē possumus oīosi? Quid ministri no
mine nisi diligens suscep̄ti operis executio signatur? Non
enim prelationis (vt quidā nostrum inaniter gloriōsi iacti
rant) neq; dignitatis est vocabuluz. Scribit enī ad thimo.
apl̄s. Tu vero vigila / in oībus labora / opus fac euangeli
ste. ministerium tuū imple. implebimus quidē: si per inno
centiam mundissimi: si per sapiam vigiles: si vtiles per do
ctrinam: si per pacientiā viriliter ministremus in aduersis
Ambulās (inquit per psalmistā dñs) in via īmaculata hic
michi ministrabat. Et rursus. Ero īmaculatus cū eo et ob
seruabo me ab iniuritate mea. De pastorum aut vigilatia
scribens lucas euangelista. Erant inquit pastores in regi
one illa vigilantes vigilias noctis supra gregē suū. Et pe

tissimus quisq; illorū negare oīno non potest) ipsos q; fabularū t; rerū fere inutiliū scriptores cum tpe preterire nō potuisse. sed consenescere hactenus t; cū admiratione t; vole luptate legi. eorum vero quibus est anilis quedā t; herens balbucies/paucorū dierum esse memoriam. Quod cū ipsi aliqui sentiunt: si ex autoribus quos exhibant splendidum assumunt: illud suo operi tanq; aureū pannū cōmittentes/eloquentie opinionem acupantur. Illudq; maxime mirū est/ inter sacros autores cū eos potissimū laudent/ qui vrbana t; expedita elocutione suas cogitationes tradere potuerunt: cur in altero dānent quod in alijs admirantur et predican? Cur reprehensibile censem in ea re eminere: vnde reliquos eiusdem generis anteire glriosuz estimatur? Si ratiō ab inanumis distamus: cur non elaboremus in eo prestare/ quo homo homi sine iniuria superior esse potest? Autum enī muto balbus ancillit: tanto est quippiā disertus balbo et diserto eloquens prestantior. Et horū procul dubio iudicentiam tametsi contemptui habeo: non iprobō tu ppositam tibi in eos miliciam. Feriendi sunt omni gene re telorū. que scite admodū congeita lacularis pbe/ t acer rime torques. In qua re supervacuū quid consiliū tibi meū accederet/ qui absoluto iam operi nec detrahere nec adūcere quicq; recte possum. rem enī cōceptam multa breuitate proponis. parturis luculenter/ t summo pertractas ingēnio. apte cōponis. ornas venuste/ nec deest tibi carneadis vehemens disputatio. vnu herasme ab amico non moleste feras: protendis longiuscule p̄hemū. et battū primas partes agentem (q; absq; interlocutore longiusculus sit) quippiam forte reprehēdet. Saciat enī diu cōtinuata locutio. que dū disputatoris vicissitudine variatur/ recreat q; atq; oblectat auditorem. Nec velim ad eā rem me censore vtraris. Consule eos qui dyalogis agunt. pūctis quibusdā atq; articulis frequenter/ perpetuis autem orōibus per semet disputant raro. Plato ille inter grecos/ inter latinos cicerō/ t alij nōnulli iuniores tibi autores erūt. Sed ridiculus tibi aliptes fuero/ si i formose veneris cute neruos curem. Satis tibi es/ expūgnerē quod redūdat: et si quid desit apponere. De ihs autem que a francis per superiores proximos dies gloriose gesta sunt/ longa confacienda esset eplā

Rerum ad te scribere nichil magis possum: q; scriptione dignū michi occurrit nichil. desident fere om̄s qui litterati apud nos estimari volunt. Et si quid scribunt/ tale est qd nullo dicens splendore illustretur. Nam perratos vi deas quibus insit aut ad moratam/ aut hystoricam/ aut forensem orationem satis accommodatus caracter. Est vnius oīm stilus. ead scribēdi forma/ quam iū qui questionarij appellantur paulo magis supra ducentos quinquaginta annos magno litterarū detramento inuixerunt. a quorū cōberrimis scriptis si hec vocabula/qm̄/ postq; cū/ consequēter/ preterea/ sed contra/ in contrariū/ responsio/ solutio/ t hmoi apud illos passim redundantia decussaris ex īmani fieri liber breuissimus. Et hec q; ita sunt/ herent tū nostra tes et torpescunt/ illo rū vel scriptiōibus contenti/ vel timidi comptiore stilo assurgere l̄scribendo. Inter has tēporis nostri tenebras expurgiscitur. tñ carolus ferrādus scribere in vincentiū illū cui dū cū suo illo execribili in virginēz codicillo malefaciant. Quem libellū vt haberet in quē pilla potenter emitteret: carolo cōem feci. Nec ab alio (si ta cebit) vindictam de maledico depositas/ q; q; maxime cupio oīm michi dari/ vt rerū mearū et salutis in oīme tēpus tutrici virginī marie patrociū religiosissime defensionis pius i pse cliens ipendam. Scriberet forsitan et faustus quē ad carmina muse instituisse videntur. Sed aliud meditāt et agit. totusq; in balbū rapitur. In quem eglogam his proximis noctibus lucubrauit. et nunc imprimendā curat īdīto nomine de balbi fuga. Vale. Ex parisys. iij. kal. febf.

Robertus gaginus Herasmo ordinis
diui Augustini canonico. S. lxii.

BEllum herasme non tam difficile q; odiosum aduersus despicabile hoīz genus qui studijs humanitatis detrahere non desinunt suscepisti. nullis enī machiis vincas/ quos licet viceris eos ignorantia pertinacior facit. Nullo in illos grauiore tormento quippiam preliabitur/ q; q; iudices sibi sunt: eos solos in ore et fama hoīm litteratorū versari: qui cū sapientia eloquentiā iūxerunt. et (quod ignorā

imouero ingens tractatus. Constat enī iā supra annū caro
lū regem superatis alpibus/mox liguribus insubribusq/
etrulcis q̄z t̄ latinis transmissis:expeditionem in cāpania z
neapolim duxisse. exturbatoq; alphonso regionē oēm rece
pisse/t de hostib; cū triūphasset atq; inde cōpositis ex sua
snia reb; in frāciā iter faceret venetos cū ludouico medio
laneñ. t multis italicis regulis/exercitū victori carolo ob
iecisse/ratos iter cipere posse eū a q̄ nulla fuissent iūria la
cessiti. Sz alſ ac sperabāt accidit. Apud fornouam triginta
millib; stippat⁹ in frācos irrūpens hostis/repulsus fususq;
est/quattuor millib; amissis/cū ex caroli copiis lōge pauci
ores sint desiderati. Ad hūc modū saluo exercitu ad asten
sem vrbem nō sine hostiū ignominia se recepit. Nūc aut au
ctis copiis taurini aduersus hostem alosus pstat. Si hec p
lixius scripta esse cupis ep̄lam tibi mīto de hac victoria ab
eo qui pugne affuit scriptam. Vale.

CRo. ga. Johāni abbati spānetenī. S. lxxii.

Vlāch scio volucrem esse famā: t̄ ea ob rem a
poetis allatā singi: q̄ videlz incōsiderata pni
citate plerosq; ocissime circūferat: miror tñ q̄
me cereis assumptū alis rhenū trajcīes fluctū
b; nō obruerit/ vt q̄admodū suo ycarus mari
ita fluminī nomen iponere. Sed leui credo onere lasciuies
facile me p̄teruexit: vt si ad histrū forte pueniet vortigine
mox p̄petua obruar. gaudeo nichilominus vehementer te
domi excepisse me/t priusq; risib; maliuolorū paterē in te i
uenisse suffigiū quo aduersus detractorū linguas tua sum
tutela securus. Ergo mi venerabilis pater si meis scriptis
aliqñ occupatus meas nugas leges:nichil pertimesco siue
quid perperā: siue minus accōmodate positū offendes. Est
enī precipue humanitatist: talē aliorū opusculis accōmoda
re te: qualem tuis in rebus alterum expectas. Itaq; (vt de
me scribere abstineam) fasciculū librorū tuorū atq; episto
lam hesterna die accepi: non per eū q̄e sperabas obseruan
tinū minorem. Ille enī apud cōfratres suos mettenses re
ceptus isthic mansit. Fidelis tñ tabellarij officio fūctus/vi
cariū p̄stituit qui tua munuscula ad nos p̄ferret. Abunuscu
la dixi operis cōpendiū. Alioqñ si ad pondus t̄ rerū graui

ge plurima scripturi. Ambo quid galli et theologi doctores / si alter p[ro]f[ess]ia turonensis alter bononiensis quod oppidu[m] mari anglico finitimu[m] est. Turoneu[n]i. eni ille / martinus magistri appellatus / cu[m] nonnulla de rhetorice deq[ue] p[ro]f[ess]ia scripsit / tu[m] de quatuor virtutibus cardinalibus egregiu[m] op[us] edidit. E[st] monitusq[ue] est deuotam admodum interpretationem in oratione diuini bernardi clarevalle[n]. quā ad diuam Maria cōceptam atq[ue] scriptam / mater ecclesia frequenter cōmemorat et canit / Salve regina misericordia dico. Quoru[m] operū initia non teneo. Hunc cū ex schola parisiensi rex francorū ludovicus undecimus p[ro]pter homis celebrem famam accersuisse mors imatura assumptis quinquagesimū agentem annū. Alter quis excellentissimi ingenij esset rarissime scripsit. Nec operū illius aliud apud me extat q[uod] de immortalitate aie / non contēnendus libellus. In quo recensit veterū oīm sectarū ph[ilosoph]ice poeticeq[ue] discipline traditionib[us] catholicam sententiam p[ro]mit. Hic de crepitus interiūt archi presbiter sancti seuerini parisiensi. Lui nomen Guillermus houppellandus fuit. vita aut defūctus est iperante apud fratres carolo octauo / q[uod] tūc regnat. p[ri]ncipiū vero opis de aie immortalitate hoc est. Antiquos ph[ilos]os floruisse i[de]nū. Ad didisti ad munera tua metricū de trino marie candore op[us]. qd[em] etsi iādudū venerabilis bostū opa michi cōicatū est / nō minus tūc gratie tibi habere p[ro]fiteor. Est enī elaboratum et tersum carmen / cuius autorem apud spiram et vidi et allocutus sum. Nobrem lucubratio michi gratio facta est. Atq[ue] vt tuis istis gratissimis spartitionibus aliquātis per respondeam : binū tibi opusculu[m] mitto / meū vnu: et quid breuissimum quod ad eloquentie studiosos carmine lyrico id est saphico et adonico scripsi in quo reprehensis studioz humanitatis p[re]ceptoribus adolescentes hortor ad eloquentiam / quam ad diuinas litteras accommodare studeant. Secundū opus est iuliani cuiusdā maioris monasterij vt fama est monachi. q[uod] indignatus quosdā assumere autoritatē reformandorū monachorū / in eos inuehit / quasi ipi non sufficienes sint tam difficultē obire priuiciā / vel q[uod] nō adeo caritas et deuotio refrixit monastica: vt in ea vocatiōne nō extent qbus et bona sit p[ro]scia et integra volūtas male errata castigādi. Adeo sunt semp q[uod] vel iudicitia melioribus pugnant / vel scie opiniōe

adolescentis in oēm decorē religionis sensim inundans ortulos sancte plantatiōis cenosis alluvionibus obduxit. Hinc pro tenuibus stratis et angustis mansionibus ornatis sima cubicula atq[ue] editiora tecta / proq[ue] oratorijs templa / pro cilicij bissinas interiores vestes / delicatus sibi monachus comparauit. Hinc obesi ventres / et rubentes gene / pendentiaq[ue] a mento palearia manauerunt: inde ambitio / inde luxus fastusq[ue] monachos ad curias principū perduxit / vbi vel sanguinis consideratione / vel peculiari assentatione / vel cuiuspiam vanitatis ostentatione cōmendati: ro mane amplitudinis maiestatem / non humilitatem cenobij sequi atq[ue] adire pulcherrimū esse duxerunt. Qua re liberi (vt ipsi censem) effecti : protenus in deteriorem licentiam se vindicauerunt / et obseruantia sanctitatis contempta satis sibi habere existimant si annuis ex monasterio retentis prouentibus / vicariū rebus melioribus id est spirituāibus et diuinis preficiunt: ipsi vero amicū sibi mundum secantur. Ad hunc modū discreta abbatis popina a mensa (vt aiūt) monachorū / grec retrosum abiit et pastor. Qui bus morbis cum medela difficile adhiberi posse videatur: tum propter inueteratū et putrescentem iam plagam: tum propter medentū incuriā atq[ue] ignauiam spem vix capiōnū staurationis. Null vel tribulationis flagello callos obstinationis discutiat deus / vel pia sua miseratione resipiscere faciat errātes. Sunt enī peccantiū varie diuerseq[ue] curatōes ne dicam exterminationes. Sunt item periodi et circuitus quidam quoadusq[ue] vel progrediantur peccata / vel oīno intereant peccatores. Grandus est dñs vīnce qui vinitores ad colendū vineā suam mittat: ipse enī est qui omia operatur in oīmibus. Sed de his hactenus. De scriptorū cathalogo quem consciendū assumpsisti / multū est quod pbem. Scriptum est enim Laudemus viros gloriosos in generatione sua. In qua re satis pro tua virili parte facis viris bene de re ecclesiastica meritis / et posteris beneficiū prestas quibus ad exemplū laudatissimos autores exhibes. Quorum cum numerū augeri petis: ex his qui apud nostrates clari habentur / rari michi in hac festinatione viatoris occurront / quos tibi rescribam. preter duos quos nuper mortem obūsse dolendū est. p[ro]pterea q[uod] erant ut sperabatur lō-

elati reliquos aspnerent. **Gale.** Et si qd nos meriti h̄fe exist̄mas nos dilige. Curabo aut̄ vt littere tue ad carolū fernā dū deferant. Ex vrbe p̄siorū. xiij. februarij. Ab. cccc. xciiij. **Robertus ga.** Abbati sancti dyomisi. **lxiii.**

Rum te apud parvios monachali modestia et nō mediocri dignitate p̄ditū colerem⁹: ita me reuerēdissime p̄r existiare solebas/ vt ad mē saz ⁊ ad p̄silia iterū tua hūilitatē mēā admitteres accersiresq; nōnūq;. Qua freqnti p̄suetudine nescio quō familiaris tibi fact⁹: opem sepenumero tuā michi pollicebaris: gaudere etiā videre te videbar ⁊ regie maiestati cognit⁹ ⁊ spectar⁹ legatiōes plerūq; obibā atq; gerebā. vñ p̄ceperā aio si aliqui te velvt⁹ vel fortūa sublimi⁹ tolleret eadē erga me beniuolentiā fuaturū. Sz posseasq; rome ānos iā duos italis cohabitasti binis meis lfis te excitare nō potui de tuo michi statu rescriberes. Sz nec illa tua recēs ad cardineū honozē pmotio pri⁹ audita michi fuit ⁊ q̄s īnī studij p̄etu tue dignatiōis ep̄la recitata est. h̄ vno sane tuo silētio ⁊ e alienū a me mest⁹ reputau/ quē sup̄ aliqt̄ ānos p̄seruis īmo amicis ānumerabas tuis. Sz nō eo min⁹ quoquersū terapuit aura beignor sequar ⁊ colā te pari q̄sp̄ reuerētia atq; caritate. Q̄ si vel sup̄ nubes voles: vel sydera cū supis ascēdas: aio ero/ tibi pennit⁹ obseqndi. Illō tm̄ vñū michi obsecro iptire: talē me existimcs in quē hēas īperiū. **Gale** reuerēdissime p̄r ⁊ meū ordinē ap̄d br̄ssimuz p̄tificē dū opus erit p̄medatū recipias/ soueas/ tucarisq; Ex edibus meis apud. S. maturinū parisieſi. xxi. octobris

Robertus ga. Andree ceco. S. **lxv.**

Ritteras tuas ad me ptulit adolescēs qdā/ ex āglia vt dicebat adueniēs/ oliuerij cothloge ni seru⁹ Lōmēdas michi holez suis pculdubio meritis nō mediocrit̄ michi acceptū. **L**ui tuis laudib⁹ cumlato si mea opa egebit amicissim⁹ esse studebo. **D**e p̄orib⁹ xo lris tuis ⁊ me arguis nichil tibi ad illas r̄ndisse illō vñū scias/ cū illas excepti restisse me faustū poetā eruditissimū tholose tū iterptari et gratū pli- mū eē scholasticis/ illūq; tātū nois illic⁹ p̄asse/ vt frustrate illi p̄ponere p̄tēdissēm. **H**ac maxime tēpestate cū vñi mille

vix auditores sterpti tenuē victū sufficiāt. Itaq; cū ille mul- tos mēses sedulitate iterptādi detriuisset/ rediit tandem ad nostra pulpta vacu⁹/ vbi nūc declamitat/ discedētib⁹ hinc nōnullis q̄ eodē studio victū glozāq; q̄ritabant. Ergo mi- adrea nec spes nec rō adest quāobrē apud tuos nō mō tho- losates sz nec apud nostrates locū tibi polliceri ausim. Sic re volūt ois: mercedē soluere nemo. **A**d renaldū venio quē meū de virgineo cōceptu libellū ideo carpe scribis/ q̄ ordinē ī illo suū calūniari me estimat. Sed mea verba si nō extorta significatē recolligit/ alit iudicabit. **V**incentiū ei de castro nō p̄dicatoꝝ ordinē apta orōne (nisi mēte captus est) significo/ q̄ ordō vñū hois temeritate cōtamisi nō dz. p̄sone nāq; (vt iurecōsult⁹ inq̄t) vicia delinquentē nō trās- grediuſ. Q̄ si renaldus diligēter attēdit: non tā de hoie q̄ de tuēda virgis puritate in eo libello sum sollicitus. In qua re si religiōi ⁊ fidet catholice repugnātia disservi pudebit me quid errati. corripia viro bono scđm xpi p̄ceptū/ nō pudebit. Si de vocabulorū ydoneitate vt est plerisq; italis mox/ moueat renaldus questionē facile ridebo calūniato rem. cuius ego similis essenollim: dū cū domiciano muscas stilo persequeſ non veritatem inuestigat. Tuebor tñ mi an- drea in vtraq; reprehensione dignitatem. **Q**uod si nō po- tero: solabitur me diui iacobi vera illa sententia/ qui in ver- bo non offendit perfectus est vir. Dū hec scribo: gaspar q̄- dā frater minor alteras michi tuas litteras reddidit. Qui bus aliter q̄ p̄soribus respondere non cōuenit. Sunt enī de eadem pene re contexte. **Gale.** Parisij. viij. kal. maij. **Robertus ga.** Jacobo de peralta hispano. S. **lxvi.**

Scribere frequenter ad te iacobe pater institu- erā. Sed nemo michi tabellarius occurrit cui lras ad te darem/ p̄ter hūc conterraneū tuū. quē comes ille scholasticus cū ad suos mitte- re destinasset/ is me cōuenit: si q̄ppiā forte ne- gocū burgis haberem. quo letus oblatu: scribere nichil cū- ctatus sum: q̄q; non satis certus essem vbi nā ageres. ma- tri ne an aulicis ābitionibus ne dicā vanitatibus inservias. **E**o enī aio te esse noui qui altioribus vehementer oblecteſ. **Q**uare coniūcio nō humiles te viros/ sed palacia regū inco- lere/ ⁊ regez illustrissimū tuū in bellū illud granaticū comi-

Robertus ga.Bostio.S. epl'a.lxviii.

Ortaris crebro me bosti/tū l̄fis tuis tū alioꝝ emulatiōe frequētissime scribere. p̄sertim ad eos q̄ꝝ michi oꝝ tituloten⁹ tm̄ enumeras/ve l̄lūt hoc melibamine puoces illos imitari. Si me bosti ex illorū īgenioꝝ diligētia expendis: erras. Illos ociū adiuuat/me q̄ttidianū fere negocū circū sūsistit. Illis p̄ etatē gl̄ia sublādīt/michi diuturna vita pene p̄fectoꝝ t̄ morborū īcōmodis decūbēti: mors assidue subsulrat/it avt eos q̄ꝝ supesse michi dies forte expecto/ad peni tentiā magis q̄ꝝ ad noīs claritatē p̄ponere studeā. Scripsi nichilominus vt recte admones abbati illi plūma veneratiōne digno. Lui⁹ libros ipse desidero. Nā q̄stū ex inscriptiōnibus eoz cōiectari licet/multa fruge referuntur. Quare si qui īpressi habebunt tu illos amātissime bosti demittendos in galliā cura. Vale. Apud parisios.ij. idus. marci.

Robertus ga.de.doct. Johāni abbatī. S. lxix.

Et ad me hostius freq̄ntes lrās/t me hortat ad te scribā. t̄ quasi tardiusculus id faciam ad dit calcar laudū/qbus vt hō tui amātissim⁹ te dignū maxime arbitraf. Profert enī in pm̄is tituloten⁹ oꝝ tua q̄ ad hanc mediā tuā etatē studiosissime p̄scripsisse te t̄ corū nōnulla germana iam im p̄ssiōe vulgari p̄firmat. Addit p̄terea p̄ sc̄tos tuos mores/religionē/modestiā/hūilitatē/parcimonīā/caritatē/si oēs qbus p̄clarissimis virtutib⁹ ornat⁹/iter nō mō monachos s̄z t̄ germanie diffusissimos pp̄los effulges. Adh̄ hic t̄ frā grans odor pater abba me supra q̄ꝝ scribere velim delectat ita vt tametsi fluentū aliqđ tuorū aīhac operū delibauerī optēq; p̄ ociū posse tibi abūdant⁹ scribere/quo michi non fragmēta s̄z īegrū aliquē librū īptires.nūc insup tot⁹ excitor currere in odorē t̄ suauī vnguētorū tuorū q̄ a fetori b⁹ hui⁹ seclū languidā mentē recreare possint. Ita ei ex bre uissimis illis lucubratiōib⁹ quas in synodo venerabiliū ab batū t̄ mox de reformāda cōuersatiōe p̄seudo monachorū p̄cīnasti/psuasū michi habeo/reliqua q̄ꝝ īsc̄ptio multā p̄se fert frugē plūmū oblectatōis salutaris t̄ cōmodi spūalis p̄tinere oportere. Elimatissime siquid q̄ de te scripta ferūt

tari/vbi t̄ milites vbo tuo reddas asatos/t̄ victorie q̄ad p̄te fieri poterit/portūculā adipiscaris. Sz iocari me forte iudicabis. Molli iacobe id de me suspicari. Serio tecū ago. Neq; detraho glie tue/quā tā bellicosī t̄ fortissimi regis familiaritate splēdidiorē reddes. In ea maxime expeditōe/qua de mauris bethicā recuperare rex gloriosissim⁹ festinat. Bratulorū igīt̄ pl̄peritati tue/at necio si francis utidē gratulaberis/q̄ de britonibus iā fere victores sunt et habent. Vale. Et meo semp̄ ordini protector adesse memineris.

Ro.ga.Arnoldo bostio Carmelite. lxvii.

Ripseram tibi bosti valedixisse me musis: et odio p̄pe habere studia bene dicendi. nō q̄ re cte eloqui dignitate careat/sed q̄ earū artiū studioſi maledicētie fere hoc t̄p̄e studeant. Ita vt id cōmodi quod ars īpressoria īwēxisse scho lasticis videbat/totū in alterius detractiones conuertere nūt̄ malicia plurimorū. pro se enī quisq; p̄tendit altius vītuperatōne sublimius tolli. atq; tāto inferiorē fore q̄sto sen serit alterū in ea disciplina melius p̄fecisse. Ex hac inuidētia proflūtisse videmus in scholis nostris t̄ longius in dies manare dissidia et cōtumelias/t̄ ita iras incendi vt quod a sc̄rto audire erubescere id p̄fessores quidā artis non respuant/imo istūpī qui ab eloquentia laudē aucupant suas pdant epigrāmatis libidines. Hoc tenuius dixi q̄ꝝ illoꝝ flāgitia postulent. Inter has igīt̄ blasphemias litterarū qd me bosti speras editurū? Scribā ne? at mox oblocutor acced̄t cui nichil magis cure est q̄ꝝ aliena oꝝ īsectari. tanq; male dictiōe gloriā nanciscaſ. An p̄ auditoria tumultuer t̄ declāmem? at sicut hoc iterp̄tandi aut dicendi genus nō attigi: ita a mea alienū esse p̄fessione dicacissimi quiq; iudicabūt. Satius ideo esse putaui aures exhibere q̄ꝝ linguaā/t̄ iter lo quaces videri mutissim⁹. Secessi. p̄fecto bosti/t̄ ab his stre pitibus qui aīm irrident p̄cul habito/ne me qui tertiu t̄ qn quagesimū annū natus sum pudeat accepisse quod p̄geat aut me peniteat quicq; effecisse. Nā q̄ꝝ epl̄as michi quasdā suas impressas dicauerat nichil de ea re nisi verba accepi. Nec de illis quid quas alīnis scriptōibus alterutri cōcri p̄simus promissum absoluit. q̄ꝝ illas imprimentas curaturū se se penumero sit pollicitus. Vale. xij. septembri.

scut pscle/ita t saple t diligentie tue phibent testimoniu. Un gratulor mediussidi^o terre germanie/ t sacri tui ordis
cōtrati qbus tā eruditū scriptorē t monachū dei puidētia
largita est. Quo te vno i grāntie tenebris lumē asplēdeat/
t male errātib^o ducat^o facile pbeaf. Iacuit siqd multos an
nos maiestas lrārum t barbarie quād balbutiētes lingua
aspauit infictia. Nūc illā q̄tū spare licet t eriges/ t has ad
latinā eloqntiā expurgabis. Proinde est qd grās bostio ha
bēa/q medius q̄ te lōge positiū agscerē accessit. Pluris enī
est michi te talib^o hōsem morib^o t eruditōe splēdidū fama
pcepisse: q̄ si ex felice arabia q̄spīā negociator aurū ad nos
detulissz. Quare te maxie oro suscepitu iri me a te in dilecti
onē t caritatē tuā. q̄ eo firmior pstantiorq̄ esse d^z / q̄ nos re
ligiōis sc̄tā pfessio xp̄o (licet dispari hitu) copulauit. Pro
gredere vt cepisti scribēdo. Digna est religioso cura hec le
gendi/ meditādi/ scribendi/ aduocādi q̄s pōt ad verā vitā.
Qui fructuosissimo labori dū operā dat/ dum i explanādis
scpturis igenuū exercest suū/ cū sibi p̄ plūmū pdest: tū alij
discipline t eruditōis celeste pabuiū parat. Qui opant in
me (ndq̄ sapia) nō peccabūt/ t q̄ elucidāt mevitā eternā ha
bebūt. Legim^o mltos sc̄tā simplicitate illustres bonorū qd
operū fragrantia vite integrirate latissime diffudisse/ sed
qbus ad moꝝ candore doctrine splēdor accessit: u lōge vbe
riorem oībus salutis viā planauerunt. quippe q̄ vite ppue
odoramenta suis beatissimis scritptionib^o ceteris nō ad exē
plū modo s̄ ad eruditōē copiosius dilatarūt. Nō te igī
detractio t liuor maliloquus dimoueat. Nec collegarū si q̄
tui in te ordis crūt p̄tēsa i risuz t illusionē labra deterreāt.
Nectu (vt est apud maronē) cede malis s̄ cōtra audentior
ito. Quies ipē t p̄ holm orayolitabis: cū laceratrix t susur
rōs lingua cōputrescet. Vale. Ex parisys. kal. maī.

Robertus ga. Herasmo. S. ep̄la. lxx

Eribis ad me lōga herasine ep̄la/ ob id precl
pue/ vt michi aliqua te beniuolentia insinues
atq̄ eius rei causa plūdio quodā agis/ quasi a
me difficile spetraturus sis qd videris expe
ctare/ itaq̄ ad patrociniū tibi assumis copiaz
superexūdantē laudū. quas si de me recte p̄dices/ ipē iudices

Nō siquid ita gnarus sum: vt qd deſt q̄d michi assit ma
gis intelligā. Nam q̄ p̄xime ſibi quisq̄ habitat ſibi q̄ maxi
me carius eſt/ nemo ſe latiſ cōſiderat. Quesui fateor dilig
enter litteras t doctrinā/ ſed nō cōparaui/ ſimilis nonfa
tis cōſulti iſtitutoris qui p̄ nūdinas circūlatus poſtq̄ mul
tas merces eſt contēplatus nullas tandem pecunie inops do
mū vehit. Et q̄ mea inculta lectitasſe te p̄ volupratem ope
dicis/ talia eſſe arbitror quales p̄coceſ t nondū ſatis matu
ros fructus quos in mercatū p̄ferri vides/ qui leuandi fa
ſtiosi ſtomachi cauſa mala valitudine laborātibus p̄mis
mensis dant. Irritant quidē gūſtū/ parū confeſunt alimen
ti. Quod t ſi verū eſt/ tñ alios de me iudiciū vt lubet face
re non ipedio. Illud michi moleſtū eſt plenā tue diſertōniſ
venam in mee laudis exiguū riuū ſoluiffe/ vt ad naſice iſte
gritatem t nestoris eloquentie ſplendorem me tantillū di
ſcipulū et adhuc diſcenſentem eſſerres. Uis herasme dicā iſ
genue que ſentio. Logit diſcendi artificiū yberem vndiq̄
ſibi ad eloquendū materiem/ nec facile ſuis limitibus cohi
betur ſcaturiens ſemper et proſluū. Sed eſt inquit oratiuſ
moduſ in rebus ſunt certi deniq̄ ſines. Uelleſ propterea
herasme in ſcribendi de me laudationibus contracſtoſ ſu
iſſes/ non luxuriatſes. Non q̄ ruborē michi laus effundat/
ſed q̄ quicq̄d ſupra meritiū a diſcente puectū eſt aſſentatiōi
aut mendacio daf. Uerū itaq̄ ſcribam. Utū p̄ tuas litte
ras/ perq̄ lyricas cantationes cōiectare licet/ eruditū te iu
dico. quāobrez nō minus tuam amicitiā expeſto q̄ tu meā.
Studiorū enī ſimilitudo glutinū eſt caritatis. Ad quā ſi hu
manitas vlla ſi doctrine quippiā vt ipē exiſtimas michi ac
ceſſit/ illud liberaliter edico/ patere tuo amoři ad meū pe
ctus t charitatē aditū non ſecus ac meis amicis edū me
arū valuas. Zolle verborū et blandimenti oſiem fuci. Re
uelata fronte accede/ ea iudicij retenta tibi liberalitate/ vt
me ames ſi ita cenes: ſin ſecus: poſthabeas. Vale.

Robertus gaguinus Herasmo. S. lxxi.

Euamen michi doloris tue litteret atq̄ ſper dū
eas legi herasme p̄ſtterunt. ſunt enī verborū
ſtructura nō minus admirabiles q̄ ſentierarū
maiestate p̄ſtātes. Qd orōis genus eccliaſti
cū hōsem maxime decet/ nō illud laſciuū t bla

quid vel minus abude vel minus splendide famuli ministra rent. Alterum ne ad libellum quem ad te legabamus irrita imouero ridiculam cōmendationem adūcere nostre littere viderentur. Et cuz nostra ad te lucubratiūcula ferretur: ydoneū satis nostre in te caritatis testimoniū fore putabam/q̄ spectaturus essem pollicitū amici munusculū. cui cō mendando non defuturū esse cernebam Nicolaū nostrū/ virū de litteris et doctrina q̄ optime meritū. cuius cum yr banitas tum summa modestia michi iucūdissima est. Quare tibi persuasum omnino facias:neminem michi negligendum fore/ quem amicitia tibi intellexero coniūctum. Nam enī michi spectata est fides et probitas tua: vt nullius te cō suetudine vsum putem/cui virtus ipsa desit. Ergo ita cogites/ea me erga te caritate esse/ quā nulla deleuerit obliuio. Unde fit vt opusculorum te meorū equissimū iudicem expectem/que non ita ad normam/et vt aiunt ad vnguem terfa et ex polita sunt/ vt toto splendore resulgeant. Scio enī in eo quem de virgineo cōceptu nuper edidimus codicillū defuisse quidem nobis ad inueniendū ingenium/ et orationem ad dicendū. rei etenī sublimitas et fulgor intendenter sursum mentis aciem obtudit/ et aspera qua nullus antea precesserat via/ difficile eunti prebuit iter. Atq; vt in aperto mens tibi pateat mea: diu me et ppe rusticissime repugnantem superauit nullo die intermissa supplicantis boſtij rogatio. Q̄nō tibi hanc excusatiūculam (qui nichil p̄ luorē dījudicas) h̄ alijs scriptā velim. Mā siue meo erratu siue ipressoris incuria q̄ppiā neglectū p̄peries/ egnimitas tua pbenigne castigabit. Gal.e. Ex p̄līs. ix. kal. marciās.

Robertus gaginus Brullefero Cordige-
ro theologo doctori. S. epla. lxxiiii.

Itteras ad te dare religiose pater amor do-
ctrine salutaris me excitat. Luius cū p̄fessor
spectatus habearis/pbenigne feres te ad id
inuitari qđ ad tui ordinis maximā laudem p̄
tinere cognosces. Cenit ex hispania pater h̄
petrus tue caritati dū parisū agebas aliqui notus. Ait re-
uerendū tolleranū pontificem plurimā sui antecessoris su-
pellectilem habere/quam in viros sapientie amatores et

diens/verbis glorolas tantū aucupans/sine succo aridū/
sine gratia mellitū. Ita ut cū eiusmodi longū aliquod opus
lustraueris/nichil desumpseris vitalis alimenti. Est eius
rei frequens apud poetas viciū. qui vna p̄ loci rōe fabula
nō cōtentī/aliā sup aliā ad fastidiū vsc̄ p̄gerunt. Qui etiā
error iurecōsultoꝝ hactenus fuit qbus nō satis lex vna aut
altera est/nisi longissima pagella legib̄ scateat. At scite ad
modū herasme te facere existimo q̄ stilū religioso dignū ap-
phendis. Sequere igit atq; moratos & grauiores autores
imitari stude/quorū prudentia ingeniu erudias/et mores
formes. Neq; hoc docendi tui cā scribo q̄ aliorū potes esse
p̄ceptor. Sed iter spōte currenti spem vere laudis ostēdo.
Ita enī michi de te p̄suasi: vt purgatos cū religione mores
te p̄iūisse putem nulli⁹ assentatiōis/nulliusq; mendaci⁹ fal-
acias p̄terentem. De qbus tametsi p̄ ore ad te epla scripsi
blādos tantū & petulātes taxare mens erat. q̄x ego gnato-
nicas artes magis q̄ territis/vile genus despicio. Illi enī
amicitie specie vultū vt volūt cōponentes fallunt. Hic pro
suo iūstituto & sordibus viuens p̄ se fert qualis sit. Nichil
mediusfidius in toto hoīm genere plus odi q̄ blanditores
Letera enī peccata fere omnia in aperto sunt/sola assenta-
tio diu in abstruso dolos condit: quos dum nichil caues/in
te exerceat. Illud propterea suspectū michi semper habui
ne plus iusto me blanditor veneref. Eniuero in proverbio
italico est Qui supra solitū te honorat eū vel fefellisse te v̄
fallere conari. Sed hec suis autoribus scelera relinquam⁹.
Si quid de fausti celesti yaticinatione (vti ad me felice au-
spicio cōcedas) accepisti/propera et veni. Illū q̄yeterem
iam amicū habeo: te vero q̄ nouū demereri cupio periūcū
de accipiam. Tale parisū. viij. kal. octob.

Robertus ga. Petro buryo. S. lxxii.

Ecebat carissime petre vna cū dato ad te ele-
gio/carmine q̄nō tuis litteris responderē/
quas in cōmendatione znicolai cōis amici no-
stri michi redditas acceperam. Sed duo me
p̄pediuerunt scribere cupientem. vnu dñici in
celuz ascensus solēnitās/que vt religiosa ad rem diuinā no-
bis erat:ita solēni maxime epulo distinebamur:solliciti ne-

 Ota tua bosti ep̄la laudū est plena mearſū/im
 mouero ita redūdat: vt non tā me laudare/q̄
 blandiri michi (q̄d pace tua dictū sit) studuisse
 videaris. Sic enī laudis aceruos extruis / q̄si
 in me vñū oīm disciplinarū p̄sumatā gloriā
 natura cōtulerit. Qd etsi amicitia ductū id te facere itelli-
 go: vellē tñ rōez officij tenuisses. p̄spectū h̄fes qd te / qd me
 q̄ decuisset. Mā q̄s modestos r̄ tēpantes religio atq̄s h̄uli-
 tas facere debuerat / eos nec palpatōes r̄ blādumēta ppo-
 nere / nec illis oblectari op̄z. Nec monasthice iſtitutioni cō-
 gruit ſile aliquid h̄re temiſtoſis / quē dixiſſe ſolutū ferunt: ei⁹
 ſeyocē libent audire a q̄ſue laudes apte narrarēt. Ego x̄o
 cōtra bosti p̄ mea q̄ pl̄ma eſt iſrantia atq̄ ſruditate laudari
 erubesco. Quippe q̄ illud cū ſocrate tñ ſcio q̄ nichil ferme
 ſcio. Quare te oro: agas pothac de me aut ſcribendo aut
 loquendo modetius. Satius eſt reſtare tibi quod laudes /
 q̄ ſamputes q̄d laudationi nimū adieceris. Q̄ si tumultua-
 rio ppe et p̄cipiti meo illo carmine qd de matris dei purita-
 te aduersus cotaminatorem illū vincentiū te iſpellente ſcri-
 piſi quicq̄ tuo bene iudicio meritus ſuž: ſatis abūde erat te
 inter p̄iſſimās orōnes tuas annumerare me quē celſitudi-
 ni virginis cōmendares. Quid ei ampli⁹ ſperare debui ab
 hoīe q̄ terrenis ſe opibus abdicari. qui aliorū admuniciſis
 r̄ p̄iſ ſubſidijs ſeſe vitāc ſuſtinet? Sed nec (ſi caducis ita
 vt ſpiritalibus diuitijs exundares) cōpensari a te laborem
 meu p̄ſtolarer. Eadē enī caritate adductus ſum vt ſcriberē
 q̄ tu me ad ſcribendū eſſe ſepenumero cohortar*: ad quā rem
 argumentū tibi eſſe p̄t: q̄ tibi vni cōesvolui eſſe verſiculos
 donec pbauiffes. Sic p̄fecto te admonui / ne illos ſineres li-
 beros eſſe / ne ve cuipiā crederes illos niſi remiſſos ad me
 vltima oīno lima caſtiſaſem. Debuit igif in te illa cautio
 eſſe ne festinata editōe opus ip̄m et amicū tibi hoīem / riſui
 exponeres. Laue oro bosti quicq̄ vltra de toto opuſculo in
 publicū p̄das. Recenſita eſt a me tota ſeries opis / mende
 abſterſe. Recepitq̄ in ſe carolus cōmentarioſos cōdere vt
 ſubobſcuriores loci illuſtrent. Quos abſolutos vna cū ver-
 ſiculis noſtris iſprimendos curabo. De h̄iſ q̄ vel badi⁹ vel
 ipſe anotasti / alia festinatiōnē / alia librario danda vicio
 ſunt. Nec tamen talia ſunt q̄ prudens r̄ amicus lector bene

ſtuſos partiaſ. Cūq; ipe tui ordiñis ſit r̄ lfas abūde cal-
 leat / p̄cepit aīo eruditos potiſſimū in religiōe xp̄iana ſibi
 viros aſſumere: q̄ ſcholā iſchoēt ſcotice discipline / cui⁹ rara
 cognitionē hſit h̄ſpani. Nec magni estimat iſtos plebeios
 r̄ vulgares magfos q̄ corticeren⁹ lfas tñ ſpauerūt / q̄z vt
 ſapiēter iſtelligis turba multa eſt. Illos q̄ lōgis vigiliuſt lu-
 cubratiōib⁹ ſele exercuerūt vt doctores merito appellari r̄
 eſſe poſſint deſiderat. Inter q̄s paſt ſtephane vnuſ eſt mea
 ſententia / huic ſalutari negocio p̄ multū ydoneus. Jam enī
 deſerbiuit in te adolescentie et ibecillis etatis ſtemperans
 feruor: edomuſti aīmi perturbationes. vales iingenio / eta-
 te flores / doctrina r̄ virtute poſtens. Libi p̄fecto hanc pui-
 ciam deberi exiſtimo vbi autor ſiſ et pothac nominandus
 iſtitutor academie ſcotice. Nec eſt quā ob rem ignota tibi
 regionem formides. Über et ferax terra eſt / gens religiōi
 aſſueta / et q̄ peregrinos qui alicuius penſi ſint veneretur
 Ciuitas ipsa tolletū ad tagū amnem ſita potēs eſt et diues
 nulla aeris mala intēperie grauiſ. Libi etiam fratrū tue p̄
 feſſionis contubernio frui poſſis. Accedit q̄ ciuitatis mo-
 destiſſimus pontifex qui diui francisci vitam et religionem
 proſiſtetur. Quid inter tot cōmoditates tibi defuturū ſte-
 phane arbitriarīſ: Non eī yni orbis angulo ita addicti eſſe
 debemus: vt parui reliquū habeamus. Judeo et greco ſe
 paulus debitore ſe p̄dicat. Non piguit auguſtinuſ affrica
 relictā mediolanū p̄ſicisci. Hieronim⁹ rome vale dixit vt in
 paleſtina doctrine dedir⁹ bethleē h̄ſaret. ex vltima h̄ſpa-
 nia vt titū lūiū rare eloquentie hoīem viderent romā nō
 nulli p̄uenerunt. Nōne egiptios plato petiuit / ad caldeos
 bragmanasq; inde p̄fecturus ſi bellicus p̄ eā gentem furor
 eū nō tardaſſet. Clerus eſt xp̄i ſermo q̄ nemine i ſua patria
 p̄phetā eſſe p̄fimmat. I p̄enoti ſtephane hāc pariſioꝝ ſcho-
 laz / ab alcuino / et quibusdā philoſophis ſcotis iperante ca-
 rolo magno exordiū accepiſſe. Non minor te gloria manet
 ſi te preceptorē ſubtilis illa ſcoti theologia per h̄ſpaniam
 docebitur. Quare age / et virili aīo publico oīm cōmodo
 conſule. Non te alligatū gallia teneat. Omne ſoluſ inquit
 ouidius ſorti patria eſt. Noli occaſionez negligere / que no-
 men r̄ gloriā tibi eſt paritura. Vale ex pariſijs.
CRo.ga. Arnoldo bosti Carmelite. S. lxxiiii.

interpretari nō possit. Crantorem p̄m fuisse p̄fia solensi/ atq̄ athenis xenocratem audiuisse lectū est. q̄ cū poēsis stu- dio teneret: ad triginta versuū milia (yt ait laertius) p̄mē taria reliquit. Quem tñ nō ideo a me aut empedoclem po- sitū esse ī meo opere estimare debes/ quasi hi soli aragnem admirati sint pendentē telas ordiri. Sed eos vicem tenere eorū qui ad scrupulū singula queq; appendere meditant: cū hec vīstatissima mīme p̄uideāt. Nec deniq; carmen illō/ dic michi vincenti ⁊ nostrā vīm p̄fide senti: quadrabit si p̄fi deyel p̄fide lectutes. Est enī p̄fide legendū. Illud q̄bādīo difficultatem afferre nō debuit/ quod ait se in hoc carmine signasse. Eua nocens gentem olim enīxura caducā. Nam si verbū cōmutes oīa ītegra sunt. ad hunc modū. Eua nocēs oīm gentē tc. Leterū quod de somite dēphēnsum a bādīo est: id nīl ex sententia oratū excusari nō pōt. Q̄fig; bonus dormitat omerus. Luius rei ḡra tu bōsti inexcusabilis es/ q̄ nescio quo ardore titillatus / tue potius libidini q̄ meis hortationib; incōsulte paruisti. Nā ea natura carmis est: vt in multos annos repositū tandem examineſ ⁊ edat. Ideo illud iterū refricabo. Laue bōsti vulgatū eas/ quod tibi re conditiū esse debet. Et de his hactenus. Ihabeo tibi ⁊ moni ali virgini non vulgares gr̄as. p̄ tuis ⁊ illius religiosis mu- nusculis/ tñ quid iohānis ibi euangelū voces nō intelligo. Sperauī primū/ euangelū ip̄m totū sub illis calamulis in clusum esse/ sicut de illiade homeri plinius tradit quā tenuissimis membranis scriptam vna nucis testula continebat. Si quid alī sub ipsis nodis deliteat/ tu michi litteris tuis explica. Non enī ea temeritate ducor vt cū alexandro gor- dū iugū gladio dissoluam. Q̄ si post hac ad me scribes: lit- teras confice grandioribus elementis. Ab initissimi siquid caracteres tui caligantibus oculis tenebrescunt. Glale.

Ro.ga. Roberto de horto theologo doct. lxxv.
 Beūti tibi cū tornacensiū antīstite/ gratula- bar maxime/ q̄ illū tui p̄mouendi maxie stu- diosum ⁊ te illi ornamento fore expectabaz. ita vt in vtrōq; parasse michi beniuolentie et amicitie p̄fīdium arbitrarer. Sed iam tertiu mensem agis/ cū mer non recordatus siluisti: de tua fortuna nichil renūcians. Si regie ⁊ p̄matū domus

obliuiosos hoīes reddūt/ velle scholastic⁹ p̄māsisses. Frue- rer tuo p̄tubnīo/ p̄fabulatōe delectarer ⁊ doctrīa p̄ficerē. Age oro amicissime roberte: vt vñis tuis toto āno līs stel ligam q̄ solide iter aulicos viuas. q̄ bene tecū agat. qui ex schola in curiā traduct⁹ es. Neq; post habeas martinū ne- potē meū: vt a p̄fule cognoscas si illū in suā familiā recipiet abeg; eidē tuis vībis p̄mēdes. Glale. Ex p̄fīs. xxiiij. iunij.

Ro.ga. Guillerino de ruppesorti Can. lxxvi.

 Mualuit podagra vehementer: et me dextri pedis officio p̄pe desituit. Consiliū est parisī- os q̄tū patet valitudo repetere. vt morbū cy- rurgus curet: qui me sili dolore aliquā leuauit.

Restat post me h̄ meus oliveri⁹ q̄ receptas ad legatōc; īstructōes ad me pferat. Institues p̄terea cadu- ceatorē q̄ me comiteſ / si h̄fi poterit germanice sciens. Hec oro marie cures. Curabo ip̄e sanari. Ambasie. iij. die iāni.

Ro.ga. Jacobo vīmperselingo sp̄irensi. lxxvii.

 Ittere tue in legatōe michi heildeberge agēti nocte fere cōcubia reddite sūt. Vixq; ocīū fuit eas plegēdi. p̄pterēa q̄ scribendis eplis ad le- gationē nostrā p̄tinentib; occupatissimus erā.

Percucurri tñ oīa celerrime. Nec q̄c̄q̄ q̄ offen- derer fuit: p̄ter lyricū illud tuū/ qd̄ neq; excogitasse te/ neq; me legisse velle. Est ei aduersum īmeritissimi regis p̄sciam nō p̄be (qđ tua vēnia dixerim) scriptū. Nā cū de regū ma- testate nichil cōtaminatē loqui deceat: tū eius ledī maiesta- tē minime oportuit/ quā neq; tu vñq; / neq; alter rōnis ge- storū ip̄s⁹ ignarus īsimulare iuste possit. Edere igit̄ in illū elogia parū tēperantis est īgenij. ⁊ ei⁹ p̄lētū q̄ eloquētie gloria celebrat. cuiusmodi ip̄se te esse arbitrarer nīl illō ne- mini p̄ter me carmen cōe factū assereres. Cōsules q̄ mode- stie ⁊ honori tuo. si hoc ip̄m nō luci ⁊ fame: h̄ igni ⁊ fauille cō- mittes. Atq; vt te cōmonefaciā rērū quas in rege frāco: nō iure accusas: aiaduerto duo esse quorū grātia regem in iu- diciū adducis. repudiate p̄mū (yt ip̄se censes) margarite maximiliani filie regis romanorū. accepte p̄terea in vroxē ēne q̄ maximiliano desponsata vulgo ferebas. Que duo in p̄trouersia sic p̄fecto posita sūt: vt vtrōq; dilluere facile sit:

diū diligentissime mittebat: suppetias britonibus ferens.
hinc bella diutissime trahi cū dissimile vero non esset: vi-
sum est amatori et studio pacis carolo optimū fore tolle-
re contentionis causas/que a pace maxime abhorrebat.
Hec spes alia quietis compendiosor occurrebat: q̄ a fran-
co rege traduci vxorem/cuius gratia pleriq̄ principes/et
ante alios romanus atq̄ anglos britones tueri adnitezban-
tur. Dicitur ergo anna a carolo coniunx. et vna cū virgine
britonū potitur principatu. Atq̄ his nuptijs caste religio-
segs celebratis illud feliciter accidit/ vt britonū omniū sum-
nū regem indecorum est. cum persepe antea iactasset/ ideo
auxiliari se terre britonice: vt rebus vtcūq̄ compositis pax
genti conueniret. Nec est quod cum liuore (iacobe) existi-
mes/francū regem ditandi sui concupiscentia/ad has nu-
ptias pperasse. Quippe qui ante cōnubij tempus magna
regionis portione potiretur: et legitimo proprietatis iure
ducatur illi pertinere constabat. Sed pacis consideratio pa-
cificū regem adduxit: pacem britonibus dare federe cōiugij.
Quo romanus rex minime (vt pleriq̄ autumant) offen-
sus est: quasi matrimonij lege obnoxiam illi virginem caro-
lus occuparit. Itaq; ne quis calunie modestissimū regem
incōsulto et temere coniugij appetisse: nichil ille qd ad reli-
gionem et honestatem ptinet/priusq̄ legitimī thori leges
iniret ptermisit. Eniuero puellā q nūc regina est ipsumis: et
eos quos rex ei custodes curatoresq; habebat iuriū ad
religione addicts diligēter p̄cōtatus est: quidnā hoc esset
qd de maximilianī infimonia fama circūferebat. Qui sc̄ā
et innocentī fide deū testati nullo coniugij federe cuiq; hoīm
virginē addictā esse assuerauerūt. sed simulatū fictūq; ad
cautionē et strategenia belli matrimonij fuisse: ne vel brito-
nes franco regi se dederent: vel a bello qd in eos mouebat
carolus abstineret. Nec tibi fecerint fidem destinati ad cō-
nubij procuratores: qui tametsi quattuor coissent: nulli tñ
eorum erat insolidum coniugij gerendi decreta potestas.
Quod vñū iuris maxime prouidentia cautū statutūq; est
Huic potissimum vero duo libri sexti capita astipulantur.
Unū titulo de electione Si quis: alterum titulo de procu-
ratoribus Si duo: scriptū deprehendes. Quorū hec sūta

Si epe lex admitteret. Sed iustā ep̄le magnitudinē excesse-
ro: si totū cause attinentias pcurrā. Perstringā tñ paucis
q̄stionē. Margareta austrie annū nondū agens quartū ad
Carolū daphnū viēnensem impuberem concepti ad pa-
cem matrimonij deducta est. eadem (defuncto vita caroli
patre Ludouico) post aliquot annos ad patrem suū necdū
adulta remittitur. Omīto in hac re q̄ ante pubertatem in
anis est impuberū ad nuptias assensus. et dū adulescunt li-
berū illis esse sponsaliorū penitere. Que lex et ecclesiasti-
cum institutum presenti quod detestaris negocio conuenit
maxime. Et ne forte nelicias: rex romanus margarete pa-
ter pactum de nuptijs semper improbavit: tum q̄ a flamin-
gis se inconsulto et reclamante conflate cōiurateq; essent.
tū q̄ grandis plus equo dos erat filie p̄stituta. et q̄ (si frater
archidux p̄sorore moreretur) accessione hereditatis au-
geri nimis potuisset. Nec defuere ex maximiliani domesti-
cis: qui ad refellendas mox nuptias constantissime diffa-
marent/francū regem renuente patre occupare puellam
atq; distinere. Atq; vt hec facilius admittas: paterne quā
dicimus repugnantie argumenta simul accipe. Dum vir-
gūcula apud ludouicū inter nobilissimas feminas educa-
tur nullū in filiā amoris indicū durus pater ostendit. neq;
beniuolentiam in regē vllam exhibuit: sed neq; simulauit.
quin potius futurum (si volet) generū bello frequenter la-
cessuit. Anglorū quoq; regi (quem francis hostem esse pu-
eri non nesciunt) federe se coniunxit: recepto cingulo quod
iarteriam vocant/cybic ornamentū anglis insigne. Id re-
uera facere maximilianus hostiliter vitus est. qui carolo i-
nocenti regi sacer sperabatur. cuius amicitia gener expe-
tebat. et quem nullo vñq̄ facto aliqui contrastauit. Alienū
ergo a regia maiestate nimis profecto esset: eā ducere vxo-
rem: quam iniurias et repugnans pater tanq̄ sibi erexit
repetebat. Igitur margareta/que pacis causa futura vxor
venerat: cū nichil preter graues inimicitias et bellū allatu-
ra videretur: capienti patri non iniuria remissa est. Qui-
escam alia plurima que regis innocentie suffragantur epi-
stole consulens breuitati perscribere. De britonibus dein-
ceps agam. Bello britonico quod optimo iure Carolus su-
scepserat/contra adnitenib; anglis maximilianus subsi-

Igrediens a tua p̄stantia nudiusquart⁹ regē
conueni vix cubiculo egressum. Rogauit: vel-
let que de germana legatione reliqua erant
me referre. Is cum antea iter cubicularios le-
pide nōnulla locutus esset: ad meam rogatio-
nem conticuit. visusq; est paululū subtristari. Nullum enim
verbum respondit: sed mox humi prostratus pro suo more
orauit. atq; confessim ad celestinorū edem profectus est.
Itaq; veritus sum offendum eum esse: quasi minus oppor-
tune aduenissem. Nec minus p̄sentis curie mores sum mi-
reversos. quasi pluris sit de re gerenda eductos legasse: q̄
terum ab eis gestarum cognoscere rationem. Ab eo die do-
mū adueniens/decubui cruciatuſ articulati morbo qui mi-
chi ad salariū meorum omniū laborū videtur esse compara-
tus. Sint alij curiales quibus fortuna amica est. Cure su-
persatis habeo mei ordinis rebus ministrare. Hicto excel-
lentie tue epistolam quam in germania agens cum breui
epigrāmate in eum scripsi qui illia francoū marcessere de-
cantauerat/ regi propter dimissam margaretā obtrectans.
Vale. Parisiū. iiii. kal. aprilis.

CRo. ga. Ade fumeo cācellariatuſ gerenti. lxxix.

In permisit morbus quo diu grauiterq; sum
afflictus fortune tue gratulari. que gratiam
atq; dignitatem tuam fecit his diebus auctio-
rem. Nūc morbo paulū leuatus dare ad te lit-
eras duxi/quo officium in te meū exploram.
Itaq; tametsi guillermi mors michi molesta est: gaudeo
tamen te cancellarij loco assidere/ tūsticie administratio-
nem tibi esse creditam. Rerum enum humanarum experie-
tiā abunde calles. neq; surreptum iri tibi aliqd iniquū po-
test. Igitur ita age: ne a recto declines. nec fortune recens
hec benignitas/ ab amicorū benivolentia te reddat alienū.
Persualum enim michi est: me corpore absentem/ a tua nō
excidisse memoria. que vt perpetuo hereat precor. Vale.
Parisiū pridie idus decembri.

CUillelmo hermano canonico diui Augustini
Ro. ga. ordinis. s. trinitatis et redēptionis captiuo-
rum generalis minister. S. ep̄la. lxxx.

est. Rem spūalem noīe alieno gerere neminem posse: nisi q̄
p se & seorū vnic⁹ negocij gestorū sit p̄stitut⁹. Si legitimo
q̄s aliq; gestore nuptia & fedus tractū erit: illud nichilomi-
nus ratū a dño haberī decoꝝ est. Qd in eo de quo discepta
tio est negotio omissum p̄stat. Caroli igis nullo pctō mar-
garita ad patrē ieducta & āna britonū p̄nceps in legitimā
vxorē recepta existimari p̄t. Eḡi regis cām q̄s potui bre-
uissime: q̄s alijs auxilijs plūmis adiuxa lōge diffusius p̄fir-
mari possit. Tu nūc iacobe sine iuidia p̄sicolate scrupulo-
sēs cogitato: ne iudicij statera (quo forte ip̄e cupis) nequi-
ter iclinare p̄mittas. Libelli quē de cōceptu virginis a me
editū scribis nullā tibi cōionē exhibere possum. Quippe q̄
apud me nō extat. Tuū autē quē eodē argumēto et stili gñē
scripsisse te dicis si cōe michi facies/ illū in delicijs habebo.
Quod sequitur carmen a me aduersus tuū epigrāma scri-
ptū eodem aīo perfer/ quo tuū tuli. Vale. Et me ama. Da-
tum heidelbergē. xiij. kal. marchij.

CEiusdem Roberti ga. ad eūdem Jacobū qui
lilia francoū marcessere scripserat ob remissaz
ad patrem Abargaretam austrie Epigrānia.

Lilia frondescunt/ semperq; virore recenti

Ethera per liquidū candidiora valent.

Illa nec insurgens aquilo/nec chorus aduret.

Somes erit zephyrus: aura benigna: deus.

Quicquam custos opulentū līiger orti

Carolus/humorem fundit/ et indit agris.

Lurat et amplexu magno pretendere sepem

Hostibus: vnde ferox sit cohibenda manus.

Unde igitur fieri marcentia lilia clamās/

Est quibus ad vitam plurima fibra suam?

Nū quid odoratum sentis nassute poeta

Quod suave inspirat pampinus hic redolens?

Disce prius mentem (quem fers peccasse) coloni.

Et lance appendas quod pia causa gerit.

Non erit hic raptor/nec certe fedus adulter.

Nec temere quāquam dispudiasse feres.

Vale.

CRo. ga. guillerino de ruppeforti Cācell. lxxvii.

rōe p̄siliū / et liberrimā opandi p̄tātem sociaret. Et quā vīm syderib⁹ ipartuit eā adiutricē dedit hoīb⁹ non dñam. Qđ in geneseos p̄mo capite moyses testat ex p̄fona dei his verbis loquēs. Sint in signa et t̄pā et ānos. Sole qđ atq; hoīem ad gignendū p̄sentire et cooperari Aristoteles cōstanter tradidit. Qui et p̄tholome⁹ peritia astrorū illustris / dñari astris posse hoīem non negat. Quod a vero maxie abhorret: si celi in hoīes aliqua esset minime vitāda coertio. Refragat equidem astris homo: dū se ad rem iniquā / aut periculū p̄ cliuem atq; destinatū prouidens malo abstinet / vel ipēdientis periculi casum declinat. Necpe sicut animi virtute atq; moderatione viciorū ipetus superam⁹: ita om̄em illū syderū influxū prudentia suffugimus. Qui cōtra sapit: dignitatem humanitatis totā tollat necesse est. Frustra nāq meditabit̄ mens diuinus accepta. Clana erit oīs rōcinatione. inane p̄siliū. friuole leges. iūtiles conatus nostri. Quelauis iḡ disciplinis / q̄ virtuti relinquit. Si nichil nisi qđ celū istillat opamur: qđ artes scrutamur: qđ angimur. Siue desidem⁹: siue negotiamur: e celo erit qđ futurū est. Nō amplius videri poterit esse hō ad sydera cōpatus / qđ in manu lignifabri securis aut terebris. nec delinquentibus suppliciū nec de reb⁹ pulchre merentibus p̄miū debebit̄. Sydera iḡ deos: sydera rerū oīm autores gestoresq; cur nō adoram⁹? Cur nā ip̄i caldei / et i p̄mis zoroastes cogiscēdis syderib⁹ tāta se diligētia addixerit: si illa nosse ab ip̄is astris debebat̄? Poterat alioq; stertētes atq; ociosi celestī doctrinā atq; expientiā adipisci. Sz qm̄ de tā odiosa quorūdā sibi sapiētiū opione scribere me admones: i te referas oī: si longiorē sua p̄dirē cōterum⁹ eplaz / i ea p̄serti q̄stione q̄ nō vñis lris sz p̄tēlo esz volumē tractāda. Dicāt h̄ an oīa hi celorū inq̄ sitores: celos ner q̄ in eis locata sūt sydera ināia sūt / an rōe agentia? Nō est in xpianis q̄ppiā tā stupido īgenio / vt illa sita putet: q̄ vno eodeq; modo semp et rōis expercia veluti bruta opant. Nā siue ex nītātē tribuis mīdo: siue ex t̄pē cepisse p̄fiteris: eūdē ab oriente in occidentē motū / p̄traq; ei⁹ cōuerſionē fatcaris opz. Idē angulus / idem respect⁹ rect⁹ vel obliqu⁹ parē q̄cūq; t̄pē euēniet opab̄ effectū. Hinc illa est multorū astrologorū snia cū millia nescio quot anōz euoluta erūt: ita vt ad p̄mū cepte volutiōis punctū sup̄mū

Uerubesco mox i ip̄o vestibulo scriptōis ad
te mee fateri qđ vtiq; yeſt: riſiſe me cū meū
ab herasino nomen ad te delatū eē legi. Itaq;
si humeris me tollēdū suis herasim⁹ recepiſſ;:
potuſſet moleſſimi p̄oderis nō min⁹ penite
re: qđ si arionē cū ſuo vectore daphino p̄ eq̄ra vēhēdū defū
pſiſſ;: Alioq; dign⁹ putādus eſt q̄ celifero athlāti vicarius
ſuffici poſſit. Sz leue / et qđ michi p̄ſualum feci futile nomen
meū nulla mole ferentem herasim⁹ pſiſſ;: ſiue ſerio ſiue ioco
de me eplaz texuit: p̄ſertim dicēdī ſcribēdīq; p̄p̄titudine
exercitus. Qđ de amicis iterdū faciūt q̄ vere amat. Eſt ei
amor cec⁹. et nō ſec⁹ ac effect⁹ eſt loq; et ſcribit. Int̄dū qđ elo
quētē autorib⁹ idip̄m accidit / qb⁹ p̄poſitū eſt gloriā ex re
qualibet p̄pare. Illudq; maxie glioſum existimant: si hūile
q̄ppiā et iacēs oīb⁹ quoad p̄fit dicendi neruis reddat admi
rabile. Hinc pdiere poetaz amatoria deliramēta. et quorū
dā oratorū in re obſcena accuratissime cōcīdes. Quo vicio
herasim⁹ īgenue libero / quē nō min⁹ vīta et orōne: qđ yestitu
religiosū eſſe ſp̄ ſu arbitrat⁹. Amor illū ipulit vt me ſui amā
tē plus eq̄ eſſeret. Pernix ei eſt amor. hab etq; iſtar alitis
pēnas. et occiſione puehit quos diligit. Tu vō queq; de me
tibi p̄ferunt beniuolentie ſcribentis ipura. plurisq; habeas
ab opib⁹ qđ ab extera p̄medatōe facere iudicū. Laudatori
tū herasimo / et tibi q̄ ſcribēti fidē nō detrahis p̄ magnas hēo
gras. Hoc ei ab illo ſu p̄fescut⁹ / vt tui noticiā acceperi. et p̄
te norim ſplēdorē illū līatoꝝ viroꝝ / q̄ tuā dudū patriā illu
ſtrat / et nūc certāt efficere cādidiſſimis disciplinis clariorē
Inter qđ nō poſtremū tibi locū vendicare vūllefme potes /
quē expiōr lyrico carniē valentē atq; copiosum. Gratularſ
p̄p̄ea nō ſegniter debem⁹ ſcli hui⁹ felicitati. In quo tāetſi
alia multa iterierūt excitant nichilomin⁹ plimorū ingenia
rapere cū p̄metheo a celeſtib⁹ ſplēdidiū ſapie lumē / qđ mi
ſeris ingerat mortalib⁹. quoq; vita varijs iſtitutis ita agit̄:
vt qđ a. vīte normā a p̄bī ſotiflū eligas dubitare nō te
merevidearis. Censentib⁹ plerisq; celi atq; astrorū eā vim
atq; p̄tātem eſſe: vt vīte atq; operationū nītāz iperiu et mode
rationē h̄re gerere eq̄ p̄ſentiāt. Sz nō ego credul⁹ illis. Fal
lunt p̄fectio maxie mea ſnīa plus celo qđ celi p̄ditori tribuē
tes. Nam in efficiēdo hoīe tam benignus extitit de⁹: vt cū

astrologos istos de voluntate et liberis animi operationib⁹ temere ferre iudicia. Est enim totius machine celestis una istitutionis ad res naturales ratio: ut nulla in tanto numero stella/vel luceat frustra/vel rebus cognendis non conueniat Cooperat g pariter. et si quid efficiunt: partes suas uti a conditore suo accepere possint exequuntur. Quare nescenda est singulari conditio atque influentia/velut symbolum et coniugatione ad se habentium. Quid ignorare neque ipsi calculatores diffident/ad firmamentum ubi tot stelle conspicuntur non puenientes. Nam si a saturno (quem superiore planetis oibus ponunt) iupiter: et a iove mercurius prospectus/qualitate varius est: cur tanta multa firmamenti luminaria vum in saturnum et reliqua planetas hinc non admittant? Atque id ipsum cum nesciat astrologi/a vero quod efficiendarum rerum iudicio ipsos deficere satendum est. Unde consequens est eos multo minus quidere quod ab annis nostris gerendum celesti influxu vel non gerendum sit. Extant apud autores plura inanitatis homini iudiciorum exempla/quod et fati similes et diuinationis humanae desipientia salisitatem ostendunt. Quorum omnium curiosum iudicium tu priuatis multis/tu regibus non tam non perfuit/quod obfuit. Itaque thales milesius astrologie imprimis professor cum sydera scrutaturus domo egressus esset: oblitus foueque que atrio adiacebat in ea percipit lapsus est/quem ridens domestica anus hic inquit celi portator terrae ignorabat. Zoroastes eius artis atque magie celeberrimus autor/tam ignorans sui exitus fuit/ut Myrmilichoniam regem non presentiret victorem/quod eum regno spoliaret libris quos de eventis futurorum scripserat secundio propositis Athlas ille quem postea astrorum cognitionem celum humeris ferre et monti nomen posuisse poete fingunt hispania fugatus in africam demigravit. Abiturdates has disciplinas curiose sectatus/popeum arma suffugere non potuit/rex videlicet. Rideo propterea istos celestium signorum inspectores/quod neque virbes neque edes edificant/neque arat/neque seruat/neque icepit quicquam/quod dissuaserit celi syderumque aspectus. Scilicet ideo rome non cecidit quia vulturum augurio/et auspiciatu celestium romulus eam inchoauit. Alio sunt huiuscmodi deliramentorum traditiones quas sciens volensque posthabeo. quas non potissimum fruolas experiuntur qui talibus ineptiis inuigilant. qui se penumero ad magiam se conuententes cum aliis

se celum conuerterit/omnia quae ab initio orta fluxaque sunt similia prout reparari. Quod si admittimus: suppliciorum frustra perpetuatem religio christiana predicit. Liberabit a cruciatus caelum. Liberabit ab irono: et iudas aliqui salu*s* fieri: ut christus iudeis iterum patet. Fulgebit ille ite lucifer quod primus a beatitudine corruit. Sed dices. Quid nam de astrorum disciplina arbitrandum putamus? Non est totum luminarium celum vana iustitio et fulgor. Non frusta distat stella ab alia claritate. Lucet a teor et ea quae sub ipsis sunt illustrata. Terrestribus complexiones atque qualitates induit/ita ut quae corporea sunt omnia sere illis obedientia esse expiamur. Hinc cocheaque ostrea calcroque et in plurimis in aiatis medullas recetti vel plenilunio variari coguntur. Ipse quoque volucres atque iesecta perspicere pluuias et tempestates copertum est. Quod de coruis manifeste scribit in georgicis.

Lum liquidas corui presso ter gutture voces (maro).

Aut quater ingeminant. et sepe cubilibus altis
Pescio qua preter solitum dulcedine leti
Inter se foliis strepitant. iuuat imbribus actis
Progeniem paruam dulcesque inuiseri nidos.

Ab oxaque huius causam ostendens subdit
Haud equidem credo quod sit diuinitus illis
Ingenium/aut rerum fato prudentia maior.
Clerum ubi tempestas et celi mobilis humor
Astrauere vias/et iuppiter humidus austris
Densat erant que rara modo et que densa relaxat
Cleruntur species animalium. et pectora motus
Nunc alios alios dum nubila ventus agebat/
Concipiunt. hinc illi auium concentus in agris
Et lete pecudes et ouantes in gutture corui.

Quae et in his atque aliis plurimis animalibus rimantes aliquantum prudentes viri/auguria atque auspicia inuenientur/arbitrari hec quae ab astris significant a causis necessariis prouenire. atque ita errantes/aliis quam nobis celesti influxu agi diffinunt. Id autem quod minime verum est sic coniecor. Spurcus animus noster est: sydera et corporea. nulla quidem est corporis in rem spualem facultas aut actio. Ab astris igit nichil patitur spiritus. Qui tametsi male habitudinis corpus nactus est/atque inde grauitusculus sit: liber tamen (rone et prudentia adiutus) vincit (si enieritur) repugnantes qualitates. Quare liqueat

florū traditionem consideres: etiam ī quibus diuinitatis aliquis splendor illuxit. Nam cognoscentes dei mirabilia/ dei gloriā (vt inquit diuus paulus) ad simulachra transtu-lerunt. Que igitur inter tam multas vanitates esse potest electio? Cautione opus est cum ex densis vuillelme spinis flosculos carpis. Multa apud illos ḥo sunt simillima. Nec falso vllum sine verissimilitudine suaderi potest. Philo- sophorū propterea lectio nī recte instituto r sapienti aio periculosa est. atq; eo magis: q; eloquentia valent atq; de-lectant. quam merito suspectam habet/ nondum sapientia formatus xpianus: dum blandientem orationis pulchritu- dine falsitatem in amate veritatis locū admittit. Admo- dū ergo ppter vnius pyarcon errores originem non lege- dum (autore hieronymo) ecclesia iudicauit: ita a phōz gen- tiliū studio arbitror esse declinandū. Que tñ apud illos sententie velut gēme fulgentes micant/nec pietati aduer- santur/eas ad ornatū r decorem veritatis desumere catho- lici doctores non phibent. Presertim ab ijs qui consonan- tia fidelibus disciplinis tradiderūt: sicuti maxime esse phi- bes plato. r aliquot stoyci quibus virtus ī precio est/ viciū aut phorrendū. Sūt prterea alij a quib; seueritatē/castimo- niā/paupertatem discas atq; solitudinē. Tix tñ deest illis fa- bus r inanis fame atq; nois appetitus. vt heraclides pōti- cus suo errore edocuit. Hic ei cū draconē educass; moriēs iussit se occuli/ et draconē lectulo supponi/ vt sic elatus ad superos raptus esse crederes. Sed clamorib; efferre euō- lentū excit̄ draco semet iudicauit. pditusq; est dolus diui- nitatē affectatās. Hec habui q; festinans ad te de astrologis atq; phis decurrerā. Que tamēsī vera esse autumo: illa tñ nō ita digesta esse estimes: vt aliorū q; meliora forte sentiūt autoritatē respucas. Noli cuiuspiā te hīc sic adūcere: quin integrū tibi sit sequi sanctiora. Nunc ad meā de francis hy- storīā accedo/ q; anno vno a me grauis egrotatē excusa est. Sz tā raptum ab ipressore diuulgata: vt nulla fere carta ca- reat erratis. Nec placet michi iculcati caracterēs/qb; nrī nūc librarū p franciā vtunq;. Constitui ppf ea recognoscere meos labores. et recognitos pmittere pitiorib; operarijs q; castigatū op̄ restituāt. Clale. Apd pīsos. xvi. kl. octob. C.Ro.ga. Rogerio cenobite regulari. S. lxxxi.

opes/honores alijs cōpromittunt/īpi ante oīa pānosi egē- resq; rident. Sed de his hacrenus: Si ei⁹ tā vane curiosita- tis testem xp̄m citauerō. Nam cū a phariseis saduceisq; si- gnū ē celo facere rogaret: aeris quidē mutatiōez e celi leto- vel tristi aspectu iudicari posse cofessus est. Sz faciē inquit celi iudicare nostis. Signa aut̄ tpoz nō potestis. Reliquū est tue eple ptem attingere/q; de phōz dogmatib; r sectis certiorem tibi viā designari expetit/ opolum mediussidius opus/r plixa discussione rimandū. quippe vbi varia diuer- saq; et inter se pugnantia fere oīa inuenias. Nam cum duo tantū ab initio fuerint phie genera/ ionicū a thalete: itali- cū a pythagora deriuatū: illud in theophrastū: hoc in epi- curū finem accepit: contendentibus per successionem tem- porū discipulis meliora suis preceptoribus inuenire. Hinc veterem academiam plato: archesylaus mediam: lacydes nouā exhibuit. Subiere postea stoyci atq; perypathetici/ Linici quoq; a dedecore canino appellationem sortiti. a fa- stu item atq; elatiōe quidā elenthici nosiati/studiosos se ve- ritatis esse iactantes. Quorū oīm sententia de rerū princi- pio/de nature conditione: de supremo fine controversiam habet. Alij enī vñū/alij duo-principia p̄stiuunt. Hic aquā: ille ignem: nonnulli aerem/ quidam materiam/ Athomos alijs: amicitiam litēq; rebus omnibus efficiendis causam originēq; assignant. Sunt quibus res plane comprehendē- posse videntur. Contra alijs nichil vere cognosci disputat. At qui de fine vltimo precipiunt/ dispari omīo opinione p- cedunt. Ex quo omīs in phia morali error accidit. Nam si ne male cōstituto/ iniqua mala omīa esse q; illo pducunt ne- cesse est. A fine enī ratio eorū sumit q; media sunt ad finem. Sz si cū hmōi phis scrupulosius agas: finis quā pponunt ratio/ vltra corporis vitā non p̄tendit. Eniuero si in vir- tute pfecta finein cū stoycis sistimus: q; virtus corpore cor- rupto permanebit. Si ad virtutem/ fortune bona (vt voluit Aristoteles) iungas: nunquid illa ipsa sicut et corpora intercunt? Peribit igitur cum illis virtus et vita beata. Si cū epicuro amplectimur voluptatem: desinat pariter cū corpulentia voluptas oportet. Itaq; qui nullos deos esse diffinit/ nichil reliqui post presentis vite miseras perma- nere confitetur. Errauerunt proculdubio omnes si totam

Qlos de me sc̄ptos x̄sus ad me missi eos libens tibi q̄ beniuol⁹ legi. Illi ei q̄tū ad hūaniatis studia pp̄esus es nō obscure testat. quā i re si diligēs eris nō parū iucūditatis tibi accessurū est: dū terfissimos autores: r nō eos q̄ vulgo habēt leges/ aridi sine succo/ r s̄niāx lepritudie aniles. Itaq; op̄z maxie dūcentē assūscere meliorib⁹: r sic for mare aīz pbatisimis iſtitutis: assiduaq; imitatōe optimoz p̄ceptoriū: vt solid⁹ i illis p̄seueret: etiā si ad min⁹ disciplia tos codices ludi cā se p̄uertat. Ad quā rem nullo p̄ceptore eges. Enīero q̄tū ex tuo carie subpicari l̄z apte feliciter exorsus es. Sedul⁹ ḡ qd̄ bñ cepisti p̄seqtor. neq; id me scribe re iō putes: q̄ om̄ne tuu carmē i meas p̄sumasti laudes. vbi rāeti p̄ter p̄liciaz meā m̄lta a te cumulata sūt: tue hūanitati ascribi d̄z. r tue qd̄ i me beniuolētie gfas ob ea rē hēo: hiturusq; sū. Nemo ei sua p̄conia l̄z fidē excedat iuit⁹ audit. nō mediūsidi⁹ extollētie cālsz vt qd̄ falso sibi dari intelligit/ id reuera adipisci p̄tendat. Qd̄ cū vere in me aſaduerto igra-
tiōis r despietie mee p̄sc̄i⁹/ alteri⁹ tandē laudatiōe admo-
nitus me castigo. Scriptōes etenī mee pri⁹ (fateor) in lucē
ip̄pellentib⁹ amicis pdierūt: q̄ seuerissima fuissent līma ab-
sterse. q̄q; ppalādi nois amor fere oībus blandif. vt parū
emēdatas lucubratōes edere iterō obtineat. Sz illō potissi-
mū sc̄ptorib⁹ p̄suasū esse op̄z veritati magis q̄ splēdori orō
nis labore accōmodare suū. Itaq; rar⁹ est q̄ dicēdi elegatiā
ita obseruet: vt calūniatorē vitare oīno possit. In oī p̄fecto
disciplina/ cū p̄sto sp̄ detractor assit: nulla pl̄imorū iudicio
obnoxia est/ q̄ rō dicēdi. Adnitēte i grātissimo q̄ se videri
disertū/ cū de orōis stilo r formā mouet q̄nē. Supabūde
igf michi erit: n̄ offēdise x̄itātē i hs̄ q̄ de mis̄ x̄pi puritate
a me edita circūferūt. Quib⁹ si q̄s ex em̄latorib⁹ repugna-
bit/ dīna ira suppliciū dabit. Vale. ap̄d p̄sisos. iij. id. Aug.
Robertus ga. Bostio Carmelite. S. lxxiiij.

Quid est q̄ sp̄ ad scribēdū bostī me puocas: de
iūs p̄serti reb⁹ q̄ disertissimū r pl̄ima sapientē
desiderat: An nescis q̄s i me latratus marie a
me defesa itēgritas excitauit: Ihercule⁹ labor
est cū tot mōstris depugnare: q̄t h̄z pfessio ve-
ritatis. qb⁹ et p̄stratis vipereū aliquid i pectore palpitat.

nec alr̄ q̄fēnt q̄ publica ptāte coerciti. Qd̄ diffīclimū fa-
ctu facit illorū ast⁹. Cōtortis ei atq; iuolutis locutōib⁹ ve-
nenū obtegūt: vt altero sp̄ itellectu diriuari atq; īterptari
possit qd̄ loquūt. Quo sit/ vt i meliorē exitū/bifōtē argu-
ciā benign⁹ īterpres veritat. ita vt i p̄tentōe posita veritas
latitet sp̄ caligine circūducta. Ex p̄optē in ūsidūs locate he-
reses paucrū inqt̄ dauid sagittas suas i pharetra/ vt sagit-
tent i obscuris rectos corde. Et iterū. subito sagittabunt r
nō timebūt. Firmauerūt ei sermonē nequā. His causis ipē
tardat⁹/ res p̄p̄vetustatē atq; īcertitudinē diffīclimās nō
assumo tractare, r ioachim sanctū qd̄ē virū orōne mea illu-
strari satis posse diffido. cui⁹ nec gen⁹ nec gesta vt meritus
est āpliauit nemo. nō aususvt sentio latinis afferre/qd̄ ap̄d
hebreos grecosq; apochryfa legisset. Nec tñ dubia fide sū/
p̄ximos m̄ris dei parētes oportuisse vite sc̄ificatōe p̄men-
dari: q̄ oīz sc̄ificatore ī luce pdituri erāt. Sz illud miror:
tāto illos t̄pe celebūtate r ānūs solēnūs caruisse: qb⁹ post
br̄issimā quā genuere plem laus honor cultusq; debet. Ad
dei tñ p̄udentiā refero oīa/ q̄ rerū vices tēpat r momēta.
Scriptū iterū de sancto patriarcha (sicut velle te noui) car-
men/ keimolani tui versibus admonitus. Luius et tuis sa-
cris p̄cationib⁹ multū me p̄mendo. Dedi ad badū de n̄fis
hystorijs litteras: vt aliquot michi volumina mittere festi-
net. q̄q; id diffīclimū est. tuz qr̄ nemo nisi nūdinis exactis
ad nos vector cōmigrabit. tum qr̄ pestilens aer Lugdunū
infestat. Vale. Apud parisios. iij. idus Augusti.

Regine castelle et granate RO. ga. S. lxxxiiiij.

Itere tue celstudiis me letiscauerit yehemē-
ter. Nō enī res alia gratio michi nūclari po-
tuit: q̄ mei ordissr fratrū q̄ in eo viuūt/ r dein
ceps victuri sūt regularis sc̄dm dei p̄cepta cō-
uersatio. Prop̄ ea ei vocavit eos de⁹ in sc̄fī
religiōis p̄tuberū: vt desertis seclī hui⁹ ianib⁹ illecebris:
spūalē vitā degāt: r spirēt in alios bonū odore oīs ḫinētie
r x̄tūtis. Lui cōlesti discipline qr̄ laudabile p̄ncipiū dedisti
vīnā diu i eo p̄posito p̄seueres. Magnū nēpe īcremētū est
bñ agere cupiēti p̄ncipiū exhortatio/ r adiect⁹ infidū terror
Itaq; tuā deuotionē laudo maxime. q̄ diffīcliorib⁹ occupa-
ta curis respexit tandem hūllioris p̄ditōis hoīes dei seruos:

ut eos admoneret sursū oculos tollere: et recognoscere sue libertatis et salutis auctorē. Idcirco tuā benignitatē oro/ ut q̄s ad frugē sanctioris vite surgere intelligit: eos foueat/ et iugiter amplificet. Eos ḥo q̄ ceno imersi voluptatū iugū reiūciūt discipline/ ad nse p̄marie istōnis obseruatiā tua maiestate cōpellas: ita vt vni⁹ ordīz p̄fessiōis vna sit vite et mox integras. Sicut ei regulā obseruātib⁹ auxiliari d̄sidero: ita repugnātib⁹ et aliorū tēdētib⁹ virgā correctōis/ quēadmodū religiose hortaris īducā. Ens uero credēdū est: mox puritatē et religiosorū virorū sc̄imoniā multū p̄dēsse regnorū mode ratorib⁹ dū hi iusticia et legib⁹ pplos regūt: illi orōnibus/ et p̄ijs assidue supplicatōibus deū placant. Vale felix et optima regina. Ex vrbe p̄siorū. kal. Septemb. A.D.cccc. xcij.

Robertus ga. Ep̄o Lodeuenī. S. lxxxvii.

ROn mīreris dignissime p̄sul si ip̄e q̄ p̄catorū suū dignitatē tuā nō adeo/ pedū ei officio suū desti tut⁹/ et articlaris morbi ūq̄tate grāuissime af fect⁹/ tot⁹ ī stratu decūbo/ vt ar. pp̄lea vicaria ap̄ te epla quā mei loco loq̄ntem p̄cor admiratas. Est in vltimo remorū agro ad finē cāpanie vic⁹ cui grā de pratū appellatū est/ si eo est mei ordīs lacellū. p̄xie amnē errā extructū q̄b allūwōe flumis p̄tūm dirutū extenuatūq̄ tpoz malicia vissit/ adeo vt vix sc̄oli possit: istiū tñ in eo re ctorē mei ordīs q̄ et redinā faciat/ et edes istaurēt p̄ ei⁹ loci obseruatōe. Abos ad hec tpa puenit q̄stā p̄ remoꝝ dyocesim noīe diuīle trinitatis et redēptōis captiuoz exērcere et qđ a p̄frībus colligit/ id ī p̄tes tris disptiri/ p̄mā in mīstri et pau perū alimētū/ alterā ad repandas domos/ etiā ī liberādos captiuos. Nūc aut̄ mutato pastore/ vicariū p̄sce istōnis de q̄sta obserudinē admittere te sc̄olusto recusant pp̄lea q̄ ea rū rex et pioꝝ operū reuerēdissim⁹ archip̄sul/ tue sollicitudī p̄misit. Eius ḡ negocij cā q̄r ex te vno pendet pietatē tuā p̄ meo officio et cura exoratā maxie veli rescribere venerabili bus vicarijs ne assuetū diu morez legende cōfraternitatis redimendorū captiuorū cā p̄termittant/ s̄z lfas ad tam piū opus explendū iure optimo atq̄z vetustissimo largiant. si ita facere dignaberis: cert⁹ suū ruine lacelli et hospitalitatē pauperū p̄xime obſultū iri: tegz eorū operū forē p̄ticipē. Cōfule igf ruēti loco/ et laudatissima obserudine nichil detrahī tua finat beignitas. Vale q̄stū d̄t⁹ et tua fortuna iuste p̄me

ref. Ex cenobiolo diuī maturini p̄siorū. xvi. kl. marcas.

Excellenti et preclara virtute viro dño Gui dom de ruppeforti francie cancellario. lxxxv.

Diuturna/ et p̄petua mea mala/ illō molestū valde michi accidit et te aduententē nō visere nō venerari nō aloq̄ corā l̄z. Cū maxie cuperē hoiez in amplissima fortuna p̄stitutū officio gratulatōis obseruare: fūlīz iocūdū michi ī noua re dulcē illā memorā p̄stātissimi ffis tui cui⁹ sapia et famili aritate iocūdos aliquī fruct⁹ excepti me plerisq; legatōibus occupatū auctoritate consilioz prudētia freq̄nter adiuit: cepissem p̄terea ex te p̄solatōez quādā virtutis qua te scio nō mediocriter cumulatū. Sz qm̄ his ob⁹ viā p̄cludit mole stissia valutudo illō te p̄cor ī lāguescēte pectusclo valere aīz existia q̄ bñ tibi optare si desinet nec obseq̄ īguabif si iussiſ Ex ḡbato nfo ap̄ diuū maturinū p̄sies. xij. kl. marcas

Idem cancellario ep̄stola. lxxxvi.

Ic q̄ meas ad tuā excellētiā lfas accepit/ dūc̄t desiderio curie cogscēde si fortū beignitā expiri forte possit. Est enī lfatura mediocri erudit⁹ q̄ppē q̄ iuri p̄tōficio opā aliquī dedit: rimeo ne p̄adolescētē errorē vag⁹ obliuiscat̄ sui. Illū pp̄lea tue excellētē p̄medatū esse maxime oro vt tuo fauore aliq̄ loco ap̄ psonā illustrē obsequēdi ḡfa colloctetur. Est ei p̄batis moribus nec fraudis aut dolī mali/ tegnas nouit/ si hāc ḡfam p̄ te cōsequeſt me illūq̄ p̄petuo be neficio affeceris. Vale. Ex meo cubili. xi. kl. aprilis.

Sacro theologorū doctorū parisienī. academie collegio Robertus ga. in eadē academia p̄tificiū iuris interpres ordinis. s. trinitatis de redēptione captiuorū minister geneneralis. S. lxxxvii.

Clio diffīllimū esse de pietate scribenti/ etiā si fidelibus nitē testimonij p̄terire ip̄ne calūnias iūdorū. Stant ei passim ar rectis aurib⁹ nō tam vindices falsitatis: q̄b aliorū benefacta perosi: dū suo nomini id nocitūrū putat/ quod aliorū laudi cōcessum indignant. Qd supra aliqt̄ annos mihi cōperi euensis in illo tatillo codice/ quē defendēdi vir

ginei cādoris et marie innocentie cā ediderā / iſultantibus in
me aduersarijs q̄ iāpridē p̄uetudinē fecerūt caluniādi que
cūq; ad conceptiōis puritatē afferre solet pietas fidelium.
Adeoq; sthomacosī furūt libidine detrahēdi: vt crīmīs he
reos iſimulcent: q̄s in p̄iſſimā ppensos ſniam aſaduertūt
Eā ob rem timorat⁹ ipſe libellū recognoui: ſi quid in eo ad
miſiſſem qđ veritati coſtrairet. et michi qđē viſus ſum iſtra fi
dei regulas abulasse. atq; eaten⁹ defendiſſe marie cādidiſſi
mā puritatē: quaten⁹ ſcdm xp̄i p̄cellente innocentia oportē
bat. Porro q̄ ſubofcura erāt illuſtrauit: adiectis aliquid ratiū
culis/ q̄ aduersarioꝝ iactātie et glorioſis occurrāt. Sed nō
idcirco assertōis mee ſecur⁹ / emittendā e ſinu meo recogni
tionē arrogauit: niſi pri⁹ yeftro iudicio oīa ſubijcerē. Itaq;
qñquidē tota theologici ſtudij atq; certamis hec diſcepta
tio eſt / yeftrū exame iure ſubibit / q̄ pmulti oīi aut ſteſterūt/
aut ceciderūt. Qđ ei yeftro libratū eſt ſcrutinio id ſine du
bietate verū iuſtuꝝ a fidelifimis qbusq; ſuſcipit. Xpiane
nēpe religioni nō min⁹ firmamēto: q̄ arrogatiſ plimorꝝ for
midini ſemp fuſtis. Nā theologice ſapie et laudis yeftre
eſt maiorū yeftrorū grauis quōdā in ioānem de mōtesono
definitio. Lui⁹ defenſorē ebroicarū pontificē guillermū pe
na ſilis pplexa eſt. Quos ad parē errorē ſecur⁹ ioānes tho
mas / yeftro examine dānationē accepit. Eod exēplo Adā
ſuſſione⁹ plex⁹ eſt. Nec yeftrā gaufridus de ſctō martino
censurā euāſit. Ioānis ade temeritas erroris ſui pſidiā yob
bis inſequētib⁹ abnegauit. Sz nūqđ petrus de cachero / io
ānes nicolai / petr⁹ qđ de cheriacoyeftris diſputatib⁹ ſupa
ti / publice retractatōis diſfamatiōe ſe inſignes reddiderūt
et famosos! Eſt pfecto ſacrosanctū yeftrū collegiū aduer
ſus falſam doctrinā pſtans in ciuitate dei pſidiū. fidei et pie
tatis robur. veritatis ſpecula. falsitatis et pſeudo doctorū
videx et malle⁹. Eapropter ſi qđ devirgis imaculata origine
a me ſcriptū et vobis dicatū eſt / id ſapie yeftre decreto pba
bitis: om̄ ſaltrantiū et luoris iſſidias ſecurus p̄rāſib⁹. ve
ritate maximē yeftra autoritate pfect⁹. Gialete pſperita
te cōtinua vigilantissimi fidei xp̄i propugnatores. Ex diui
ahaturini Parifeū. Lenobio. kal. octob. A.D.cccc. xcviij.

Epifolarū ac orationū Roberti gaguini Finis.

Robertus ga. Arnoldo bostio. S.

Kichil a me p̄termissum eſſe puto bostio quā ob
rem tarditatem oblicere nichipollis. Nam q̄
litteras per poſtremū tabellarū diſceſſum nul
las a me accepisti / tabellarius in cauſa eſt. **Q**uiſ enī grauiter tunc egrotarem: morbo tñ vt
poterā reluctantus ſcripſerā. Sed litteras recipere vel cō
tēpſit vel neglexit / multis forteſt ſolent hmoi viatores ne
gochis distractus. Id ex meis eodez tpe ſcriptis litteris co
gnosces / quas hactenus cōtinui donec illas venerabili ab
bari tibiꝝ aliquiſ impartirem. Aunc aut̄ q̄ et quomō
agam queris / Nichil fere preter lamentatiōes et querellas
in meis morbiſ ago. Clerat me in horas. Aunc alcūnū re
nū affiduuſ dolor. quem nulla medici cura leuat. Ahille em
licoſ farmaca cathaplasmaq; adhibui. nichil meliusculus ſū.
Unū eſt oīm consiliū ſinere. Naturam ſeſe curare dolorem
ipm cū tpe abiturū. Itaq; cibi tantū qualitate et continen
tia ad ſalutem vtor/ reliqua bene procuret deus. Et hie iter
hec in cōmoda ſanctorū auxilia me neglexiſſe putet. Ahitro
tibi oratiūculas / quas diue marie / et btis martirib⁹ cosme
et damiano leuandi doloris cauſa diſcaui. Nichil tñ (ſpedi
ente meo forte peccato) ſum conſecutus. Sed de meis in cō
modis hactenus. De fernandis / de q; delſo nichil certi per
ſcribere poſſum / quippe qui procul a me ſunt omnes. Et ca
rolus quidē per eū quem profeſſus eſt monachatū ſilens ſi
bi credo / vel taciturnitate vtif. vt ſe ad copioſe ſcribendū
paret. Johānem vero fratrem / niſi in expeditiōe cū rege
franco comitante cythara et muſis abierūt / quoſum agat ne
ſcio. De delſo nec verbū yllū accepi. Hermolaū audierā vi
ta decessiſſe hoīem bene de litteris deq; ſcholasticis oībus
bene merentem. Eſt equidem quā ob rem noſtra in illo dā
na lugeam⁹. qui oīm eruditioſ et ſcripſit et ſcripturus erat
q̄plurima. Sed gratulemū hoīis integratiſ ſuam viue
re deo et celeſtū chorū intereſſe credere fas eſt. Eius pre
claras dotes breui epigrāmate badiuſ tuuſ cōplexus eſt.
Credo nō defuturos qui hermolai laudes poſthac cātent
ſcribantos qđq; curſonantiorem ad p̄conia hoīis tubā quera
muſ / illāque egregiorū ſuorū ſcriptorū ſpū pſlata omni
i

Sapientissimus Paulus

bus iam intonat? frustra est foras testimoniuū / cū re ipsa si-
des veritasq; elici pōt. scribūt versiculi. vt vel se vel alios
oblectent. Credunt q; iterdū supra fidem blandimenti gfa
decantasse. Ab illo ipse ita cōcederet deusq; meis factis /
meisq; scriptis q; yatu blandis laudationibus sapientie et
virtutis testimoniuū cōparare. Nam qd ait sapientissimus
paulus ad optimo viro haud dubie satis esse dū ad gloriaz sue
testimoniuū cōscientie. Sed nimiū procul ipse philosophan-
do progredior. Afficioz catalogi desiderio quē scribis do-
ctissimū abbatem edidisse. quem si missum habebis simul z
beate marie vite seriem michi cōmunem oro efficias. Acce-
pi ex lugduno tui baptiste recens opus qd presentiū tem-
poriū calamitas inscribitur. Delatus preterea est platonius
platonicus quem latinū fecit fiscinus florentinus additis
cōmentariis. Distantiū certe et quod vere ametur opus.
Preter hec nichil est quod scripture dignuz occurrat nisi
vt orationibus tuis sanctis me iuues. Vale. Ex latetia
Parisiorum nonis Octobribus.

*Plotini plomina
Plomina florentina*

¶ Robertus ga. Petro de ouillo canonico
Parisieni doctori theologo. S.

¶ Um in ortulos quos in sancti germani subur-
banolaxandi nonunq; animi causa cōparaui/
me nudus tertius contulisse: eo cōsecuti sunt
me aliquot scholastici / cōsuetudine quidē mi-
chi pfamiliares. Ubi duz deabulamus: vnuſ
antiquitatis vestigiorz quandoquidē inquit fama est ga-
guine te operā vehementer dare gestis frācorū cognoscē-
dis: minime tibi graue fuerit: palam facere si quid de buri-
dano (quem frequenter liberaliū artium schola refert) me-
moria tenes. Pleriq; enim oēs illum nomināt ita vt inter
celebres philosophos scribi et laudari optimo iure possit.
Quod mediussidius nō inficias eo. Sed quo tēpore tantā
philosophandi eruditonem sit cōsecutus / moleste fero me
cū multis ignorare. Ad quā rogatiunculā lectus: gratū in-
quā michi facis dum veterū meministi. Quantū nāq; ma-
iorum elaboratissima opera / pariter et studia soleo admi-
rari: tāto illorum memorīa cupidissime repeto: vt pari vir-

tute et diligētia recte z vigilanter iuniores animētur. Nō
est minūmū pfecto bene opaturis adiumentū habere pce-
dentem / quē ad imitandū spectet. Quare nostris hoib; bus
nō abs re successeo: q; antiquitatis negligētes sunt. vt nō
hesterna modo: sed ea que apud se nata sunt turpiter igno-
rent. Itaq; fuit Joānes buridanus ex arthesio oriundus.
cuius nascētie locuz nemo est qui tradat: aut parentū eius
meminerit. Hic liberalibus se disciplinis in parisino gym-
nasio addixit. pfectoq; in eis non mediocriter / logices āte
omnia studiosus. vnde nominatissimus euasit sophista. z i
ea arte non contēnenda scruplit. Abtauroz pterea aristote-
telis libros est interpretatus. Aboralis quoq; philosophie
auditor et acutissimus interpres extitit. in quam cōmenta-
rios edidit multū eruditonis pre se ferētes. Fabulā idcir
co que de illo cīcū fertur mendacij plurimū habere dixerī
quasi libidinis particeps fuerit cuz regina ioāna philippi
pulchri vrore. quod nec m̄lieris pudicitie: nec buridanii se
culo cōuenit / qui creciaci pugne tpe / dum philippus vale-
suis anno salutis. 1347. frācis impagbat philosophabatur.
Qua tēpestate perat parisiorū ecclesie fulco ātistes. a quo
sacerdotiū qd cappellania appellatur in diui andree de ar-
cub⁹ tēplo buridanus accepit. Est enī ex iohānis de cheba
iuris pontificij interptis id beneficiū iſtitutū regnāte apd
francos lydouico hutino. sicuti in liberis picarde nationis
scriptū si scrutabere reperies. Qd a m̄ltis ignoratū eo ma-
gis miror: quo scio illū ab ijs qui regende nationi p̄sunt ho-
ratim versari. Quare accusanda eorū iſcuria est: q; suorū cō-
terraneoz glōsam memorīa fuligine obliuionis obscurari
pmittūt. Nā si cuipiā glorie evenit athenis aut rome esse ori-
undū: cur optimos ciues p̄tulisse patria min⁹ glorie: cū nō
tam patria ciues: q; claris ciuib; patria illustret: hinc il-
la cōtentio iter grecie ciuitates de homero zsurgit. asseue-
rantib⁹ colophonijs illū esse ciuem suū. Smyrnjs cōtra ni-
tentibus / q; eūdem apud se natū cōfirmant. Idem pugnant
chū. Inde lalaminj altercat: cū in io grecie iſula (vt strabo
auctor est) sit sepultus. Tam valet virtus z illustris in hoie
disciplina / apd eos maxime / q; glorie maiestate trahuntur.
Propter qd in sacris codicib⁹ gloriolos viros laudare sa-
piens iubz: vt suo illos honore dignēt mortales / t studio

se imitent ad virtutem. Est enī bene operādi incitamentū
gloria. qua plerūq; incendimur: dū ppter rectas operatio-
nes intelligim⁹ earū autores noīari. Buridani aut tam et si
nomen tenemus: gestorū tñ eius minima est cognitio. sed et
natuitatis et ei⁹ sepulture locus ignorat. Nec vltra est qđ
de illo te doceam. Si quid vestigando preter hec iuuenies:
illud ad posteros scribendo demitte. Est inquit ille multū
qđ tibi gratie debeamus/qui rem nobis dui absconditā re-
uelasti. Igif illis abeūtibus facere id cepi cuius gratia or-
tulos inuileram. Leterū celare te petre hanc confabulatio-
nem nolui: ratus te inde voluptatem capturū ob homis cō-
memorationem: qui cū de picardis omnibus tum de paris-
iorum academia optime meritus est. Vale. Apud maturi-
no s paris. xi. kal. nouembris. 1498.

¶ Finis.